

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KCM

KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE
SUCLARLA MÜCADELE
DAİRE BAŞKANLIĞI

2001 RAPORU

Emniyet Genel Müdürlüğü, Dikmen/ANKARA

EGM-KOMDB Yayınları: 2002/3
Ankara - 2002

Emniyet Genel Müdürlüğü, Bakanlıklar/ANKARA

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı

Tel: +90-312-412 70 84

Fax: +90-312-417 06 21

www.egm.gov.tr

www.kom.gov.tr

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI

I- Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Türkiye	.1
II- Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı Örgütlerine Yönelik Planlı Operasyonlar	.8
III- Kontrollü Teslimat	.11
IV- 2001 Yılı Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı Olaylarının Değerlendirilmesi	.14
V- Madde Bağımlılığı	.43

İKİNCİ BÖLÜM

MALİ (EKONOMİK) SUÇLAR

I- Kaçakçılık	.61
II- Sahtecilik	.69
III- Nitelikli Dolandırıcılık	.79
IV- Tefecilik	.81
V- Kara Paranın Aklanması	.81
VI- Yolsuzluk Suçları	.82
VII- Bilişim Suçları	.82

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ORGANİZE SUÇLAR

I- Organize Suçlar	.86
II- Silah- Mühimmat Kaçakçılığı	.90
III- Nükleer ve Radyoaktif Madde Kaçakçılığı	.92

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE ULUSLARARASI UYUŞTURUCU VE ORGANİZE SUÇLARLA

MÜCADELE AKADEMİSİ (TADOC)

I- Ulusal ve Uluslararası Danışma Kurulları	.96
II- CD-Rom Destekli Modern Eğitim Programları	.100
III- Taktik Eğitim Merkezi	.101
IV- Bireysel Dil Öğrenme Merkezi	.102

BEŞİNCİ BÖLÜM

SINIRAŞAN SUÇLARLA MÜCADELEDE ULUSLARARASI

İŞBİRLİĞİNİN GEREKLİLİĞİ108

ALTINCI BÖLÜM

SEMİNER VE TOPLANTILAR114

YEDİNCİ BÖLÜM

ÇIKAR AMAÇLI SUÇ ÖRGÜTLERİYLE MÜCADELE SEMİNERLERİ120

SEKİZİNCİ BÖLÜM

MEVZUAT ÇALIŞMALARI121

DOKUZUNCU BÖLÜM

İNSAN KAYNAKLARI123

ONUNCU BÖLÜM

YAYINLAR124

UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI

I- UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI VE TÜRKİYE

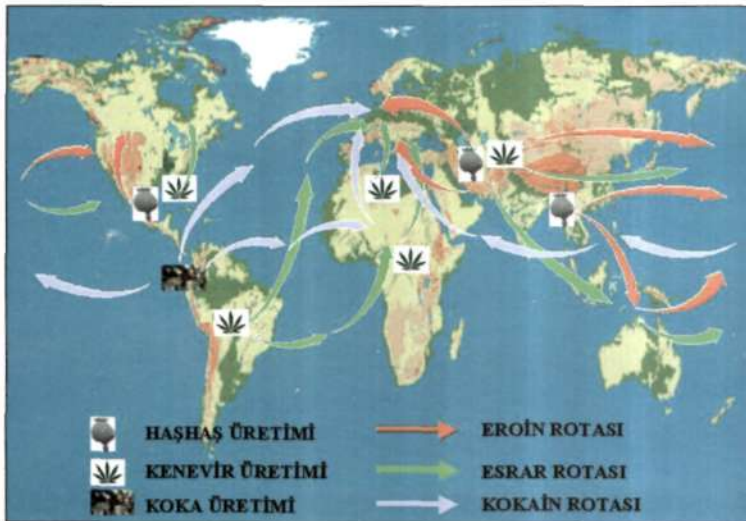
Afyon, koka ve kenevir bitkilerinin öz sula-
rındaki tehlikeli sırrın keşfedilmesi, insanın uy-
gar ve toplumsal bir varlık haline gelmesinden
çok öncelere dayanmaktadır. Bu maddelerin in-
san üzerinde yapmış olduğu tahribat ve bağımlı-
lık anlaşılınca kadar afyon tüm dünyada pa-
tentli/patentsiz ilaçların içerisinde yaygın ola-
rak kullanılmış ve zamanla madde bağımlılığı
insanlığın en büyük sorunlarından biri haline
gelmiştir. Böylelikle arz ve talebe bağlı olarak,
üretim alanlarından tüketim alanlarına doğru
uyuşturucu madde kaçakçılığı başlamıştır.

Dünya üzerinde; büyük tüketim alanları be-
lirli bölgelerle sınırlı kalırken, üretim bölgeleri
ise yaşanan savaşlara, iç karışıklıklara ve eko-
nomik farklılıklara bağlı olarak devamlı de-
ğişkenlik göstermektedir. Bu değişiklik üretim böl-

geleri ile tüketim bölgeleri arasındaki kaçakçı-
lık güzergahlarını şekillendirmektedir. Güzer-
gah üzerinde bulunan bazı ülkeler sadece
coğrafi konumları itibarıyla uyuşturucu madde
kaçakçılığından etkilenirken, ilerleyen süreçte
bu ülkeler üretim ve tüketimden de etkilenir ha-
le gelmektedirler.

Özellikle 60'lı yılların sonlarında uyuşturu-
cu madde organizasyonlarının merkezi konu-
mundaki Lübnan'da kaçakçılığı organize
eden gruplar, ülkemizin de arala-
rında bulunduğu ve yasal haşhaş
ekiminin yapıldığı ülkelerden te-
min ettikleri morfini, Fransa'nın
Marsilya bölgesinde kurdukları la-
boratuarlarda eroine dönüştüre-
rek, Avrupa ve Amerika'da pa-
zarlamışlardır. 1971 yılında ülke-
mizdeki haşhaş ekiminin yasak-
lanması ve 1974 yılından itibaren
de kontrollü ekime geçilmesiyle,
Korsikalı ve Sicilyalı organizas-

yonlar, yasadışı haşhaş ekiminin yapıldığı Güneybatı Asya ülkelerine yönelmişlerdir. Bunun neticesinde Asya ile Avrupa arasındaki eroin trafiği şekillenmiş ve ülkemiz de uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan suç örgütlerinin faaliyet alanına dahil olmuştur.

Doğudan batıya afyon ve türevlerinin, batıdan doğuya ise uyuşturucu imalinde kullanılan kimyasal maddeler ile sentetik uyuşturucuların kaçakçılığında çift taraflı bir akıma maruz kalan ülkemiz, uyuşturucu ile mücadelede dünya üzerinde özel bir öneme sahiptir. Bu gerçek, ülkemizi diğer ülkelerden daha fazla sorumluluk almaya sevk etmektedir.

Ülkemiz, dünya üzerinde uyuşturucu madde suçlarının, arz ve talebe bağlı olarak ülke sınırlarını tanımayan bir seyir izlediği bilinciyle, bu maddelerin üretim, nakliye ve tüketim aşamalarında gerçekleştirilecek olan operasyonlarda, uluslararası işbirliğinin zorunluluğuna inanmaktadır.

Yasadışı uyuşturucu madde trafiğinin; ülkelerde yaşanan savaş ve iç karışıklıklar ile ülkelerin siyasi yapılarındaki değişmelere göre şekillendiği görülmektedir. Bu bağlamda, bulunduğumuz coğrafyada ülkemizi etkileyen kaçakçılık güzergahları Balkan, Kuzey Karadeniz ve Doğu Akdeniz Rotaları olarak ortaya çıkmaktadır.

Balkan Rotası; Güneybatı Asya haşhaş

ekim bölgelerinden başlayarak, İran ve ülkemiz topraklarını geçip, Balkan Yarımadası üzerinden iki ana yola ayrılmaktadır. Birinci yol (Kuzey Yolu); Bulgaristan-Romanya-Macaristan-Avusturya üzerinden Almanya ve diğer Avrupa ülkelerine, ikinci yol (Güney Yolu) ise, ülkemiz ve Yunanistan üzerinden denizyoluyla İtalya veya karayoluyla yine Yunanistan üzerinden Arnavutluk-Makedonya-Bosna Hersek gibi Balkan ülkeleri üzerinden Batı Avrupa'ya ulaşmaktadır. Bu iki güzergah dışında Balkan ve Doğu Avrupa ülkelerini içerisine alan alternatif güzergahların da zaman zaman kullanıldığı görülmektedir.

Kuzey Karadeniz Rotası; Güneybatı Asya'dan iki ayrı kol halinde gelerek Karadeniz'in kuzeyinde birleşmektedir. Birinci yol (Kuzey Yolu), Afganistan'dan başlayıp, Orta Asya Cumhuriyetlerini geçerek, Rusya, Ukrayna, Beyaz Rusya, Çek Cumhuriyeti ve Polonya üzerinden, ikinci yol (Güney Yolu) ise, yine Afganistan'dan İran'a, oradan da kuzeye yöne-

lerek Azerbaycan ve Kafkasya üzerinden Rusya ve Ukrayna'ya devamında da Batı Avrupa'ya ulaşmaktadır.

Doğu Akdeniz Rotası; Pakistan limanlarından Hint Okyanusu, Kızıldeniz ve Süveyş Kanalı'nı takiben Akdeniz üzerinde Kıbrıs Adasının güneyinden Avrupa'ya ulaşan deniz rotasıdır.

Afyon ve türevlerinin üretim merkezi olan Afganistan'dan uyuşturucu temin eden kaçakçılık organizasyonları, rota üzerindeki ülkelerde meydana gelen siyasi, ekonomik değişikliklere ve mücadeleye bağlı olarak her üç rotayı da kullanmaktadır. Rotaların çıkış noktası olan ve kaynak ülke konumunda bulunan Afganistan'da haşhaş ekimi özellikle Afganistan-Pakistan sınır bölgelerinde özerk

bir hayat yaşayan Peştu kabileleri tarafından Mahaban dağlarında gerçekleştirilmektedir. Bu bölge elverişli toprakları, doğal drenaj sistemi, gün içinde uzun süre güneş ışığı alan eğimli yamaçları ve yeterli yağış miktarıyla uygun bir ekim alanıdır. Bölge insanının tarım dışında herhangi bir gelir kaynağının olmaması, haşhaş ekimini bir geçim kaynağı

haline getirmiştir.

Afganistan, 1999 yılında 4581 tonluk ham afyon üretimi ile dünya üretiminin %79'unu karşılamış ise de, Taliban yönetimi uluslararası baskıların artması ve Afganistan'a yapılan uluslararası yardımların kesilmesi neticesinde, 28 Temmuz 2000 tarihinde haşhaş ekimini yasaklayan bir emir yayınlamıştır¹.

¹ UNDCP Global Impact of the Ban on Opium Production in Afghanistan (2001)

2001 sezonunda Afganistan'da gerçekleşen haşhaş ekimi 7606 hektar olarak tahmin edilmektedir. Bu durum 2000 yılının 82172 hektarlık üretimiyle kıyaslandığında %91'lik bir azalma olduğunu göstermektedir².

2000 yılında 42853 hektarla en çok üretim yapılan Helmand bölgesinde 2001 yılında üretim yapılmazken, 2000 yılında 19747 hektarlık üretim ile ikinci sırayı alan Nangarhar bölgesinde 2001 yılında 218 hektarlık üretim yapılmıştır. Geçtiğimiz yıllarda büyük üretim gerçekleştirilen bölgelerde, yıl içerisinde çok az miktarlarda üretim yapılmıştır³.

Ayrıca tahminlere göre 2001 yılında Afganistan'da yaklaşık olarak 185 ton ham afyon üretimi gerçekleşmiştir. Bu, 2000 yılının toplam 3276 tonluk üretimi ile karşılaştırıldığında, bugüne kadar görülmemiş %94'lük bir azalma ve 1999 yılındaki toplam 4581 tonluk üretimi ile kıyaslandığında ise %96'lık bir azalma olduğunu göstermektedir⁴.

2001 yılı için ilk bilgiler, Afganistan'da haşhaş üretimindeki bariz azalmanın bölgede ya-

kalanan afyon maddesi ile aynı oranda olmadığını göstermektedir. Nitekim 2001 yılının ilk yarısı ile önceki yılın aynı periyodu karşılaştırıldığında, Afganistan'daki afyon üretimi %95 oranında düşerken, Afganistan'ın çevresinde gerçekleştirilen afyon yakalamaları ancak %50 oranında düşmüştür. Daha dikkat çekici olan ise 2001 yılının ilk yarısında gerçekleştirilen eroin yakalamalarında, geçmiş döneme oranla, herhangi bir değişikliğin yaşanmamasıdır. Bu durum, bölgedeki geniş eroin stoklarının halen varlığını ve piyasaya arz edilebilir olduğunu göstermektedir⁵.

Özellikle Afganistan ve çevresinde, 1999 ve 2000 yılı hasatlarından kalan stoklar bulunduğu sürece Avrupa'daki tüketici piyasalarında olası bir eroin kıtlığının ortaya çıkması beklenmemektedir. Bununla birlikte kısa vadede üretimdeki azalma haşhaş fiyatlarının yükselmesine neden olmuştur. 2000 yılında hasadın tarla çıkış fiyatı 30 \$/kg. iken bu rakam 2001 Eylül ayı başlarında 700\$/kg.'a kadar yükselmiştir. 11 Eylül'den sonraki dönemde ise Afganistan ve özellikle İran, Pakistan gibi çevre ülkelerde afyon fiyatlarında keskin düşüş ve yükselişler yaşanırken eroin fiyatlarında daha az bir dalgalanma gerçekleşmiştir⁶.

Afganistan'da meydana gelen fiyat farklılıkları çevre ülkelere ve uyuşturucu madde bağımlılarının yoğun olarak bulunduğu Avrupa ülkelerine de yansımaktadır. Romanya ve bazı Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi (SECI) ülkele-

² UNDCP Global Impact of the Ban on Opium Production in Afghanistan (2001)

³ a.g.e

⁴ a.g.e

⁵ a.g.e

⁶ a.g.e

rinde 2001 yılının son altı ayı içerisinde uyuşturucu pazarında bir daralma yaşandığı, eroin ve birim-doz fiyatının yaklaşık 5 kat artması nedeniyle uyuşturucu bağımlılarının yoksunluk belirtileri göstererek hastanelere başvurduğu SE-CI'nin raporlarında belirtilmiştir. Ülkemizde ise 2001 yılının son günlerinde eroin fiyatlarında küçükte olsa bir yükselme meydana gelmiştir.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan organizasyonlar halen Afganistan ve çevre ülkelerde bulunan uyuşturucu depolarından temin ettikleri eroin maddesini tüketim bölgelerine sevk etmeye devam etmektedirler.

Ülkemizin yapmış olduğu mücadelenin olumlu etkileri ve SSCB'nin dağılmasından sonra ortaya çıkan yeni yapılanma sonucunda, 90'lı yılların ikinci yarısından itibaren Balkan rotası üzerinden faaliyet gösteren uyuşturucu madde kaçakçılık organizasyonları "Güvenli Yol" ilkesi gereği faaliyetlerini Kuzey Karadeniz rotasına kaydırmışlardır.

Afganistan'dan çıkan uyuşturucu maddelerin büyük bir kısmı İran ve Orta Asya Cumhuriyetlerinden geçtikten sonra bu rota üzerinden Avrupa'ya ulaşmaktadır. SSCB'nin dağılmasından sonra ortaya çıkan geçiş döneminden faydalanan mafya türü örgütlenmeler Rusya ve Orta Asya Cumhuriyetlerinde çoğalmaya başlamıştır. Bu bölgede ağlarını oluşturan organizasyonlar, diğer uyuşturucu organizasyonları ile işbirliğine girerek, uyuşturucu sevkiyatlarını organize etmektedirler. Bunun neticesinde bölge ülkelerinde uyuşturucu suçlarında dikkat çekici bir artış gözlenmektedir. Bölge ülkelerinin son yıllarda yapmış olduğu yakalamaların geçmiş yıllara nazaran %100'lük bir artış göstermesi ve 2000 yılında Rusya Federasyonu'nda 1507 kg., Tacikistan'da 1269 kg., Türkmenistan'da 4600 kg., Özbekistan'da 3292 kg., Kazakistan'da 170 kg. ve Kırgızistan'da 151 kg. eroin ele geçirilmesi organizasyonların bu rotaya yöneldiğinin bir göstergesidir⁷.

⁷ Global Illicit Drug Trends 2001, Sayfa 94

Ayrıca 08-09 Mayıs 2001 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen 138. Güneydoğu Çalışma Grubu ile 4-7 Kasım 2001 tarihleri arasında Abu Dhabi'de düzenlenen Orta ve Yakın Doğuda Yasadışı Uyuşturucu Ticareti Alt Komisyonu (OYUTAK) 36. toplantısında, Birleşmiş Milletler Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Kurulu (INCB)'nin 2000 yılı ve Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Kontrol Programı (UNDCP) tarafından hazırlanan "Afganistan'da Uygulanan Uyuşturucu Ekimi Yasağının Global Etkileri" 2001 yılı raporlarında, Kuzey Karadeniz Rotasının ön plana çıktığı ve artan bir yoğunlukta kullanıldığı özellikle vurgulanmaktadır.

Her ne kadar Balkan Rotası kullanılmaya devam edilse de, tüm bu gelişmeler ve ülkemizde sürdürülen etkin mücadele, organizasyonları kuzey rotasına yöneltmiştir. Ancak, her zaman yeni arayışlar içerisinde olan organizasyonların, kaçakçılık metot ve stratejilerini de bu gelişmeler doğrultusunda sürekli şekillendirdiklerini de belirtmek gerekir.

Uyuşturucu kaçakçılığı organizasyonları üretim bölgelerinden eroin temini yanında, kar marjlarını artırmak amacıyla, 1990'lı yılların ortalarına kadar ülkemizin bazı bölgelerinde eroin imalatı gerçekleştirmekteydiler. Fakat güvenlik güçlerimiz tarafından gerçekleştirilen geniş çaplı mü-

cadele çabaları, bu imalathanelerin bir çoğunu ortadan kaldırmıştır. Bu dönemden itibaren, ucuza mal olması ve mücadeleci birimlerle daha az karşı karşıya gelme ihtimalinden dolayı pek çok kaçakçılık organizasyonu ülkemiz dışında imalathaneler kurmaya başlamışlardır. Çeşitli raporlara göre, Afganistan'ın çevresindeki ülkelerde gerçekleştirilen büyük eroin yakalamaları bu bölgede büyük miktarda eroin üreten imalathanelerin olduğunu göstermektedir.

Ortaya çıkan değişim ve gelişmelere bağlı olarak yöntem ve taktik değiştiren organizasyonlar, Orta Asya'da olduğu gibi Doğu Avrupa'da meydana gelen değişimlerden de etkilenmiştir. Doğu Avrupa'daki yeni yapılanma süreci, Doğu ile Batı arasında yeni uyuşturucu güzergahları arayan kaçakçılık organizasyonları için uygun bir ortam yaratmıştır. Organizasyonlar bu ortamı kullanarak, yakalanma risklerini en aza indirmek ve tüketim alanla-

rına yakın olabilmek için, uyuşturucu maddeleri çift basamak yöntemi ile Avrupa'ya sevk etmeden önce bu bölgede depolamaya, uygun zaman ve şartların oluşmasıyla birlikte partiler halinde Batı Avrupa uyuşturucu pazarına sevk etmeye başlamışlardır.

Afyon ve türevlerinin kaynak ülkesi olan Afganistan'da "Sonsuz Özgürlük" hareketi sonrasında kurulan hükümetin alacağı tedbirlere bağlı olarak, uyuşturucu madde organizasyonları Güneydoğu Asya üretim bölgeleri gibi alternatif kaynaklara yönelebileceklerdir.

II- UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI ÖRGÜTLERİNE YÖNELİK PLANLI OPERASYONLAR

Yapısı itibari ile uyuşturucu madde kaçakçılığı örgütlü bir suçtur. Bu organizasyon içerisinde, hiyerarşik bir yapılanma ve işbölümü söz konusudur. İş bölümü organizasyonun bünyesinde olduğu gibi, organizasyonlar arasında da olabilmektedir. Kimi uyuşturucu organizasyonları temin edici, taşıyıcı, kimisi ise dağıtıcı, pazarlayıcı rollerini üstlenmektedir. Bunun yanı sıra, kişiler bazında da bir iş bölümü söz konusudur.

Teknolojik gelişmeler, ülkelerarası geçişlerin çabukluğu, ülkelerin ekonomi politikalarının değişimi gibi faktörler; kişilerin müşterek suç işlemelerini kolaylaştırmakta ve örgütlü suçlara uluslararası bir nitelik katmaktadır.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının çalışmaları zaman içerisinde daha sistemli hale gelmiş ve bu sistem içerisinde aşağıdaki hususlar ortaya çıkmıştır.

Uyuşturucu organizasyonlarının;

- Organizasyonda güvenliği sağlamak ve bulundukları bölgedeki konumlarını güçlendirmek amacıyla; planlı olarak akrabalık ilişkilerini geliştirdikleri, bunun yanında ticari ilişkiler de kurdukları,

- Organizasyon içerisinde hiyerarşik bir yapılanmanın olduğu, örgüt üyelerinin sonsuz bir sadakat ve mutlak itaat duygularıyla sıkı bir disipline tabi oldukları, örgüt içerisinde cezalandırma sisteminin mevcut olduğu,

- Diğer organize suç örgütleri ile ilişkili oldukları ve ilişkilerini bu örgütlerin başında bulunan kilit isimler vasıtasıyla sağladıkları, organizatörlerin her türlü faaliyetlerinde birden fazla aracı kullandıkları,

- Aralarında görev dağılımı yaptıkları, Asitçiler (uyuşturucu imalatında kullanılan asetik anhidrit maddesini temin eden şahıslar), Taşımacılar (uyuşturucu maddenin yurtiçi ve yurtdışına naklini yapan şahıslar), Aracılar (uyuşturucu maddeyi satmak amacıyla pazar arayan, alıcı ile satıcının temasını sağlayan şahıslar), Temin Ediciler (uyuşturucu maddeyi Güneybatı Asya'dan temin eden şahıslar) şeklinde sektörelleşmeye yöneldikleri ve birbirleriyle işbirliği içerisinde girdikleri görülmektedir. Bu suretle bir grubun diğerinin ilgi sahasına girmediği, böylelikle kaçakçılık faaliyetinin daha güvenli şekilde yürütülmesini sağladıkları,

- Uyuşturucu maddeyi "Çift Basamak" yöntemi ile kendilerince güvenli olduğunu düşündükleri ülkelerde depolayarak, tüketim bölgelerine sevk ettikleri,

- Ülkemiz aleyhine faaliyet gösteren terör örgütleri ile bağlantılı oldukları,

- Uyuşturucu madde kaçakçılığından elde edilen paraları aklamak üzere paravan şirketler kurdukları ve aklanan paralar ile çeşitli alanlara yatırım yaptıkları tespit edilmiştir.

Planlı operasyonlar uzun zaman ve yoğun bir çalışma gerektiren, birden fazla mücadele-

ci kuruluşun ve ülkenin yer aldığı çalışmalarıdır. Bu operasyonlarda amaç, uyuşturucu madde organizasyonlarının hiyerarşik yapılarını ve ülkelerde kurmuş oldukları bağlantıları ortaya çıkardıktan sonra ekonomik kaynaklarının kurutulması, örgütün faaliyetlerine son verilmesidir. Gerçek başarıya ancak, operasyonel bilgilerin sürekli ve hızlı değişimi ile eşgüdümlü operasyonlar vasıtasıyla ulaşılabilir. Bu da uluslararası işbirliğini zorunlu hale getirmektedir.

Günümüzde sadece uyuşturucu madde ele geçirilmesi tek başına bir anlam ifade etmemektedir. Ele geçirilen uyuşturucunun güzergahı ve nihai noktasındaki bağlantılarının ve buradaki elemanlarının deşifre edilerek organizasyonun bütünüyle yok edilmesi gerekmektedir. Aksi halde organizasyonlar uyuşturucu sevkiyatına, diğer elemanları vasıtasıyla, değişik metot ve güzergahları kullanmak suretiyle devam edeceklerdir.

Bu bilinçle hareket eden ülkemiz, yapmış olduğu operasyonlarda hedef organizasyonların tüm unsurları ile birlikte deşifre olmasını sağlamış, bunun sonucu olarak organizasyonlar ken-

di içerisinde ve diğer organizasyonlarla olan bağlarını oluşturmakta zayıf kalmışlardır. Böylelikle organizasyonlar örgütlenmelerini kendilerince güvenilir ülkelere kaydırmışlardır.

Ülkemiz, özellikle batısında bulunan ülkelerle uluslararası işbirliği faaliyetlerini en üst düzeyde gerçekleştirmekte ve mücadeleci kuruluşlar seviyesinde birebir bilgi değişimi neticesinde müşterek operasyonlar yapmaktadır. Bunun sonucunda da uyuşturucunun hedefi konumunda bulunan ülkelerdeki organizasyonların bağlantıları ortaya çıkarılabilmektedir.

Ancak doğumuzdaki üretici ve transit ülkelerle istihbari ve operasyonel düzeyde bu tür yakın bir işbirliği gerçekleştirilememektedir. Bunun neticesinde, üretim bölgesinden ülkemize kadar olan organizasyonlara üye olan kişiler tespit ve deşifre edilememekte, bu da mücadelede istenilen hedeflere ulaşmayı engellemektedir.

Görülüyor ki; bu kadar karmaşık bir yapıya sahip olan organizasyonların klasik polis taktikleri ile tamamen çökertilmesi imkansızdır. Bu organizasyonların tüm unsurları ile birlikte deşifre edilebilmeleri, Cumhuriyet Savcılarının da içinde yer aldığı planlı operasyonlar ile sağlanabilecektir. Bu bağlamda, diğer ülkelerle ihdas edilen karşılıklı güven ortamı içerisinde gerçekleştirilen süratli bilgi değişimi ve işbirliği neticesinde, bir çok planlı operasyon gerçekleştirilmiştir. Bunlar;

- İtalya, Almanya, Belçika ve İngiltere ile YILDIRIM,
- Avusturya ve ABD ile SENFONİ,

- Almanya ile BALKAN,
- Hollanda ile SİYAH LALE,
- İsveç ile KUZAY,
- İngiltere ile FLATBED,
- İspanya, Hollanda ve Portekiz ile MATA-DOR ve DEMİR KUŞ,
- Makedonya ile TRUVA ve İSKENDER,
- Bulgaristan, Makedonya, Macaristan ve İtalya ile SLEEPER,
- Almanya ve Belçika ile VALİZ,
- Hollanda, Almanya ve Belçika ile SANDIK Operasyonu şeklinde özetlenebilir.

2001 yılında uluslararası boyutta gerçekleştirilen projeli operasyonlara örnek teşkil edecek önemli çalışmalardan birisi; iki ayrı valizin yan yüzlerinin ve tabanlarının birleştirilip tek bir valiz haline getirilerek, aralarında oluşan gizli bölmelere uyuşturucu madde saklamak suretiyle ülkemiz üzerinden çeşitli Avrupa ülkelerine yönelik olarak kaçakçılık yapan organizasyonlar hakkında başlatılan "VALİZ Operasyonu"dur.

Bu proje çerçevesinde, organizasyona yönelik olarak Almanya ve Belçika makamları ile

yapılan işbirliği neticesinde, 2001 yılı Mart ayında Antalya Havalimanı'nda valizler içerisinde 18 kg. eroin maddesi ile birlikte organizasyona kuryelik eden bir kişi yakalanmıştır. Bu olayda valizlere gizli bölme yapımında zanaatkar şahısların kullanıldığı tespit edilmiş ve devamında yapılan diğer çalışmalarda da, 2001 yılı Nisan ayında 28 kg. eroin maddesi ele geçirilmiştir. Sonuç olarak bu projeli çalışma neticesinde; olayla ilgili kuryeleri organize edenler, yurt dışı bağlantılarını sağlayanlar, zulalı valizleri yapanlar ve kurye olarak kullanılan şahısların da aralarında bulunduğu Almanya'da 10 kişi, 8 kg. eroin ile ülkemizde de toplam 11 kişi, 46 kg. eroin maddesi ile birlikte yakalanarak organizasyonun tüm unsurları ile birlikte çökertilmesi sağlanmıştır.

Son üç yıl içerisinde gerçekleştirilen projeli çalışmalar neticesinde; 4807 kg. eroin, 21 ton esrar, 79 kg. kokain, 600 kg. baz morfin ve 29 ton 385 kg. asetik anhidrit maddesi ile birlikte, ülkemiz üzerinden değişik Avrupa ülkelerine uyuşturucu madde sevk eden ve bu ülkelerde ağ-larını kurmuş olan uyuşturucu madde organizasyonlarına bağlı, organizatörleri dahil olmak üzere 186 kişi yakalanmıştır.

III- KONTROLLÜ TESLİMAT

Kontrollü teslimat uygulaması hukukumuza, 22.11.1995 tarih ve 4136 sayılı Kanun ile uygun bulunan "1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi" ile girmiştir. Sözleşmenin Kontrollü Teslimat başlıklı 11'inci maddesi ile bu yöntemin uygulanması tüm ülkelere tavsiye edilmiştir.

Söz konusu Sözleşmenin gereklerinin yerine getirilebilmesi için çıkartılan 13.11.1996 tarih ve 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine İlişkin Kanunun 2/c,10,11,13 ve 15 inci maddeleri ile de kontrollü teslimat hususundaki düzenlemeler yapılmıştır.

Son olarak 4208 sayılı Kanun ile düzenlenen kontrollü teslimat yönteminin uygulanmasındaki esas ve usullerin gösterilmesi amacıyla hazırlanan Yönetmelik de 15.09.1997 tarih ve 23111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

4208 sayılı kanuna göre;

Kontrollü teslimat; suç faillerinin belirlenmesi, her türlü delilin tespiti, toplanması, kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen mal veya fonların müsaderesi amacıyla, kaçakçılığa konu mal veya fonların yetkili makamların bilgi ve denetimi altında nakillerini ifade eder. Bir başka deyişle, kaçakçılık suçlarının haber alındığı anda ortaya çıkartılması yerine, haber alınan suçun son bulacağı yere kadar izlenmesi ve tespit edilecek her türlü delilin toplanarak suç organizasyonunun çökertilmesi amacıyla uygulanan yöntemdir.

A- KONTROLLÜ TESLİMATIN ÜLKEMİZDE UYGULANABİLECEĞİ SUÇLAR

-Uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığı,

-Uyuşturucu imalinde kullanılan kimyasalların kaçakçılığı (1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Eki 1 ve 2 numaralı tablolar ile bu tablo değişikliklerinde yer alan maddelerin kaçakçılığı)

-Uyuşturucu, psikotrop ve bunların imalinde kullanılan kimyasal maddelerin kaçakçılığına bağlı fonların nakli,

-Karapara hareketleri,

-Karaparaya kaynaklık edecek diğer her türlü kaçakçılık fiilleri.

Sayılan suçlardan da anlaşılacağı üzere, kontrollü teslimat uygulaması sadece uyuşturucu madde kaçakçılığı suçlarını kapsamamaktadır.

B- KONTROLLÜ TESLİMATIN UYGULANABİLMESİ İÇİN GEREKLİ OLAN ŞARTLAR

- Kontrollü teslimat kapsamına giren kaçakçılık faaliyetinin çok ciddi organize edilmiş olması,

-Organizatörlerin, sermayedarların ve şebeke elemanlarının ortaya çıkarılması ve bunlar hakkında bütün delillerin tespiti için başka bir imkan bulunmaması,

-Mal veya fonların gideceği son yere kadar herhangi bir boşluğa meydan vermeyecek şekilde denetimin sağlanabilmesi,

-Kontrollü teslimat uygulamaya yeterli zamanın bulunması,

Türkiye’de hazırlanarak yurtdışına götürülecek veya transit geçecek her türlü kaçak mal veya fonlar için ayrıca;

-Kontrollü teslimat yönteminin boşluksuz işleyeceği ve failer hakkında kovuşturma ve soruşturma açılacağına talep eden Devlet tarafından garanti edilmesi,

-Kontrollü teslimat uygulamasının sona erdiği, Türk vatandaşlarının yakalandığı ülke devleti tarafından Türk vatandaşları ile kontrollü teslimata konu mal veya fonlar ile bunların naklinde kullanılan araçlar ve karaparanın iadesi hususunun taahhüt edilmiş olması gerekmektedir.

Yukarıdaki şartların mevcudiyeti halinde, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı’na yazılı talepte bulunulur.

Başkanlık, kontrollü teslimata ilişkin şartların gerçekleşip gerçekleşmediği ve uygulama durumu ile ilgili olarak ön inceleme yapar. Kontrollü Teslimat Kararı, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı’nca verildiğinden talepler yazılı ve ivedi bir şekilde bu makama iletilir.

Yabancı ülkelerin kontrollü teslimat talepleri hakkında karar vermeye Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı, karaparanın kontrollü teslimatına ilişkin yabancı ülke talepleri hakkında karar vermeye ise Ankara Sulh Ceza Mahkemesi yetkilidir.

Kontrollü teslimat kararının Cumhuriyet Başsavcılığı’nca verilmesini müteakip kontrollü

teslimat uygulaması Başkanlıkca veya uygun göreceği birimlerce yürütülür ve kontrollü teslimat uygulaması sırasında kullanılacak yöntemler kontrollü teslimatı uygulayan birim tarafından belirlenir.

İzleme ve gözetleme işleminin tehlikeye düşmesi, delillerin kaybolması veya sanıkların elden geçirilmesi ihtimalinin ortaya çıkması durumunda, mahkeme kararı gerekmez, kontrollü teslimatı uygulayan birim amiri tarafından kontrollü teslimat uygulamasına son verilir ve Başkanlık derhal bilgilendirilir.

Kontrollü teslimat yargılamasında yetki, kontrollü teslimat uygulamasına son verilen yer mahkemesine aittir. Kontrollü teslimat uygulaması Türk mahkemelerinin yargı yetkisini ortadan kaldırmaz.

Kontrollü giriş, geçiş ve çıkışlarda, ilgili ülkelerin talebi veya kontrollü teslimatın izlenmesine, gözetlenmesine veya soruşturulmasına yardımcı olmak amacıyla, kontrollü teslimatı uygulayan birim veya yetkili mahkemenin gerekli görmesi halinde, Başkanlık tarafından yurtdışında geçici görevlendirme yapılabilir.

Kanunun uygulanmaya başlandığı tarihten günümüze kadar gerçekleştirilen kontrollü teslimat uygulamaları (Tablo-III.1) gösterilmiştir.

Örnek kontrollü teslimat olayı; 2001 yılı Nisan ayında İstanbul ilinde bir kargo şirketinde Kanada’ya gönderilmek istenen bir paket içerisinde, 16 adet duvar kağıdı rulosu arasına gizlenmiş 8 kg. afyon sakızı maddesi ele geçirilmiş, Kanada makamları nezdinde girişimde bulunularak kontrollü teslimat talep edilmiştir.

ÜLKELER	KONTROLLÜ TESLİMAT	MİKTAR (KG)				
		EROİN	ESRAR	KOKAİN	AFYON	ASETİK ANHİDRİT
AMERİKA	11	2		51	43	
ALMANYA	7	3	3	1		
ROMANYA	3					4000
İTALYA	2					
İNGİLTERE	2	19				
YUNANISTAN	2	518				
RUSYA	1					4300
KANADA	1				8	
MAKEDONYA	1	6				
YURT İÇİ	9	726				
TOPLAM	39	1274	3	52	51	8300

Tablo - III. 1

Talebin kabul edilmesi üzerine ülkemizde de alınan karar doğrultusunda, afyon sakızı maddesinin 4 kg.'ı paket içerisine tekrar konulmak suretiyle, bir görevlimiz nezaretinde Kanada'ya gönderilmiş ve eş zamanlı olarak yapılan ope-

rasyonlarda; Kanada'da söz konusu paketin alıcısı durumundaki 3 İran'lı şahıs, İstanbul'da tespit edilen gönderici adresinde 1'i İran uyruklu 3 kişi, 1200 gram afyon sakızı maddesi ile birlikte yakalanmıştır.

IV- 2001 YILI UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI OLAYLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ*

Yasadışı haşhaş ekimi ve buna bağlı olarak eroin üretiminin gerçekleştirildiği Güneybatı Asya ülkelerine ve geniş bir uyuşturucu madde tüketim kitlesine sahip Batı Avrupa ülkelerine yakın bir coğrafyada yer alan ülkemiz, üretim bölgelerinden tüketici ülkelere yönelik olarak gerçekleştirilen uyuşturucu madde kaçakçılığının her safhasından etkilenir hale gelmiştir.

Ülkemizi doğrudan etkileyen Balkan Rotası üzerinde, uyuşturucu madde kaçakçılığına karşı gösterilen yoğun mücadele neticesinde;

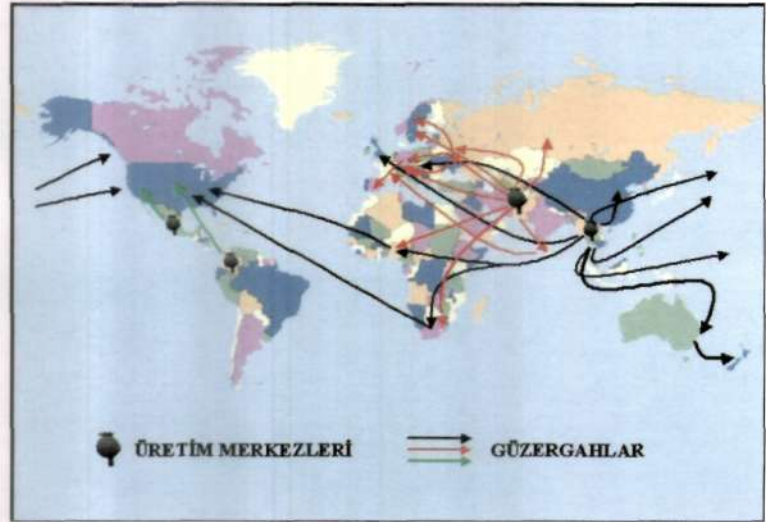
2000 yılında; 2952 uyuşturucu madde kaçakçılığı olayında, 6527 şahıs hakkında yasal işlem yapılmıştır. Bu olaylarda 24798 kg. esrar, 5230 kg. eroin, 1299 kg. baz morfin, 215 kg. afyon sakızı, 8 kg. kokain, 6227 kg. asetik anhidrit maddeleri ele geçirilirken,

2001 yılında; 3544 uyuşturucu madde kaçakçılığı olayında, 7493 şahıs hakkında yasal işlem yapılmıştır. Bu olaylarda ise 4852 kg. esrar, 3033 kg. eroin, 325 kg. baz morfin, 172 kg. afyon sakızı, 2 kg. kokain, 10322 kg. asetik anhidrit maddeleri ele geçirilmiştir.

A- MADDE TÜRÜNE GÖRE DEĞERLENDİRME

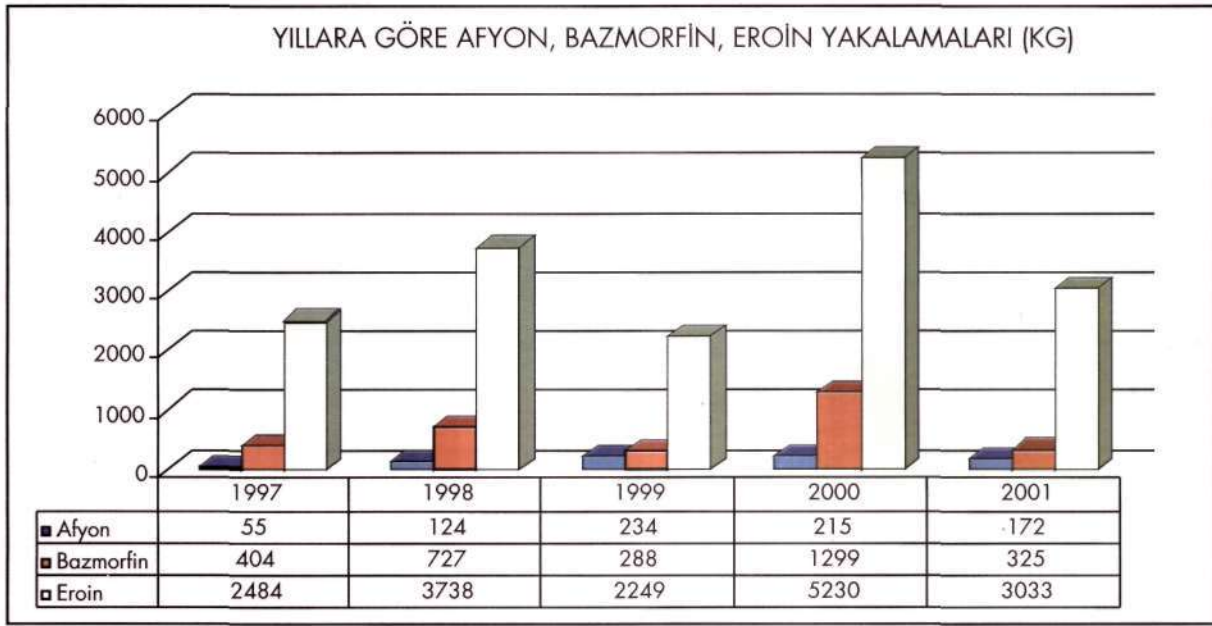
1-Afyon ve Türevleri

Üretim bölgelerinden tüketici alanlara yönelik olarak gerçekleştirilen uyuşturucu madde kaçakçılığına karşı 2001 yılı içerisinde ülkemizde verilen mücadele neticesinde ele geçirilen eroin miktarında önceki yıla oranla %43'lük bir azalma meydana gelmiştir (Şekil-IV.1).

2001 yılı içerisinde İstanbul, Edirne ve Doğu sınırındaki Van ile Hakkari illerimizde, ülke genelindeki toplam yakalamanın %67'si gerçekleştirilmiştir (Şekil-IV.2-3). Bu illerimizde ele geçirilen eroin maddesinin, doğumuzdaki ülkelerden temin edilerek getirildiği ve ticaret hacmi geniş, yabancı ülkelere açılma imkanı-

* Bu bölümde yer alan istatistikler Polis yakalamalarına aittir. Uyuşturucu madde yakalamalarında gramlar dikkate alınmamıştır.

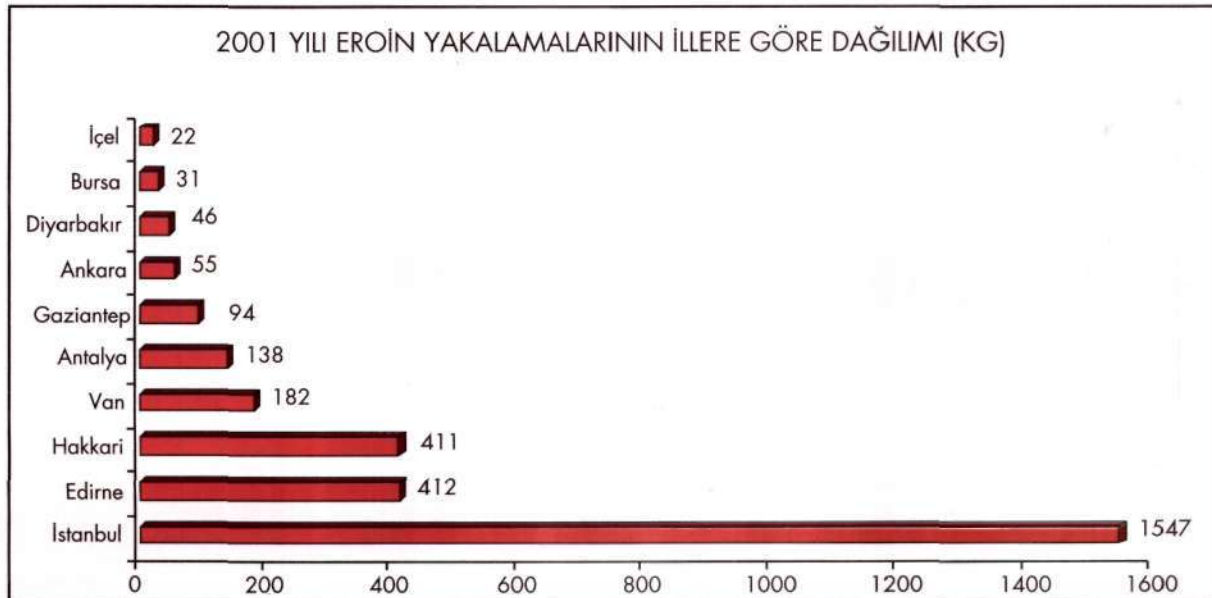

Şekil- IV. 1

rı bulunan metropol illerimiz üzerinden Avrupa'nın çeşitli ülkelerine gönderileceği anlaşılmıştır. Bu durum Güneybatı Asya ülkelerinden gelen eroin maddesinin doğu sınırlarımızdan girdiğini ve Balkan Rotasını takip ederek Batı sınırlarımızdan Avrupa ülkelerine sevk edildi-

ğini göstermektedir.

2001 yılında meydana gelen toplam 498 eroin maddesi kaçakçılığı olayında, büyük yakalamaların 50 ile 350 kg. arasında değişmesi, organizasyonların yakalanma risklerini azaltmak için ellerinde bulunan eroini partiler halinde sevk etmeye çalışmaları ve ilk varış

Şekil- IV. 2

Şekil- IV. 3

noktasının genelde Balkan ülkeleri olması ise organizasyonların tüketim bölgelerine yakın olmak amacıyla Doğu Avrupa ülkelerinde ağlarını kurduklarını ve uyuşturucuyu bu bölgede depoladıklarını göstermektedir.

Yakalamaların büyük bir çoğunluğu ticari taşımacılık yapan araçlarda gerçekleştirilmiştir. Bu yakalamalarda ele geçirilen eroinin (500 gr. veya 1 kg.'lık) paketler halinde preslenmiş olduğu görülmüştür. Uyuşturucu madde sevkıyatında özellikle yurtdışına yönelik olarak taşımacılık yapan araçların seçilmesi ve eroin maddesinin az yer kaplaması için preslenmesi bu maddenin iç piyasadan çok dış piyasa için hazırlandığının bir göstergesidir.

Ele geçirilen eroin maddesinin menşei ve hedefinin tespitine yönelik olarak yapılan çalışmalarda, gerek sanık beyanları, gerekse teknik takip sonuçları ile paketlemede kullanılan bez torbalar üzerindeki amblemler ve yazılar, eroinin ülkemize doğumuzda bulunan ülkelere getirildiğini ortaya koymaktadır. Kasım ayında

Hakkari/Yüksekova ilçemizde bir kamyonetin gizli bölmelerinde ele geçirilen ve İran üzerinden getirildiği anlaşılan 197 kg. eroin maddesinin paketleri üzerinde bulunan amblem ve ibareler de bunu doğrulamaktadır.

Diğer yönden 2001 yılı içerisinde ülkemizde meydana gelen uyuşturucu madde operasyonlarında yakalanan yabancı uyruklu şahıslar içerisinde İran uyruklu olanların %44'lük bir orana sahip olması, ülkemiz üzerinden Avrupa'ya yö-

nelik uyuşturucu madde kaçakçılığında İran'ın önemli bir konuma sahip olduğunu ortaya koymaktadır. 2000 yılında İran'da 6189 kg. eroin, 20275 kg. morfin ve 31581 kg. afyon yakalanması da, İran'ın afyon ve türevlerinin kaçakçılığında halen kilit konumunda olduğunu göstermektedir⁸. Ekim ayı içerisinde gerçekleştirilen ve yüklü miktarda eroin maddesinin ele geçirildiği SEFER Operasyonunda da uyuşturucunun İranlı kaçakçılar tarafından ülkemize getirilmesi bu duruma bir örnek teşkil etmektedir.

"SEFER Operasyonu" sonucunda; İran'dan gelip, Ağrı/Gürbulak Kara Hudut Kapımızdan ülkemize giriş yapan İran plakalı bir yolcu otobüsünün zeminine yapılmış olan gizli bölmeler içerisinde, 227 kg. eroin maddesi ele geçirilmiştir. Uyuşturucu maddenin temin edicisi ve nakliyecisi konumunda olan İran uyruklu 4 organizasyon üyesi ile birlikte toplam 10 kişi yakalanmıştır.

2- Kokain ve Türevleri

Dünya piyasasına arz edilen kokain mad-

desinin büyük bir kısmı, Güney Amerika ülkelerinden Kolombiya, Bolivya ve Peru'da yetiştirilen koka bitkisinden elde edilmektedir. Venezüella, Panama, Brezilya, Arjantin ve Ekvator'da da az miktarda koka üretimi yapılmaktadır. Kolombiya'daki karteller dünya kokain piyasasının büyük bir bölümünü ellerinde tutmaktadırlar⁹.

Güney Amerika'da bulunan kokain imalat-hanelerinden tüketim merkezlerine doğru gerçekleştirilen kokain maddesi kaçakçılığı da eroin maddesi kaçakçılığı ile benzerlik sergilemektedir. Kokain kaçakçılığındaki artış 80'li yıllarda yüksek miktarda olmakla beraber, 90'lı yıllarda daha az düzeyde bir artış gerçekleşmiştir. 1988-1998 yılları arasında en büyük artış %77'yle Avrupa'da, %59'la Afrika'da olmuştur¹⁰.

Avrupa'da, geçtiğimiz birkaç yıl boyunca yakalanan toplam kokain maddesinin %63'ü iki giriş ülkesi olan İspanya ve Hollanda'da ele geçirilmiştir. Avrupa'da tüketilen kokain

⁸DCHQ The National Drug Control Report 2000 (Islamic Republic of Iran), Sayfa 27

⁹ World Drug Report 2000, Sayfa 44

¹⁰ a.g.e. Sayfa 42

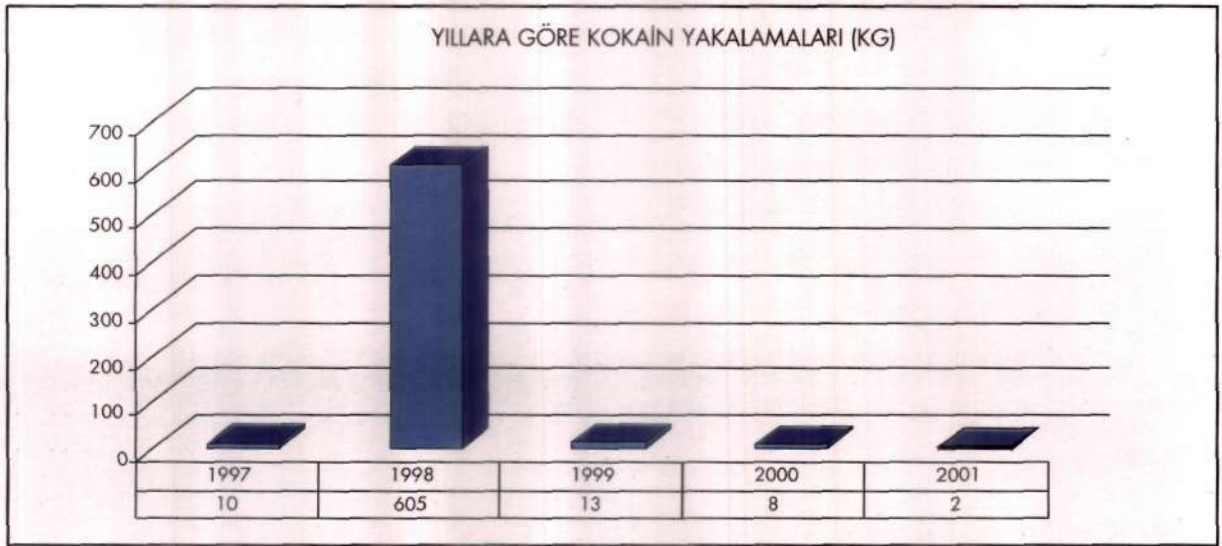
maddesinin sonraki geçiş lkeleri İngiltere, Almanya, İtalya, Belçika, Fransa ve İsviçre'dir. Bunun yanı sıra 1999 yılı yakalamalarının büyük bir kısmı Nordik ve Baltık lkeleri ile birlikte Güneybatı Avrupa'da gerekleřmiřtir¹¹.

Amerika Kıtasının aksine kokain maddesi kaçakçılığı Avrupa'da çok iyi organize olmuş durumda değildir. Avrupa'da kokain maddesi kullanımının artmasıyla, birçok organize suç rgt faaliyetlerini buraya kaydırmişlardır. Son yıllarda Nijerya ve Arnavut kökenli suç grupları da bu örgütler tarafından nakliye ve dağıtım safhalarında kullanılmaya bařlanmıřtır¹².

Avrupa kokain pazarına giriş için alternatif yollar arayan organizasyonlar, ülkemiz de dahil olmak üzere yeni güzergahlar açma girişiminde bulunmuşlardır. Ancak 1998 yılında şili'den Hollanda'ya gönderilmek istenen 602 kg. ve 1999 yılında Peru-ABD zerinden İsr-

il'e gönderilmesi planlanan 50 kg. kokain maddesinin ülkemize getirilen kısmının İçel ilimizde ele geçirilmesiyle bu girişimler engellenmiştir. Zira yapılan tahkikatlar sırasında organizasyonların daha önce değişik güzergahlar kullanmak suretiyle sevkıyat yaptıkları, geçiş noktalarında yakalama gerçekleşmesi üzerine ülkemiz limanlarını da bir nevi aktarma noktası olarak denedikleri tespit edilmiştir. Burada üzerinde durulması gereken diğer önemli bir husus ise bu yakalamalar sırasında kontrollü teslimat uygulanması suretiyle hem güzergahların tespiti yapılmış hem de organizasyonun kaynak, dağıtım ve varış yerlerindeki elemanlarının deşifre edilmesi sağlanarak organizasyonlar kertilmiştir.

Son yıllarda ülkemizde ele geçirilen kokain maddesi miktarları irdelendiğinde yukarıda değinilen yakalamalar haricinde önemli miktarda yakalama olayı gerçekleşmemiştir. (şekil-IV.4)

şekil- IV. 4

¹¹World Drug Report 2000, Sayfa 44

¹² a.g.e. Sayfa 44

Ele geçirilen kokain maddesinin genelde kuryeler aracılığıyla vücut içerisine yerleştirmek veya üzerine gizlemek suretiyle, Hollanda'dan küçük miktarlarda getirildiği, taşımacılık için havayolunun tercih edildiği tespit edilmiştir. Kokain kaçakçılığını ülkemizde organize eden grupların genelde Batı Afrika uyruklu şahıslardan kurulu organizasyonlar olduğu, kurye olarak seçilen şahısların ise daha çok Doğu Avrupa kökenli olmakla birlikte, yaşadıkları Avrupa ülkeleri pasaportunu taşıyan bayanlar olduğu görülmektedir.

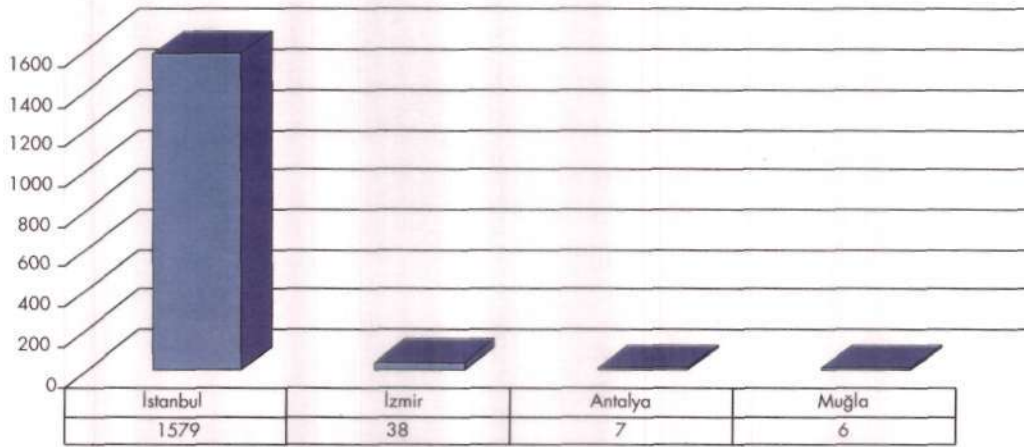
Ekvator'dan Amsterdam-Hollanda aktarmalı olarak, Haziran ayında ülkemize giriş yapan Ukrayna uyruklu bir kuryenin vücudunda gizlemiş olduğu 53 kapsülden oluşan, 253 gram kokain maddesi ele geçirilmesi, buna çarpıcı bir örnek teşkil etmektedir. Bu olay neticesinde kaçakçılığı organize ettiği tespit edilen Batı Afrika uyruklu şahısların oluşturduğu bir organizasyon ortaya çıkarılarak tüm üyeleriyle birlikte yakalanması sağlanmıştır.

2001 yılı yakalamaları incelendiğinde ele geçirilen miktarın düşük olması, ülkemizin kokain kaçakçılığından kullanıcı düzeyinde etkilendiğini göstermektedir. Gerek olay sayısında gerekse yakalanan miktarda bir düşüşün meydana geldiği görülmektedir. Bu düşüşteki en önemli etkenlerden biri de Narkotik Polisi'nin son yıllarda kullanıcı kitlesinin bulunabileceği yerlerde aldığı etkin önleyici tedbirlerle bu maddenin temin edilebileceği yerlere yönelik gerçekleştirdiği operasyonlardır.

2001 yılında ele geçirilen toplam kokain miktarının %98 gibi büyük bir kısmının İstanbul ilimizde ele geçirilmesinin nedenleri; bu ilimizin sosyo-ekonomik yapısı, dünyanın bir çok noktasıyla hava, deniz, kara ulaşım kolaylığı, gelişmiş eğlence sektörü gibi maddeye ulaşımı kolaylaştıran unsurların varlığından kaynaklanmaktadır (Şekil-IV.5).

2001 YILI KOKAİN YAKALAMALARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI (GR)

Şekil- IV. 5

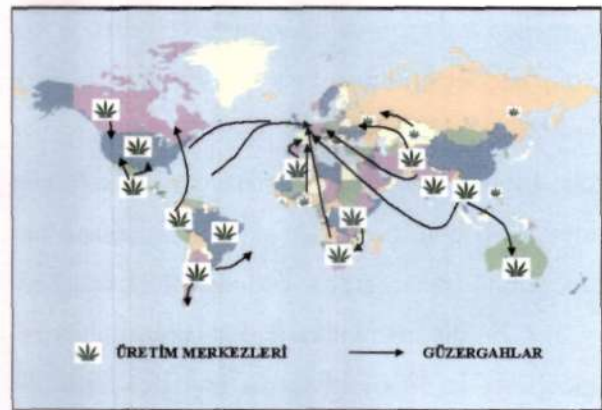
3-Esrar ve Türevleri

Dünya üzerindeki kenevir bitkisinin yasadışı ekim alanlarına bakıldığında, ilk etapta Güneydoğu ve Güneybatı Asya bölgeleri aklı gelmektedir. Bu alanların yanı sıra Güney Afrika ülkeleri ve Kuzey Afrika'da Nijerya, Fas ile Kolombiya, Meksika ve Jamaika da önemli kaynak ülkelerdendir¹³.

Dünya çapında uyuşturucu madde olayları dikkate alındığında, gerek yakalanan madde miktarı, gerekse olay sayısı açısından esrar maddesi ön plana çıkmaktadır. Gençler arasındaki kullanımın artmasıyla orantılı olarak, Avrupa'da esrar yakalamaları 1988-98 yılları arasında %16'lık bir artış göstermiştir. Esrar kaçakçılığı en çok Batı Avrupa'yı etkilemesine rağmen, bu yıllar arasında yakalamalarda en büyük artış %28 ile Doğu Avrupa'da gözlenmiştir. Aynı dönemde en büyük yakalamalar

Hollanda, İtalya, İngiltere ve Rusya'da gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz yıllarda Batı Avrupa'daki esrar maddesi kaçakçılığının bu şekilde büyümesi, Arnavutluk'ta üretilen esrarın, Yunanistan ve İtalya'ya götürülerek buradan Avrupa ülkelerine sevk edilmesinden kaynaklanmaktadır¹⁴.

Dünya üzerindeki esrar reçinesi yakalamalarının %75'i Avrupa'da, bunların ise %41'i İspanya'da, %11'i İngiltere'de, %8'i Hollan-

¹³ World Drug Report 2000, Sayfa 45

¹⁴ a.g.e, Sayfa 46

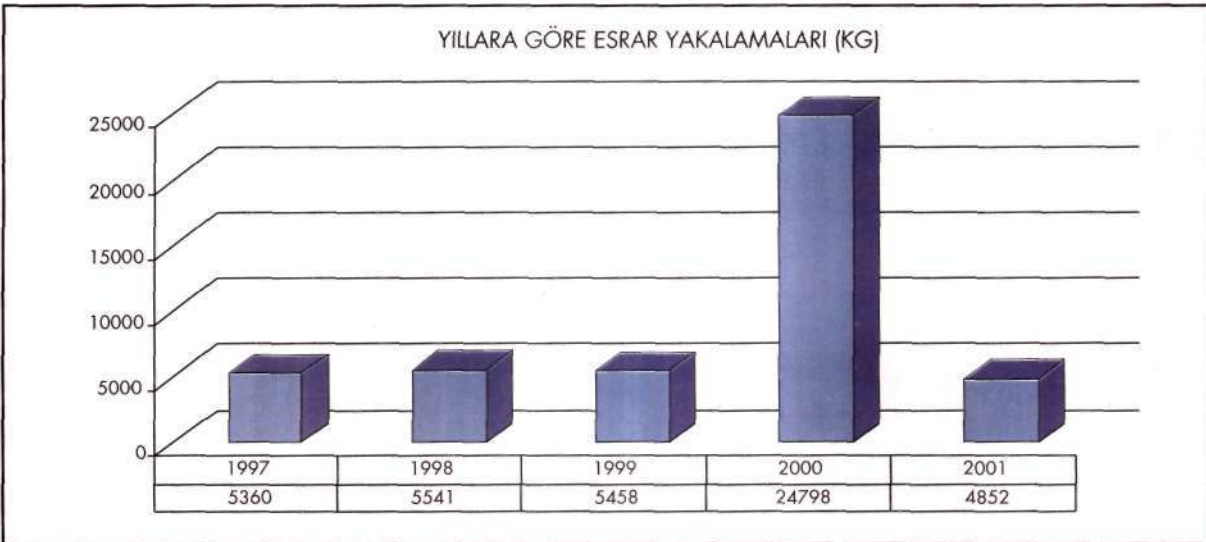
da'da ve %6'sı Fransa'da gerçekleştirilmiştir. Diğer uyuşturucuların kaçakçılığı Avrupalı olmayan suç örgütleri tarafından yapılmasına karşın, esrar kaçakçılığı büyük ölçüde Avrupa kökenli gruplar tarafından yapılmaktadır¹⁵.

Avrupa dışında yüksek miktarda esrar reçinesi yakalamaları, Fas, Pakistan ve çevre ülkelerde gerçekleştirilmektedir. Afrika'da yapılan yakalamaların %85'i Fas'ta, Asya'da yapılan yakalamaların ise %70'i Pakistan'da gerçekleştirilmiştir. Pakistan'da yakalanan reçine esrarın büyük çoğunluğu ya yerel ya da Afganistan kökenlidir. Pakistan'dan sonra Asya'daki en büyük yakalamalar Bağımsız Devletler Topluluğu'nun ana esrar kaynağı olan ve Afgan esrarının giderek artan bir şekilde transit olarak aktarıldığı Orta Asya'da gerçekleştirilmektedir¹⁶.

Afganistan'dan Avrupa'ya uzanan uyuşturucu rotaları üzerinde afyon ve türevlerinin ya-

nı sıra kenevir ve türevlerinin de kaçakçılığının yapıldığı yukarıdaki verilerden anlaşılmaktadır. Balkan rotası üzerinde bulunan ülkemiz eroin maddesi kaçakçılığı kadar olmasa da, Afgan menşeli esrar maddesinin kaçakçılığından zaman zaman etkilenmektedir. Nitekim 2000 yılı Afgan menşeli esrar maddesinin kaçakçılığından en yoğun etkilendiğimiz yıl olmuştur. Bu yıl içerisinde İstanbul, İzmir ve Isparta illerimizde toplam 570 kg. ve Içel ilimizde bir defada 20 ton 995 kg. Afgan menşeli esrar maddesi ele geçirilmiştir. Yapılan tahkikatlar neticesinde Içel ilimizde ele geçirilen esrar maddesinin Pakistan limanlarından ülkemize deniz yoluyla getirildiği tespit edilmiştir.

Ülkemizde yakalanan esrar maddesi miktarında, 2000 yılı hariç tutulursa diğer yıllar arasında önemli bir değişim gözlenmemektedir. (Şekil-IV.6) 2000 yılındaki farklılık ise yu-

Şekil- IV. 6

¹⁵ World Drug Report 2000, Sayfa 49

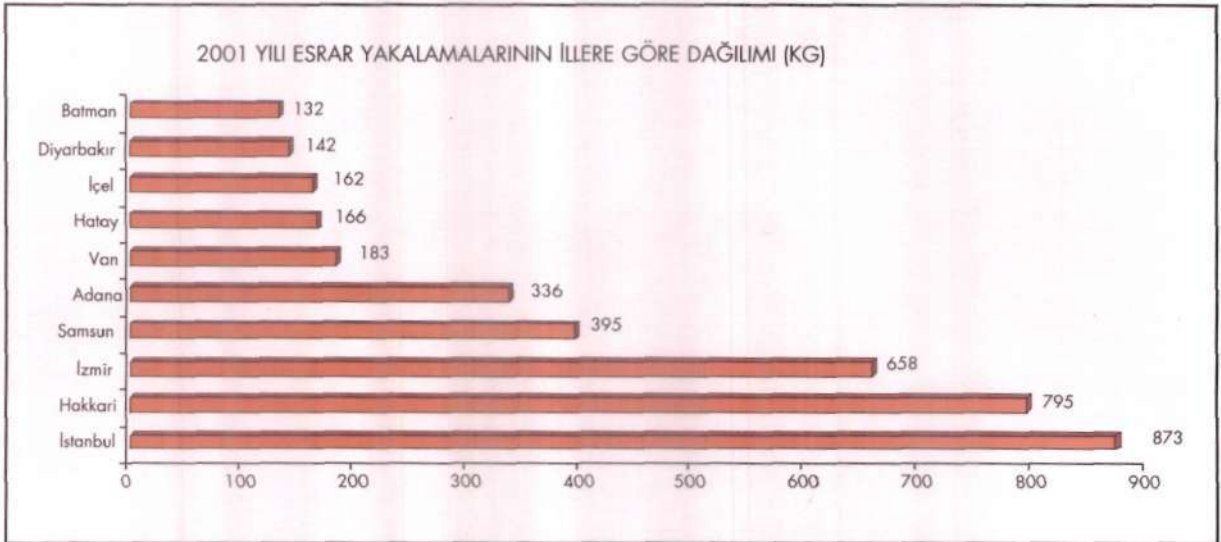
¹⁶ a.g.e.

karıda belirtilen Afgan menşeli esrar maddesi yakalamalarından kaynaklanmaktadır. 2001 yılında dikkat çekici husus Arnavutluk menşeli esrarın ülkemizi hedef alması ve Arnavut uyruklu şahısların bu maddenin kaçakçılığını organize etmeleridir. Yapılan tahkikatlarda olaya karışan Türk uyruklu şahısların bu maddeyi Arnavut uyruklu şahıslardan temin ettikleri ortaya çıkmıştır. Aralık ayında İstanbul ilimizde Arnavut uyruklu şahıslar tarafından Arnavutluk'tan getirildiği tespit edilen 382 kg. esrar maddesi ele geçirilmiştir. 2001 yılı içerisinde gerçekleştirilen operasyonlarda toplam 666 kg. Arnavut menşeli esrar maddesi ele geçirilmiştir. Bunun yanı sıra Bulgaristan'dan 6 kg., Mısır'dan 12 kg., Suriye'den 162 kg., İran'dan da 17 kg. esrar maddesinin getirildiği tespit edilmiştir.

Ülkemizde gerçekleştirilen esrar maddesi yakalamaları incelendiğinde (Şekil-IV.7), İstanbul, Hakkari ve İzmir illerimizde yakalanan miktarın diğer illerimize göre daha yoğun ol-

duğu görülmektedir. Bu durum, Hakkari ilimizin Güneybatı Asya menşeli esrar maddesinin ülkemize giriş noktası olması, İzmir ilimizin diğer illerimize göre daha yoğun bir kullanıcı

Şekil- IV. 7

kitlesine sahip olması, İstanbul ilimizin ise ülkemizin en büyük metropolü olması ve kozmopolit yapısından ileri gelmektedir. Bununla birlikte Arnavut menşeli esrar maddesinin ülkemizdeki nihai hedefinin İstanbul ilimiz olması da bu artışın diğer bir sebebidir.

Bu maddenin temin kolaylığı ve ucuz olmasından dolayı kaçakçılığı diğer maddelere göre daha yoğun olarak gerçekleşmektedir.

4- Sentetik Uyuşturucular

Amfetamin türevli uyarıcıların kaçakçılığında geçtiğimiz 10 yıl boyunca dünyadaki hiçbir uyuşturucu maddenin kaçakçılığında olmadığı kadar büyük bir artış meydana gelmiştir. 1990-98 yılları arasında eroin ve kokain yakalamaları %50'den daha az bir artış gösterirken amfetamin türevi uyarıcıların yakalamaları 4 kat artmıştır¹⁷.

Amfetamin türevi uyarıcıların kaçakçılığı Doğu ve Güneydoğu Asya, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'da gerçekleştirilmektedir¹⁸.

Avrupa'da 1998-99 yıllarında yakalanan amfetamin türevi uyuşturucu maddelerin 2/3'ünden fazlasının Hollanda, %15'inin Polonya ve %12'sinin Belçika menşeli olduğu tespit edilmiştir¹⁹.

Ortadoğu ülkelerinde Avrupa'da yasal olarak tüketilen fenetylline maddesi içeren sentetik haplar yaygın olarak kullanılmaktadır. Yasal üretimin durmasına rağmen Ortadoğu'da bulunan ülkeler ve özellikle Suudi Arabistan, Suriye ve Ürdün'deki pazarların ihtiyaçlarını karşılamak üzere hala gizli stoklar ve gizli üretim yerleri bulunmaktadır. Ülkemizde yakalanan fenetylline maddesinin büyük bir kısmı Ortadoğu ülkelerinde pazarlanmaya yöneliktir²⁰. Özellikle captagon tabletleri Avrupa'dan getirilerek ülkemiz üzerinden Suriye, Ürdün güzergahını izleyerek Suudi Arabistan'a götürülmektedir.

Extacy tabletleri, başta Hollanda olmak üzere Belçika, Almanya ve Doğu Avrupa ülkelerinde önemli miktarlarda üretilmektedir. Aynı zamanda İsrail, Güney Afrika, Avustralya, Güney Amerika ve Tayland'da da üretimi yaygınlaşmaktadır. İlk zamanlarda extacy kaçakçılığı, yoğun tüketimin bulunduğu Avrupa ülkelerinde gerçekleştirilmekteydi. Ancak 90'lı yılların ikinci yarısından itibaren Avrupa'dan Kuzey Amerika, Avustralya, Yeni Zelanda, Güney Afrika ve Asya ülkeleri ile Orta ve Uzakdoğu ülkelerine doğru extacy kaçakçılığı yaygınlaşmıştır²¹.

¹⁷ World Drug Report 2000, Sayfa 51

¹⁸ a.g.e. Sayfa 51

¹⁹ a.g.e. Sayfa 52

²⁰ a.g.e. Sayfa 54

²¹ a.g.e. Sayfa 55

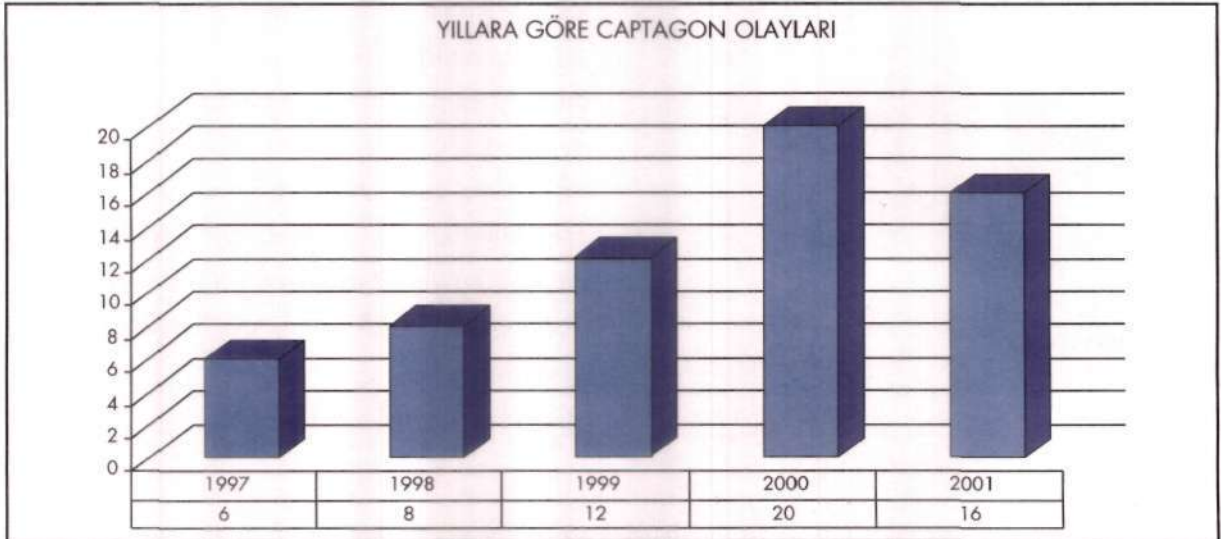
Dünya üzerinde doğal uyuşturucuların kaçakçılığı ile uğraşan organizasyonlar, kullanmış oldukları rotalar ve dağıtım alanlarında kanun uygulayıcı birimlerin mücadelesi neticesinde yeni arayışlar içerisine girmişlerdir. Ancak sentetik uyuşturucu kullanımının artmasıyla birlikte organizasyonlar diğer alanlardaki kayıplarını karşılamak ve yeni oluşan bu piyasa-
dan paylarını almak için bu maddelerin kaçakçılığına başlamışlardır. Özellikle sentetik uyuşturucuların tüketildiği ülkelerde organizasyonlarını oluşturarak bu maddenin üretiminden tüketimine kadar olan her aşamasında rol almışlardır.

Son yıllarda ülkemiz de sentetik uyuşturucuların kaçakçılığından daha yoğun olarak etkilendir hale gelmiştir (Şekil-IV.8). Özellikle ticari ismi captagon olan sentetik uyuşturucunun ülkemizde yoğun bir kullanıcı kitlesi bulunmasa da Arap ülkelerinde (Suriye, Ürdün, Lübnan, Kuveyt, Suudi Arabistan) büyük bir kullanıcı kitlesi bulunmaktadır. Bunun üzerine Avrupa'da bulunan yasadışı imalathanelerde üretilen captagon ülkemiz üzerinden Arap ülkelerine sevk edilmeye başlanmıştır.

len captagon ülkemiz üzerinden Arap ülkelerine sevk edilmeye başlanmıştır.

Captagonun büyük bölümü ülkemize Bulgaristan ve Romanya gibi ülkelere getirilmektedir. Eylül ayında Bükreş-İstanbul seferini yapan Bosfor Ekspresi'nde 21 adet deterjan kutusu içerisinde 178850 adet captagon hapı ele geçirilmiştir.

Ülkemizde captagon olaylarında yakalanan şahısların genelde Güneydoğu Anadolu bölgemizdeki Kilis ve Gaziantep illerinde ikamet ettikleri ve aynı zamanda bu şahısların sınır komşumuz olan ülkelere bulunan kişilerle irtibatlı oldukları tespit edilmiştir.

Şekil- IV. 8

Mart ayında Hatay ilimizde bir TIR aracının dorsesine gizlenmiş şekilde 227065 adet captagon hâpı ele geçirilmiştir. Hapların, üretildikleri yerlerde satışa hazır olarak ambalajlanmış halde Avrupa ülkelerinden getirilmesi ve TIR aracının varış yerinin Arap ülkeleri olması ülkemizin transit konumunu açıkça ortaya koymaktadır.

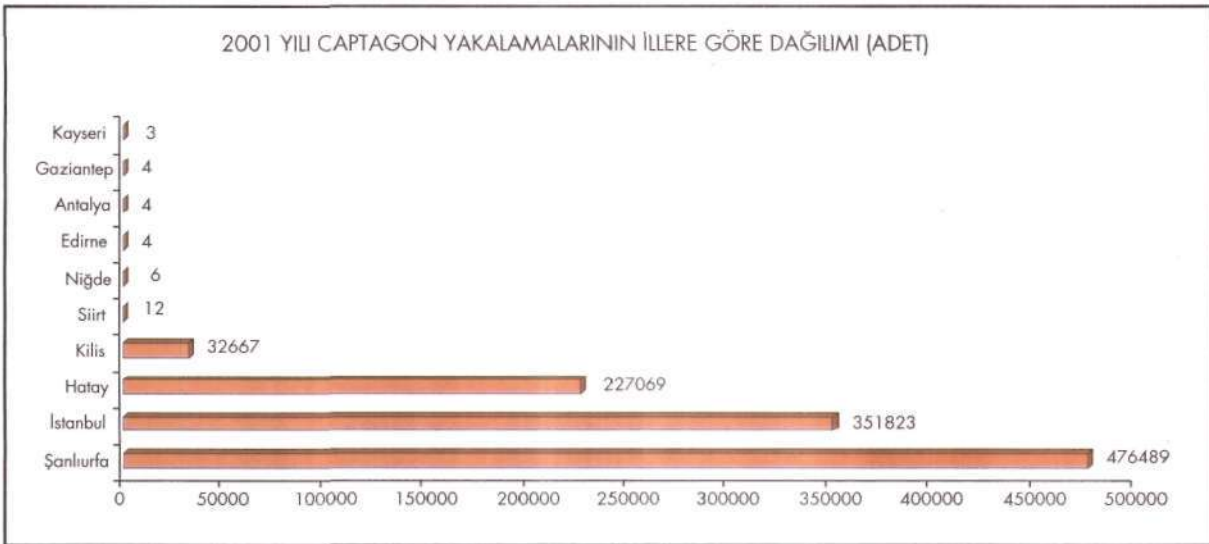
Ülkemizde yakalanan captagon tabletleri üzerinde iç içe geçmiş iki ay (captagon logosu) bulunmakta ve tabletlerin genellikle turuncu ve tonları renklerde olduğu görülmektedir. Bu tabletlerin etken maddelerine ilişkin eksper-

tiz raporlarının incelenmesi neticesinde; captagonun etken maddesi olan fenetylline maddesi içermedikleri, daha ziyade amfetamin, efedrin, kafein, N-formilamfetamin, kinin ve amfetamin türevi etken maddeler içerdikleri tespit edilmiştir. Bu nedenle captagon logosu taşıyan ancak etken madde bakımından amfetamin türevi maddeler içeren bu tip tabletler sahte captagon olarak adlandırılmaktadır.

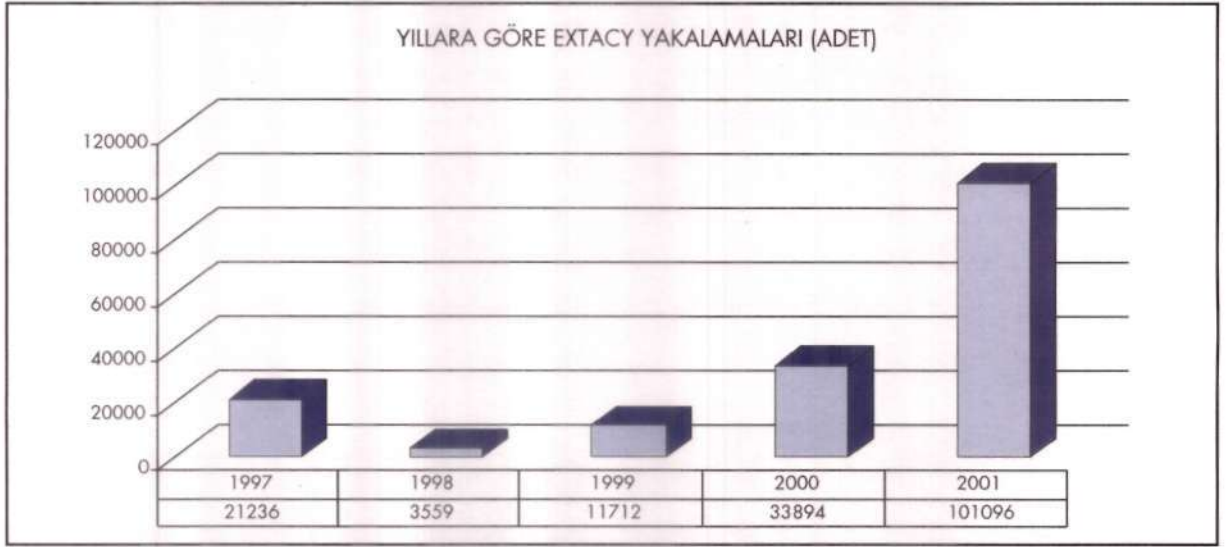

Captagon hâpı yakalamalarının illere göre dağılımı incelendiğinde Şanlıurfa, İstanbul ve Hatay illerinin ön plana çıktığı görülmektedir (Şekil-IV.9).

25

Şekil- IV. 9

Şekil- IV. 10

Captagonun aksine, dünyada yaygın olarak kullanılan extacy tabletlerine yönelik olarak ülkemizde de bir kullanıcı kitlesi oluşmaya başlamıştır. Buna bağlı olarak da bu maddenin kaçakçılığında ve kullanımında son yıllarda bir artış gözlenmektedir (Şekil-IV.10).

Ülkemizde ele geçirilen captagon hapının Romanya ve Bulgaristan'dan, extacy hapının ise Hollanda, Almanya ve Belçika'dan araçların gizli bölmelerinde veya şahısların üzerlerinde getirdikleri anlaşılmıştır. Ekim ayında Bursa ilimizde gerçekleştirilen ve yüklü miktarda extacy hapının ele geçirildiği operasyonda, hapların Hollanda uyruklu bir şahıs aracılığıyla ülkemize getirilmesi buna bir örnek teşkil etmektedir.

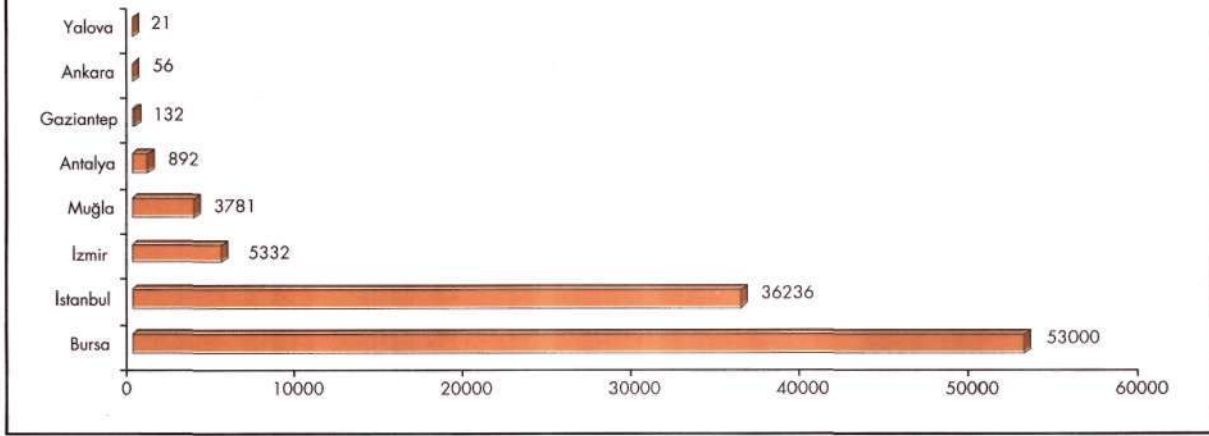
Bu operasyon sonucunda; Hollanda'dan gelip Kapıkule Sınır Kapımızdan giriş yapan Hollanda plakalı bir aracın yedek lastiği içersine gizlenerek Bursa ilimize getirilen 53000 adet extacy hap ele geçirilmiştir. Hapların temin edicisi ve nakliyecisi konumunda olan

Hollanda uyruklu bir şahısla birlikte toplam 3 kişi yakalanmıştır.

Extacy kaçakçılarının, özellikle şehirlerin genç nüfusunun çoğunlukta olduğu, gelir seviyesi yüksek, farklı kültür ve sosyal çevre özellikleri taşıyan kişilerin bir arada yaşadığı ve gece hayatının yoğun olarak yaşandığı semtleri hedefledikleri görülmektedir. Bursa, İstanbul ve İzmir gibi illerimizde gerçekleştirilen yakalamalar bunu ortaya koymaktadır (Şekil-IV.11).

2001 YILI EXTACY YAKALAMALARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI (ADET)

Şekil- IV. 11

5- Uyuşturucu İmalinde Kullanılan Kimyasal Maddeler

Kuvvetli kokusu ile hissedilebilen, renksiz bir sıvı olan asetik anhidrit maddesi, sanayide, suni ipek, aspirin, sigara filtresi, selüloz, plastik, patlayıcı madde, bazı reçine ve verniklerin yapımının yanı sıra teknik ve klinik analizlerde de kullanılmaktadır.

Asetik anhidrit maddesinin dünyadaki yıllık üretimi 2 milyon tonu bulmaktadır²². Asetik anhidrit maddesi Arjantin, Çin, Fransa, Hindistan, İran, Japonya, Meksika, İsviçre, Rusya, İngiltere, ABD ve Özbekistan'da üretilmektedir²³. En büyük üretici ülkeler ise ABD ve Japonya'dır. Avrupa Birliği'ndeki üretim (Fransa, İtalya, İngiltere ve Almanya) dünya üretiminin yaklaşık %17 sini oluşturmaktadır. Hollanda ise bir aktarma ülkesi olarak dikkat çekmektedir.

Eroin imalatında vazgeçilmez bir madde olan asetik anhidrit maddesine olan yasadışı talep, yıllık olarak yaklaşık 1000 tonu bulmak-

tadır. (1 kg. eroin maddesi üretiminde 2,5 litre asetik anhidrit maddesine ihtiyaç duyulmaktadır)²⁴. Bu miktar göz önüne alındığında yaklaşık 400 ton eroin maddesi üretimi söz konusu olmaktadır.

Ülkemizde, 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinde yer alan 22 kimyasal maddenin ithal ve ihracının denetimi Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Kimyasal ve ara maddeler bakımından ithalatçı konumunda olan ülkemizde, ithalatçı firmalara her bir ithalat için Sağlık Bakanlığı tarafından ithalat yetki/izin belgesi verilmektedir. Söz konusu maddenin alım ve satımı bu çerçevede yürütülmektedir. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı kimyasalların kontrolünün sağlanmasında Sağlık Bakanlığı'na gerekli desteği vererek, şüpheli firma ve sevkiyatlar hakkında diğer kuruluşlarla müşterek tahkikatlar yürütmektedir.

²² Operation Topaz German Interm Report.

²³ INCB Secretariat, Quarterly Update (1 March - 30 June 2001) of Operation Topaz.

²⁴ a.g.e.

Alınan bu tedbir ve kontroller neticesinde günümüze kadar yasal olarak ülkemize ithal edilen ithalat rejimine dahil kimyasal maddelerin yasadışı kullanımına (kaçağa kaymasına) rastlanılmamıştır. Ülkemizde yakalanan asetik anhidrit maddesinin ise kontrol mekanizmasının tam olarak işlemediği ülkelerde kaçağa kaydırılarak ülkemize getirildiği anlaşılmıştır.

Asetik anhidrit maddesinin kaçakçılık güzergahları incelendiğinde; başta Avrupa'daki sanayileşmiş ülkeler olmak üzere Rusya, Çin ve Hindistan'dan Afganistan ve Pakistan'a doğru hareketinin söz konusu olduğu gözlenmektedir.

Bu trafik içerisinde yer alan ülkemizdeki asetik anhidrit maddesi yakalamaları incelendiğinde ise; ülkemiz genelindeki yakalamaların tamamına yakın bölümünün Edirne, İstanbul, Samsun ve Zonguldak gibi sınır illerimizde gerçekleştiği görülmektedir. Bu durum, Avrupa menşeli asetik anhidritin ülkemize giriş yerinin Kapıkule Sınır Kapısı, Rusya menşeli asetik anhidritin giriş yerinin ise Samsun ve Zonguldak Deniz Limanlarımız olduğunu ortaya koymaktadır. Ülkemizde bugüne kadar ortaya çıkarılan eroin imalathanelerinin mutfak tipi ilkel imalathaneler olması ve hemen hemen hiçbirinin çok büyük miktarlarda asetik anhidrit maddesine ihtiyaç duyacak kapasitede olmaması, ele geçirilen bu maddelerin büyük kısmının Güneybatı Asya'daki ihtiyacı karşılamak üzere gönderildiğinin de bir göstergesidir.

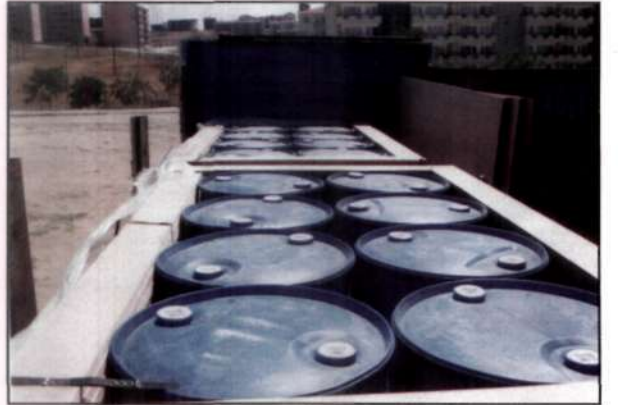
Güneybatı Asya ülkelerine yönelik olarak gerçekleştirilen asetik anhidrit maddesi kaçakçılığı INCB Sekreterya'sının Topaz Operasyo-

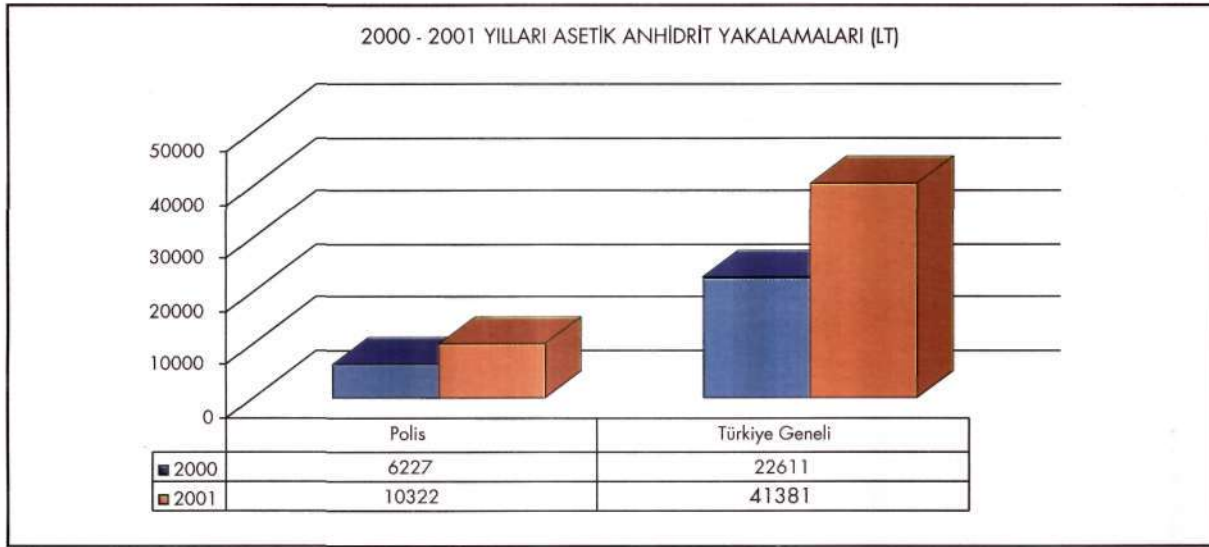
nu ile ilgili değerlendirmesinde de yer almaktadır. Raporda, İran'dan Afganistan'a asetik anhidrit maddesi kaçırma teşebbüslerinin arttığı, 2001 yılının Mart ve Nisan aylarında İran Bandar Abbas bölgesinde karayoluyla Afganistan'a gönderilmek üzere tekstil yükleri arasında deniz yoluyla getirilen 22 ton asetik anhidrit maddesi ile 2000 yılının Ağustos ayında aynı yöntem ve metodun kullanıldığı 16 tonluk başka bir asetik anhidrit maddesi ele geçirildiği bildirilmektedir.

2000 ve 2001 yıllarında ülkemize ait asetik anhidrit maddesi yakalamaları (Şekil-IV.12) görülmektedir.

2000 yılında yakalanan asetik anhidrit maddesinin %60'ı, 2001 yılında ise %80'i ülkemize giriş yaparken TIR araçlarında ele geçirilmiştir.

2000-2001 yıllarında TIR araçlarında yakalanan asetik anhidrit maddesinin, yasal yük arasına veya yedek yakıt tankı içersine gizlenerek ülkemize getirildiği, yasal yük olarak da kereste ve yan ürünlerinin tercih edildiği görülmektedir.

Şekil- IV. 12

Ülkemizde ele geçirilen asetik anhidrit maddesinin kaynağını tespitiye yönelik olarak yapılan çalışma sonuçları (Tablo-IV.1)'de gösterilmiştir.

Mart ayında İstanbul ilimizde 5200 litre asetik anhidrit maddesi ele geçirilmiş ve bidonların üzerinde yer alan ibarelerden yola çıkılarak yapılan tahkikatlar neticesinde; asetik anhidrit maddesinin İtalya'dan Bosna Hersek'e yasal olarak ihraç edildiği ve maddenin bu ülkede kaçağa kaydırılmasından sonra,

yasadışı yollardan ülkemize ihraç edildiği tespit edilmiştir. Bu yöntem kaçakçılar tarafından asetik anhidrit maddesi ticaretinin kontrolünde denetim mekanizmaları zayıf ya da bulunmayan ülkelerde sıklıkla kullanılan bir taktik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Orijinal bidonların yerine etiketsiz, değişik ebatlarda kap ve bidonlar kullanılması, daha küçük miktarlarda gerçekleştirilen yakalamalarda karşılaşılan diğer bir yöntemdir.

2000		2001	
MENŞEI	MİKTAR (LT)	MENŞEI	MİKTAR (LT)
Romanya	3074	Rusya	6718
Rusya	5580	Yugoslavya	12550
Bulgaristan	2074	İtalya	5200
Gürcistan	35	-	-
Suudi Arabistan	389	-	-
Suriye	742	-	-
TOPLAM	11894	TOPLAM	24468

Tablo- IV.1

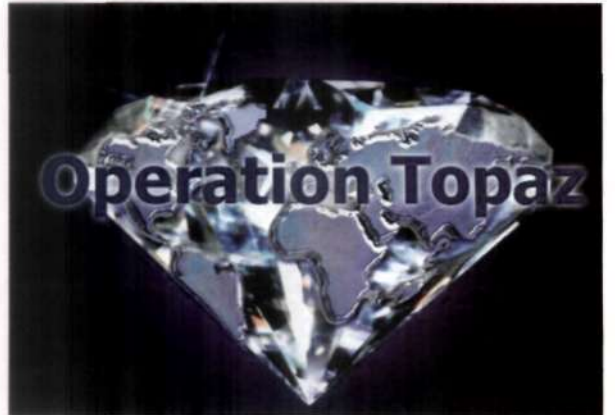
Asetik anhidrit maddesinin yasa dışı kullanımının önlenmesi amacıyla, potasyum permanganatın kontrolüne yönelik olarak yürütülen "Purple Operasyonu"na benzer bir uygulamanın başlatılması için, 16-19 Ekim 2000 tarihleri arasında Antalya ilimizde "Uluslararası Asetik Anhidrit Toplantısı" gerçekleştirilmiştir.

Toplantı sırasında oluşturulan çalışma gruplarının oturumları sonucunda bir karar metni oluşturulmuş ve asetik anhidrit maddesinin uluslararası ve ulusal ticarete kaçağa kaymasının önlenmesi amacıyla "Topaz Operasyonu" adı altında yeni bir kontrol sisteminin oluşturulmasına, ayrıca bu uygulamanın detaylarının ve standartlarının tespit edilmesi için bir Yönlendirme Komitesi kurulmasına karar verilmiştir.

1 Mart 2001 tarihinde başlayan Topaz Operasyonunun, 28 Şubat 2002 tarihinde sona

ermesi planlanmış ise de sürenin uzatılması beklenmektedir. Bu süre içerisinde operasyona katılan ülkeler, durdurulan şüpheli sevkiyatlar hakkındaki bilgilerin "Bildirim Formu" ile Yönlendirme Komitesine, yakalama bilgilerinin ise "Tahkiyat Formu" ile Yönlendirme Komitesine ve Interpol Genel Sekreterliğine bildirilmesi konusunda mutabakata varmışlardır. Ayrıca asetik anhidrit kaçakçılığının modüs operandisinin tespiti için de 1995 yılı başlangıcından itibaren ülkelere gerçekleştirilen, 100 kg. üzeri yakalama bilgilerinin bu konuda bir veri bankası oluşturulması ve elde edilen verilerin değerlendirilerek, yeni politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla ayrı bir formatla yine Interpol Genel Sekreterliğine gönderilmesi kararı alınmıştır.

Topaz Operasyonunda Avrupa Birliği, Orta ve Güney Amerika, Orta ve Doğu Asya, Güney Afrika ülkeleri ile Rusya ve ABD olmak üzere toplam 32 ülke yer almaktadır. Ayrıca Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Kurulu (INCB), Uluslararası Kriminal Polis Örgütü (ICPO-Interpol), Birleşmiş Milletler Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Programı (UNDCP) ve Dünya Gümrük Örgütü (WCO) gibi kuruluşların yanı sıra Avrupa Komisyonu ve Europol da kendi so-

rumluluk alanlarında operasyona destek vermektedirler²⁶.

Asetik anhidrit maddesi yakalamaları ile ilgili modüs operandinin belirlenmesine yönelik olarak, Interpole üye ülkeler 1995-2001 yıllarını kapsayan 148 bildirimde bulunmuştur. Bu bildirimlerin 93'ü Türkiye'den, 26'sı Hindistan'dan, 9'u Pakistan'dan, 7'si Bulgaristan'dan, 3'ü Kolombiya'dan, 2'si Slovenya'dan ve birer tanesi de Makedonya, Yunanistan, İngiltere, İran, Lübnan, Myanmar, Romanya ve Panama'dan yapılmıştır²⁷. Ülkemizin bildirimleri göz önüne alındı-

ğında bu çalışmaya katkısının ne kadar büyük olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır.

Yasal alanda kullanımı yaygın olan asetik anhidrit maddesinin kaçakçılığına karşı etkin bir sonuç alabilmek için kimyasal maddelerin ele geçirilmesinin yanında, uyuşturucu madde imalathanelerinin ortaya çıkarılması ve organizasyonun tüm üyeleriyle birlikte yakalanması büyük bir önem arz etmektedir. Bu da ancak uyuşturucu madde imalathanelerinin tespiti-
tine yönelik olarak gerçekleştirilecek kontrollü teslimat gibi özel taktik ve yöntemlerle sağlanabilecektir.

B- GİZLEME METODLARINA GÖRE DEĞERLENDİRME

Türk Ceza Kanunu'nun 403 ve devamı maddelerinde imali, ithali, bulundurulması ve taşınmasının yasak olduğu belirtilen uyuşturucu maddelerin, bir yerden başka bir yere nakil edilmesinde ya da taşınmasında kullanılan gizleme yer ve metotları genel olarak "ZULA" tabir edilmektedir.

Uyuşturucu maddelerinin, üretim bölgelerinden kullanım bölgelerine sevk edildikleri bilinen bir gerçektir. Uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının bu sevkiyatlar sonrası mevcut pazar paylarını ve dolayısıyla kar marjlarını artırma istekleri, daha fazla uyuşturucu maddenin tüketim bölgelerine sevk edilmesine neden olmuştur. Büyük miktarlardaki uyuşturucu maddenin sevkiyatı yakalanma riskini arttırac-

²⁶ INCB Secretariat, Quarterly Update (1 March - 30 June 2001) of Operation Topaz.

²⁷ ICPO Interpol, An Analytical Study on Seizures of Acetic Anhydride Reported to IPSG in Framework of Operation Topaz. (19 October 2001)

ğından dolayı organizasyonlar, yeni gizleme metotları arayışı içerisine girmişlerdir.

Uygulamada en çok karşılaşılan gizleme metot ve yerleri aşağıdaki şekilde sınıflandırabilir:

1- Araçlar Üzerindeki Gizleme Metotları

Yüksek miktarlarda uyuşturucunun sevkiyatı, motorlu araçla mümkün olabilmektedir. (Tablo-IV.2) İçerisinde gizleme yeri, hacim olarak geniş olan TIR araçları organizasyonlar tarafından daha çok kullanılmaktadır. Bir seferde yüklü miktarda uyuşturucu sevk edilebilmesi ve bazı uluslararası ticari anlaşmalar gereği, gümrük kolaylıklarından faydalanılabilmesi nedeniyle TIR araçları tercih sebebi olmaktadır. TIR araçlarının yanı sıra otobüs ve diğer büyük araçlar da uyuşturucu sevkiyatında kullanılmaktadır. Ülke içerisinde ise küçük otomobiller daha çok tercih edilmektedir.

2001 yılında araçlarda yakalanan uyuşturucu maddelerin araç cinsine göre dağılımı (Tablo-IV.3) gösterilmiştir.

Nisan ayında Daire Başkanlığımız koordinesinde Edirne ve Işel illerimizde sürdürölen titiz ve sabırlı çalışmalar sonucunda gerçekleştirilen seri operasyonlarda, birbiriyile bağlantılı oldu-

ARAÇ CINSİ	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2001 YILI İÇİNDEKİ ORANI (%)
Tır ve Kamyon	26	6	23	11	12	25	7.2
Otomobil	43	18	83	115	237	303	87.8
Otobüs	1	3	13	7	12	5	1.4
Gemi	-	-	1	1	-	-	-
Minibüs	-	3	5	5	9	5	1.4
Kamyonet	-	1	6	-	-	-	-
Traktör	-	1	-	2	-	-	-
Motorsiklet	-	-	2	5	3	7	2.2
TOPLAM	70	32	133	146	273	345	100

Tablo- IV.2

ARAÇ CİNSİ	ARAÇ SAYISI	UYUŞTURUCU CİNSİ	YAKALANAN MİKTAR	
			ADET	KİLO
OTOMOBİL	260	ESRAR		427
	28	EROİN		636
	2	AFYON		70
	1	KOKAİN		
	1	ASETİK ANHİDRİT		66
	4	SENTETİK ECZA	92	
	3	CAPTAGON	346	
	4	EXTACY	4428	
TIR ve KAMYON	8	ESRAR		48
	10	EROİN		1023
	1	BAZMORFIN		154
	3	ASETİK ANHİDRİT		8907
	2	CAPTAGON	742990	
	1	EXTACY	910	
OTOBÜS	3	ESRAR		8
	1	EROİN		3
	1	AFYON		5
MINİBÜS	2	ESRAR		15
	2	EROİN		11
	1	AFYON		3
MOTORSİKLET	7	ESRAR		18

Tablo- IV.3

ğu belirlenen üç ayrı TIR aracının özel bölmele-
rine gizlenmiş vaziyette toplam 403 kg. eroin
maddesi ele geçirilmesi araçlarla gerçekleştir-
ilen yakalamalara bir örnektir. Olayla ilgili ola-
rak uluslararası yasadışı uyuşturucu trafiği içeri-
sinde yer alan organizasyona dahil çok sayıda
sanık yakalanarak uyuşturucu tacirlerine büyük
bir darbe daha vurulmuştur.

b) Şahıslar Üzerindeki Gizleme Metotları

Kaçakçılık organizasyonları, son dönemler-
de uyuşturucu maddeleri küçük partiler halin-
de ve kuryeler vasıtasıyla sevk etmeye başla-
mışlardır. Uyuşturucu madde kuryeleri, alıcı
konumunda olan ülke ile uyuşturucu maddenin
çıkış yaptığı ülke arasında devamlı seyahat
eden ve dikkat çekmeyecek şahıslar arasın-
dan seçilmektedir.

Kurye seçimi yapılırken genelde, çifte tâbiyet ve çifte pasaport sahibi bayanlar tercih edilmektedir. Çoğunluğunu 18-30 yaş arası bayanların oluşturduğu kuryelerin seyahat ettikleri ülkelerin dillerini bilmelerine ve problem çıkarmayacak nitelikte olmalarına önem gösterilmektedir. Bu özelliklere haiz ancak, mali durumu zayıf olan bayanlar ile organizasyon üyelerinin kız arkadaşları para karşılığında kurye olarak kullanılmaktadır.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı içerisinde yer alan kuryeler ulaşım aracı olarak havayolunu kullanmaktadırlar. Bu nedenle kurye yakalamalarının büyük çoğunluğu havaalanlarında gerçekleştirilmektedir. Kuryeler uyuşturucuyu, vücutlarının içerisinde/dışarısında veya yanlarında bulundurdıkları bagaj ve el çantalarının gizli bölmelerine saklamak suretiyle hedefe ulaştırmaya çalışmaktadırlar.

Kuryeler yaptıkları işin bilincinde olmakla birlikte taşıdıkları uyuşturucu hakkında detaylı bilgilere sahip değildirler. Sadece maddeyi aldıkları ve teslim edecekleri kişileri bilirler.

2001 yılı içerisinde 10 olayın kuryeler vasıtasıyla gerçekleştirildiği ortaya çıkarılmıştır. Bu olayların 1'inde uyuşturucu vücut içerisinde,

de, 1'inde vücut üzerinde, 8'inde ise kuryelerin beraberinde taşıdıkları bagajlarda ele geçirilmiştir.

Bu yöntemle örnek olarak, Ocak ayında İzmir Adnan Menderes Hava Limanından İsviçre'ye gitmek isteyen Alman uyruklu bir kuryenin valizine gizlenmiş şekilde 6 kg. eroin maddesi ele geçirilmesi olayı verilebilir. Olayın devamında yapılan tahkikatlarda Batı Afrika'lı şahısların oluşturduğu bir grubun kaçakçılığı organize ettiği ortaya çıkarılmıştır.

c) Posta ve Koli İçerisinde Gizleme Metotları

Küçük miktarlardaki uyuşturucu maddeyi kuryelerin vücutlarına saklayarak kaçakçılık yapan gruplar daha sonraları, bunun yanında riski daha az olan yeni bir yöntem kullanmaya başlamışlardır. Bu yöntem ile uyuşturucular, kitap, fotoğraf albümü, tebrik kartı vb. içerisine gizlenerek ekspres posta/kargo servisi ile Avrupa ve Amerika başta olmak üzere talebin yoğun olduğu dünyanın hemen her ülkesinde bulunan alıcılara gönderilebilmektedir. Bu yasadışı trafik içerisinde yer alan gönderici ve alıcı konumunda olan kişilerin, genelde otel ve posta kutularını adres olarak gösterdikleri, sahte isim ve üçüncü şahıslara ait adresleri kullandıkları tespit edilmiştir.

2001 yılı içerisinde 7 olayın posta/kargo yöntemi ile gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Benzer bir kaçakçılığın ortaya çıkarılması için 2001 yılı Eylül ayında gerçekleştirilen bir operasyonda; ABD'nin Kaliforniya eyaletine İstanbul'dan kargo vasıtasıyla gönderilmek istenen

bir paket içerisinde toplam 3 kg. afyon sakızı maddesi ele geçirilmiş, ABD'deki alıcılarının ve ülkemizdeki göndericilerinin yakalanabilmesi için iki ülke arasında gerçekleştirilen kontrollü teslimat uygulaması neticesinde 5 kg. afyon sakızı maddesiyle birlikte 3 İran uyruklu şahıs yakalanmıştır.

Bu olayda da görüldüğü üzere, genellikle İran uyruklu şahısların oluşturduğu organizasyonların kargo şirketleri aracılığıyla koli içerisine gizledikleri afyon sakızı maddesini ülkemiz üzerinden ABD ve Kanada'ya gönderdikleri ortaya çıkartılmıştır. Bu ülkelere yönelik olarak 2001 yılı içerisinde aynı yöntemin kul-

lanıldığı 4 ayrı olay tespit edilmiştir. Bu olaylarda kontrollü teslimat uygulaması neticesinde ABD ve Kanada'da alıcı konumunda olan organizasyon üyeleri de tespit edilerek, yakalanmaları sağlanmıştır.

Sonuç olarak; Narkotik Polisi'nin yapmış olduğu kontrollerden kurtulamayan kaçakçılık şebekelerinin daha farklı ve karmaşık gizleme yöntemleri bulmalarına karşın, gelişen teknolojik imkanların da kullanılması suretiyle, birimlerimizin yaptıkları operasyonlar neticesinde bu yöntem ve gizleme yerleri tespit edilerek ortaya çıkartılmaktadır.

C- YAKALANAN ŞAHISLARA GÖRE UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI OLAYLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

1- Uyuşturucu Madde Cinsine Göre

Uyuşturucu madde kaçakçılığı olaylarında yakalanan şahısların sayısı, ele geçirilen maddeye göre incelendiğinde, esrar kaçakçılığına karışan şahısların sayısının diğerlerine oranla daha fazla olduğu görülmektedir(Tablo-IV.4).

UYUŞTURUCU MADDENİN CİNSİ	YAKALANAN ŞAHIS SAYISI	ORANI (%)
Esrar	5242	69
Eroin	1452	19
Kokain	128	2
Afyon	74	1
Bazmorfin	50	1
Sentetik Uyuşturucu	516	7
Asetik Anhidrit	31	1
TOPLAM	7493	100

Tablo- IV.4

Bu durum esrar bağımlılarının sayısının diğer uyuşturucu bağımlılarına oranla yüksek olmasından ve içici düzeyinde yoğun olarak gerçekleştirilen yakalamalardan ileri gelmektedir. Diğer uyuşturucu madde suçlarına karışan şahısların sayısında ise önceki yıllara oranla kayda değer bir değişiklik bulunmamaktadır.

2- Yaş Grubuna Göre

Uyuşturucu madde kaçakçılığına karışan sanıkların büyük çoğunluğunu kadınlarda 36-40 yaş grubu oluştururken, erkeklerde 26-30 yaş grubu oluşturmaktadır (Tablo-IV.5).

3- Suçtaki Rolüne (Kullanıcı-Satıcı) Göre

2001 yılında yakalanan sanıkların, madde cinsine göre içici-satıcı dağılımı incelendiğinde; (Tablo-IV.6) esrar maddesi kullananların diğer madde kullananlara oranla sayı olarak oldukça fazla olması, bu maddenin ülkemizde diğer maddelere oranla daha yaygın olarak kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Buna bağlı olarak esrar satıcılarının sayısında da diğerlerine göre bir yoğunluk mevcuttur. Eroin olaylarına karışan kişile-

YAŞ GRUBU	KADIN		ERKEK		TOPLAM	
	SANIK	ORAN %	SANIK	ORAN %	SANIK	ORAN %
<16	0	0.0	16	0.2	16	0.2
16-20	37	12.2	574	8.0	611	8.2
21-25	55	18.2	1293	18.0	1348	18.0
26-30	48	15.8	1376	19.1	1424	19.0
31-35	45	14.9	1088	15.1	1133	15.1
36-40	51	16.8	977	13.6	1028	13.7
41-45	19	6.3	811	11.3	830	11.1
46-50	25	8.3	543	7.6	568	7.6
51-65	20	6.6	480	6.7	500	6.7
>65	3	1.0	32	0.4	35	0.5
TOPLAM	303	100	7190	100	7493	100

Tablo- IV.5

MADDE CİNSİ	KULLANICI	SATICI	TOPLAM
Esrar	2820	2422	5242
Eroin	242	1210	1452
Kokain	32	96	128
Afyon	19	55	74
Sentetik Uyuşturucu	201	315	516
TOPLAM	3314	4098	7412

Tablo- IV.6

rin genelde satıcı pozisyonunda olmaları, bu maddenin, kullanımdan ziyade ülkemiz üzerinden Avrupa'ya yönelik kaçakçılığının yapılmasından kaynaklanmaktadır. Eroin ve diğer uyuşturucuların içici ve satıcılarında önceki yıllara göre büyük bir değişiklik yoktur.

4- Cinsiyetine Göre

Geçen yıllarda olduğu gibi 2001 yılında da erkekler kadınlara oranla uyuşturucu madde suçlarına daha fazla karışmaktadır (Şekil-IV.13). Kadınlar genelde uyuşturucu madde suçlarına kur-yeler olarak veya içici düzeyinde karışmaktadırlar.

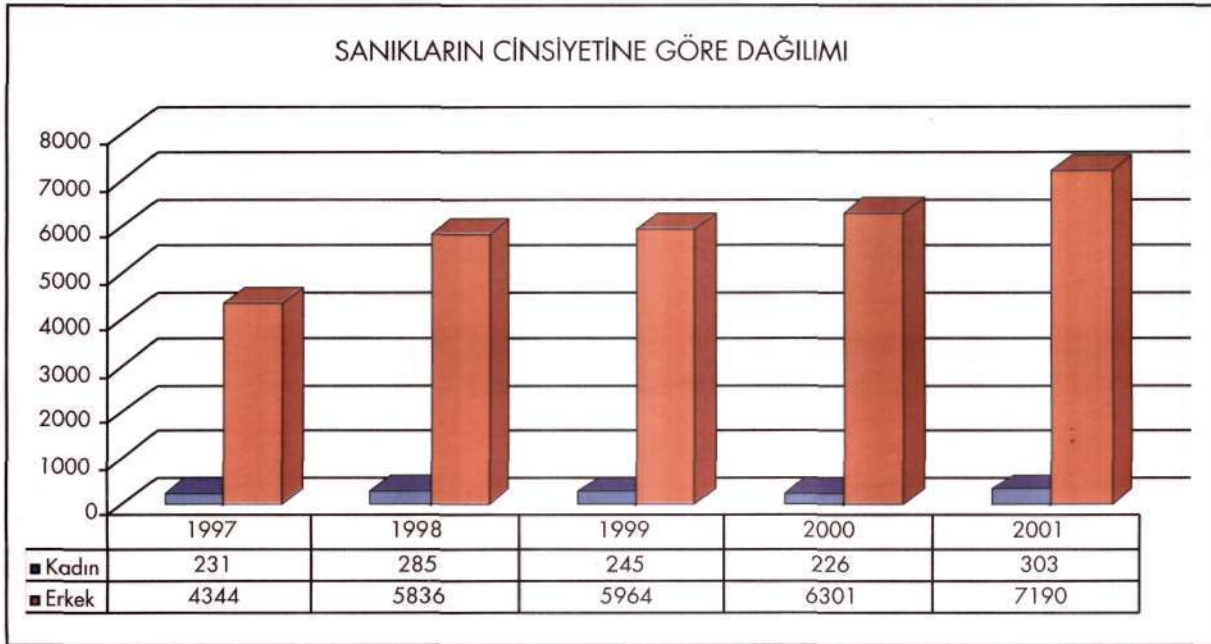
5- Yabancı Uyruklu Şahıslara Göre

Uyuşturucu madde suçlarına karışan yabancı uyruklu şahıslar içerisinde İran uyruklu şahısların %44 oranla en büyük paya sahip olmaları, İran'ın Avrupa'ya yönelik olarak gerçekleştirilen eroin kaçakçılığında halen önemli bir ko-

numa sahip olduğunu göstermektedir (Tablo-IV.7). 2001 yılı içerisinde ABD'ye yönelik olarak gerçekleştirilen kontrollü teslimat uygulamalarında malın temin edicisi ve alıcısı olan şahısların İran uyruklu olması, bu ülke vatandaşlarının oluşturduğu organizasyonların uyuşturucu madde kaçakçılığının her safhasında yer aldıklarının bir göstergesidir.

Son yıllarda Arnavut uyruklu şahısların özellikle esrar maddesi kaçakçılığında ön plana çıktıkları 2001 yılında yapılan yakalamalardan anlaşılmıştır.

Afrika kökenli şahıslar ise halen ülkemizdeki dikkate değer konumlarını korumaktadırlar. Bu şahıslar ülkemiz üzerinden kuryeler vasıtasıyla Avrupa'ya sevk edilen eroin maddesi kaçakçılığında, ülkemize yönelik olarak küçük miktarlarda gerçekleştirilen kokain kaçakçılığında ve sokak satıcılığında öne çıkmaktadırlar.

Şekil- IV. 13

2001 YILINDA ÜLKEMİZDE UYUŞTURUCU MADDE OLAYLARINA KARIŞAN YABANCI UYRUKLU ŞAHISLARIN ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI							
ÜLKE ADI	CINSİ	OLAY SAYISI	SUÇLU		ADET	MİKTAR	
			YAKALANAN	FİRAR		KİLO	GRAM
AFGANİSTAN	ESRAR	1	1				9
	EROİN	10	10				38
	AFYON						1
	KOKAİN	1	1				10
ALMANYA	ESRAR	1	1				2
	EROİN	3	3	1		23	913
	EXTACY	1		1	11		
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	ESRAR						46
	AFYON	1		1		4	910
ARNAVUTLUK	ESRAR	3	5	1		51	378
AVUSTURYA	ESRAR	1	1				2
AZERBAIJAN	ESRAR	6	6				657
	EROİN	3	3				58
	KENEVİR BİTKİSİ				2		35
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	EROİN	1		1		52	400
BULGARİSTAN	ESRAR	1	2				38
	EROİN	1	1			21	705
CEZAYİR	EROİN	3	3				9
	SENTETİK ECZA	1	1		5		
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	EROİN	1	1				2
ERMENİSTAN	EROİN	2	2				62
ETİYOPYA	EROİN	1	1				1
FAS	EROİN	1	1				2
GAMBİA	EROİN	2	2				8
GANA	ESRAR						1
	EROİN	3	3				17
GÜRCİSTAN	SENTETİK ECZA	1	1		33		
	ESRAR	2	2				86
	EROİN	8	11	1			169
	KENEVİR BİTKİSİ	1	1		37		35
HİRVATİSTAN	ESRAR						2
	EROİN	1	1				6
HOLLANDA	ESRAR						400
	AFYON	1	1			7	750
	EXTACY	3	2	2	60514		
İNGİLTERE	ESRAR	2	1	1			12
İRAK	EROİN	3	5				18
	BAZMORFİN	1	1				5
İRAN	ESRAR	14	22	5		23	606
	EROİN	44	61	7		213	11
	BAZMORFİN	1		1		4	350
	AFYON	18	31	9		18	979
	KOKAİN	1	2				95
	SENTETİK ECZA	1	11		191		
	CAPTAGON	1	1		331		
İTALYA	ESRAR	1	1				3
	EROİN	1	1			3	750
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ	EROİN	1	1			7	250

Tablo- IV.7

2001 YILINDA ÜLKEMİZDE UYUŞTURUCU MADDE OLAYLARINA KARIŞAN YABANCI UYRUKLU ŞAHISLARIN ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI							
ÜLKE ADI	CİNSİ	OLAY SAYISI	SUÇLU		ADET	MİKTAR	
			YAKALANAN	FIRAR		KİLO	GRAM
KENYA	EROİN	1	1				5
	KOKAİN	1	1				253
KIRGIZİSTAN	ESRAR	1	1				2
	EROİN	2	2				2
LİBYA	ESRAR	1	1				1
	EROİN	1	1			5	800
MAKEDONYA	EROİN	2	1	1		402	332
	KOKAİN	1	2				155
MEKSİKA	ESRAR	1	1				2
MISIR	KOKAİN	1	1				506
MOLDOVA	ESRAR	2	4				53
	EROİN	2	3			32	628
	KOKAİN	2	2				254
NİJERYA	ESRAR	1	2			11	500
	EROİN	7	10			3	874
	KOKAİN	2	4				254
ÖZBEKİSTAN	ESRAR	1	1				356
	EROİN	2	4				11
PAKİSTAN	BAZMORFİN	1	1				1
ROMANYA	ESRAR	1	1				200
	EROİN	1	1				725
RUSYA FEDERASYONU	ESRAR	8	15				518
	EROİN	3	4				80
	ASİTANHİDRİT	1		1		6718	
	KENEVİR BİTKİSİ				2		35
SIERRA LEONE	EROİN	1	1				9
SOMALİ	EROİN	2	3				2
SURIYE	ESRAR	2	1	1		264	4
	EROİN	1		1			2
	CAPTAGON	1	1		227065		
TANZANYA	EROİN	7	8				29
	KOKAİN	1	1				253
TUNUS	EROİN	1	1				16
TÜRKMENİSTAN	EROİN	1	2				95
UKRAYNA	ESRAR	2	2				1
	EROİN	2	3				118
	KOKAİN	1	1				253
YUGOSLAVYA	ESRAR	1	1			20	678
YUNANİSTAN	SENTETİK ECZA	1	1				

Tablo- IV.7

6-Yurtdışında Yakalanan Türk Vatandaşlarına Göre

Ülkemiz vatandaşlarının karışmış olduğu uyuşturucu madde olayları daha çok Avrupa ülkelerinde meydana gelmektedir. Bu ülkeler içerisinde Almanya %60'la ilk sırayı almaktadır. Almanya'yı İngiltere ve Bulgaristan izlemektedir (Tablo-IV.8).

Ülkemiz vatandaşlarının karışmış olduğu suçların yoğun olarak Almanya'da meydana gelmesi bu ülkede yaşayan vatandaşlarımızın sayısının diğer ülkelere oranla daha fazla olması ve bu ülkede mülteci statüsünde bulunan vatandaşlarımızın uyuşturucu madde suçlarına yoğun olarak karışmasından kaynaklanmaktadır.

2001 YILINDA YURTDIŞINDA UYUŞTURUCU MADDE OLAYLARINA KARIŞAN TÜRK UYRUKLU ŞAHISLARIN ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI							
ÜLKE ADI	CİNSİ	OLAY SAYISI	SUÇLU			MİKTAR	
			YAKALANAN	FIRAR	ADET	KİLO	GRAM
ALMANYA	ESRAR	10	21			383	279
	EROİN	83	174			199	839
	KOKAİN	34	74			43	277
	SENTETİK ECZA	1	2		2000		
	EXTACY	8	16		33813		
	KATKI MADDESİ					877	737
	AMFETAMİN					2	195
	MARİHUANA	1	1			11	682
	KAFEİN						442
	DİĞER	2	2				
AVUSTURYA	ESRAR						35
	EROİN	7	12			138	457
İNGİLTERE	EROİN	11	23			559	
	KOKAİN	1	2			30	
GÜRCİSTAN	EROİN	2	2			92	79
	EROİN	15	18			1093	503
BULGARİSTAN	KENEVİR BİTKİSİ	1	1				205
	MARİHUANA	1	1			2	50
BAHREYN	ESRAR	1	1				1
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ	ESRAR	2	3			1	800
	EROİN						2
	KENEVİR BİTKİSİ	5	10			2	340
SURIYE	ESRAR	1	3			100	
	EROİN	2	4			6	2
	CAPTAGON	3	2	2	107074		
	DİĞER	1	2				
İTALYA	EROİN	8	12			385	613
TÜRKMENİSTAN	AFYON	1	1				3
	EROİN	1	1			150	
POLONYA	HAŞHAŞ BİTKİSİ	1	1				135
FRANSA	ESRAR	3	4			85	158
	EROİN	3	8			16	640
	KATKI MADDESİ					7	546
BELÇİKA	EROİN	4	6			134	645
YUNANİSTAN	EROİN	3	4			18	181
İSPANYA	EROİN	7	11			261	735
KOLOMBİYA	KOKAİN	1	2			1	
HOLLANDA	BAZMORFİN	3	27			459	
	KOKAİN	1	3			1	100
MACARİSTAN	ESRAR	1	1				2
	EROİN	1	1			39	771
	MARİHUANA	1	1				10
ROMANYA	EROİN	4	4			7	799
	AMFETAMİN	1	5			11	500
FAS	ESRAR	1	1			1	23
	EROİN	1	1				995
YUGOSLAVYA	EROİN	1	3			5	293
MAKEDONYA	EROİN	2	2			77	237
	MARİHUANA	1	1				130
İRAN	BAZMORFİN	1	1			41	
TAYLAND	MARİHUANA	1	1				
NORVEÇ	EROİN	1	2				30
LÜKSEMBURG	EROİN	1	1				12
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	EROİN	1	1				1

Tablo- IV.8

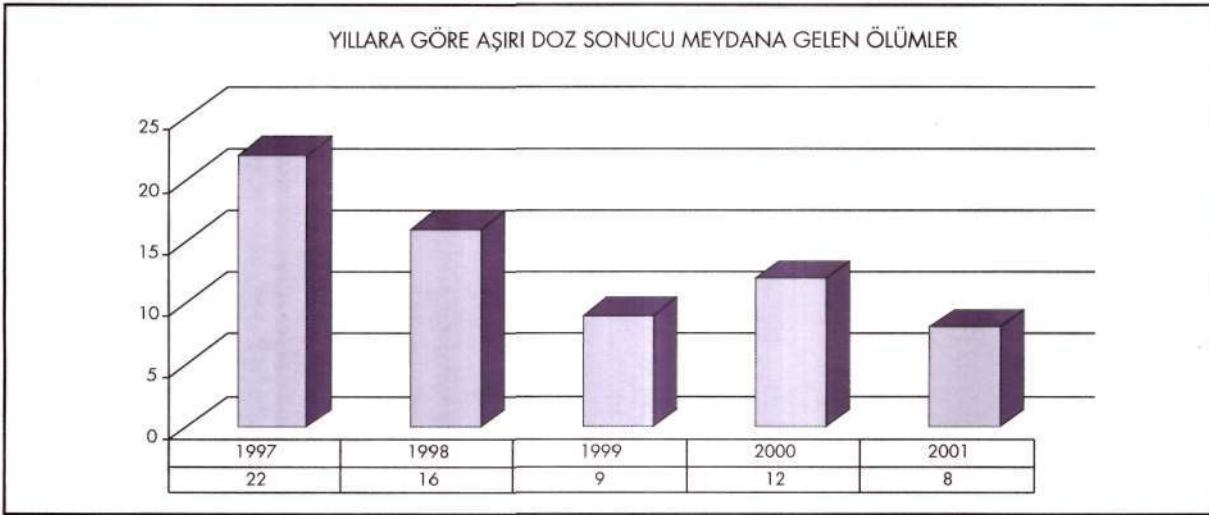
Bu durumun diğeri bir sebebi ise; ülkemiz aleyhine faaliyet gösteren terör örgütlerinin Avrupa ülkelerinde üstlenmesi ve örgüte finansal kaynak temin etmek için uyuşturucu madde trafiği içerisinde yer almalarıdır.

7-Aşırı Doz Neticesi Meydana Gelen Ölüm Olayları

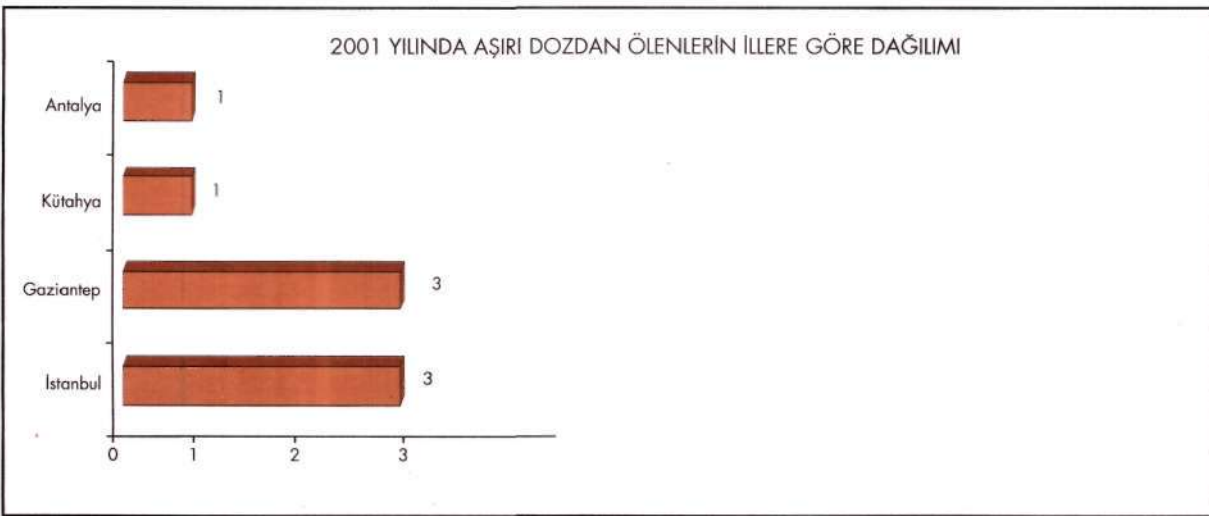
Ülkemizdeki uyuşturucu madde kullanımının, bölge ülkeleri ile karşılaştırıldığında ol-

dukça düşük seviyelerde olduğu, buna bağlı olarak aşırı doz sonucu meydana gelen ölümlerin de yok denecek kadar az olduğu görülmektedir. 2001 yılında aşırı doz sebebiyle meydana gelen ölüm olaylarında geçmiş yıllara oranla bir azalma mevcuttur (Şekil-IV.14).

Aşırı doz sonucu meydana gelen ölüm olaylarının illere göre dağılımı incelendiğinde İstanbul'un ilk sırayı aldığı görülmektedir (Şekil-IV.15).

Şekil - IV. 14

Şekil - IV. 15

2001 YILI POLİS BÖLGESİ İSTATİSTİKLERİ																			
S. No.	SUÇ TÜRÜ	O L A Y		Ö L Ü		S A N I K						TOPLAM	MİKTAR						
		Faali Bilenen	Faali Meçhul	TOPLAM	Kad.	Erk.	YAKALANAN				F I R A R								
							T. C.		YABANCI		T. C.		YABANCI						
							Kad.	Erk.	Kad.	Erk.	Kad.		Erk.	Kad.	Erk.				
1	ESRAR	2626	6	2632	0	0	152	4606	12	50	5	222	0	7	5054	0	4584		
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
		98	1	99	0	0	5	166	1	2	0	11	0	1	186	0	268		
		1	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0		
TOPLAM ESRAR		2725	7	2732	0	0	157	4774	13	52	5	233	0	8	5242	0	4852		
2	EROİN	493	5	498	1	7	49	1036	12	152	1	181	1	12	1452	0	3033		
3	BAZMORFİN	11	0	11	0	0	3	34	0	1	0	11	0	1	50	0	325		
4	AFYON	32	1	33	0	0	0	28	0	36	0	3	0	7	74	0	172		
5	KOKAİN	36	0	36	0	0	7	85	0	10	1	22	0	3	128	0	2		
6	ASETİK ANHİDRİT	10	0	10	0	0	0	24	0	0	0	7	0	0	31	0	10322		
7	SENİTİK ECZA	133	0	133	0	0	25	190	0	3	1	7	0	0	226	7281	0		
8	CAPTAGON	14	2	16	0	0	2	38	0	1	0	7	0	0	48	1088081	0		
9	EXTACY	74	1	75	0	0	22	185	0	2	2	28	1	2	242	101096	0		
TOPLAM		3528	16	3544	1	7	265	6394	25	257	10	499	2	33	7493	1196458	18706		

*Türkiye Genelî; Polis, Jandarma, Gümrlük ve Sahil Güvenlik birimlerinin gerçekleştirmiş olduğu uyuşturucu madde yakalamalarını içermektedir.

V- MADDE BAĞIMLILIĞI

A- GENEL DEĞERLENDİRME

Küresel bakış açısıyla bugün, madde kullanımı bireyin kendini köleleştirdiği bir durumdur. Çünkü bağımlılık, bireyle nesnesi arasında kurulan ve bir süre sonra bireyin özerkliği ni ve özgürlüğünü ortadan kaldıran bir sürece ulaşmaktadır. İnsan tutum ve davranışı ve de duyumsaması üzerindeki yıkıcı etkileri nedeniyle bireyi seçtiği nesne karşısında çaresiz bir köle haline getirmektedir. Böylelikle toplum, her planda bu hale gelmiş bireyin katkılarından/gücünden/emeğinden daha da önemlisi varlık olarak bireyin kendinden yoksun kalmaktadır. Yeryüzünde pek çok ulusun yerine göre geniş bir nüfus grubunun bu etki ile sarsıldığını varsayarsak, tüm toplumların hangi boyutta kayıplara uğrayacağını kolayca çıkarabiliriz.

Bu saptamalara bağlı olarak çağımızın en önemli sorunu olarak tanımlanan madde kullanımı ve bağımlılığı, tüm toplumları, ulusları etkisi altında bulundurmakta ve devletten devlete ortaklaşmış önlem ve politikaların öncelikli konusu haline gelmektedir. Dolayısıyla yalnızca bu konuya bağlı ortak bir dil ve anlayış köprüsünün önemi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Böylelikle ortak davranabilmek de mümkün olacaktır.

Çağlar boyunca insanın ve yarattığı top-

lumsal düzenin, ekonomik ve teknolojik gelişmelerin taşıdığı değişim ve ilerleme ivmesi her ne ise; madde kullanımı ve maddeye bağımlılık sorununun taşıdığı ivme de aynı olmuş ve birlikte seyretmiştir²⁸.

Uyuşturucu kullanımı global bir olgudur. Boyutları ve karakteristik özellikleri ülkeden ülkeye değişmekle birlikte, dünya üzerinde hemen hemen bütün ülkeler uyuşturucudan etkilanmektedir. Geçtiğimiz on yıl boyunca gençler arasındaki uyuşturucu kullanımı çok ciddi bir artış göstermiştir. Yüksek boyutlardaki uyuşturucu kullanımı yüksek oranda şiddet ve suç, HIV/AIDS hastalıklarına yakalanma oranının yüksekliği, sosyal yapıda çökme gibi problemleri de beraberinde getirmiştir. İstatistikler toplumun bazı kesimlerinin daha fazla uyuşturucu kullandığını ortaya koymasına rağmen, uyuşturucu bağımlıları toplumun her kesiminden gelebilmektedir. Örneğin erkekler kadınlara, evliler bekarlara, şehirde oturanlar kırsal kesimde oturanlara, gençler yaşlılara oranla daha fazla uyuşturucu kullanmaktadır²⁹.

Uyuşturucu kullanım trendleri bölgeden bölgeye ve ülkeden ülkeye değişmektedir. UNDCP'nin yayınladığı Dünya uyuşturucu raporlarına göre dünya çapında toplam 180

²⁸ AAK Başkanlığı'nın Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi (Eylül-Aralık 2001)

²⁹ http://www.undcp.org/demand_reduction.

milyon insan uyuşturucu kullanmaktadır. Esrar 141 milyon kişi ile en çok kullanılan uyuşturucudur. Bu rakam toplam dünya nüfusunun %2.25'ine denk düşmektedir.

UNDCP raporlarına göre, sentetik uyuşturucuların ve özellikle ATS (Amphetamine Type Stimulants) kullanımı çok hızlı bir artış göstermektedir. Dünya çapında 30 milyon insan sentetik uyuşturucu kullanmaktadır. 1980'li yıllara oranla 1990'lı yıllarda ATS kullanımı özellikle Avrupa, Kuzey Amerika ve Güneydoğu Asya da hızlı bir artış göstermiştir. Sentetik uyuşturuculardan Extacy ise sanayileşmiş dünyanın en yoğun olarak kullanılan sentetik uyuşturucusu haline gelmiştir.

Genel olarak koka bitkisinden elde edilen uyuşturucular Amerika Kıtasında yeralan ülkelerde esrardan sonra en yaygın uyuşturucudur. En çok tedavi talebi kokain bağımlılarından gelmektedir. Geçtiğimiz on yıl boyunca dünya genelinde kokain kullanımında bir düşüş yaşanmasına rağmen, halen Amerika kıtası ülkelerinde kokain en çok kullanılan uyuşturucudur. UNDCP tahminlerine göre dünya çapında 13 milyon insan kokain kullanmaktadır³⁰.

Diğer uyuşturucularla karşılaştırıldığında eroin kullanımı daha az yaygındır. Yine UNDCP tahminlerine göre çoğunluğu Avrupa, Güney ve Batı Asya olmak üzere dünya çapında 8 milyon insan afyon kökenli uyuşturucuları kullanmaktadır. Genel olarak bu maddeleri

kullananlar anılan bölgelerin nüfusunun %2'sinden daha azdır. Ancak bazı afyon üretim bölgelerinde uyuşturucu kullanımı daha ciddi boyutlardadır. Son yıllarda Batı Avrupa ve Orta Asya ülkelerinde afyon kökenli uyuşturucuların kullanımında bir artış gözlenmektedir³¹.

B- ÜLKEMİZ DEĞERLENDİRMESİ

Ülkemizdeki uyuşturucu madde kullanıcılarının sayısının tespitine yönelik olarak bilimsel/akademik bir çalışma gerçekleştirilememiştir. Kullanıcıların durumunun tespiti için polis kayıtlarına bakıldığında, önü alınamaz bir boyutta olmadığı görülmektedir.

Ülkemizde uyuşturucu kullanımı suçundan yakalanan şahısların sayısı gün geçtikçe artmakta ise de, bölge ülkelerine göre bir karşılaştırma yapıldığında ülkemizde uyuşturucu madde bağımlı sayısının oldukça düşük olduğu görülmektedir. Balkan rotası üzerinde bulunan ülkelerden Bulgaristan'da 40 ila 50 bin civarında, doğumuzda bulunan ülkelerden İran'da 1 milyon 200 bin, Pakistan'da 4.5 milyon uyuşturucu madde bağımlısı bulunmaktadır.

Anayasanın 58. maddesinde devletin, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alacağı ifade edilmektedir. Bu görevin yerine getirilmesi amacıyla, ilgili kurumlarla yürütülen ortak çalışmalar sonucun-

³⁰ http://www.undcp.org/demand_reduction.

³¹ a.g.e.

da, uyuşturucu kullanımı ile mücadele için ilgili birimler arasında eşgüdüm sağlamak, mücadelede ulusal strateji politikaları tespit etmek amacıyla bir yapı oluşturulması öngörülmüştür. Bu amaçla, Milli Güvenlik Kurulunun 26.04.1996 tarih ve 393 sayılı tavsiye kararı ile "Uyuşturucu Madde Kullanımı ile Mücadele Takip Ve Yönlendirme Üst Kurulu" ile "Uyuşturucu Madde Kullanımı ile Mücadele Takip ve Yönlendirme Alt Kurulu" oluşturulmuş ve Bakanlar Kurulunun 25.07.1997 tarihi ve 97/9700 sayılı kararı ile,

Adalet Bakanlığı,

Milli Savunma Bakanlığı,

İçişleri Bakanlığı,

Dışişleri Bakanlığı,

Milli Eğitim Bakanlığı,

Sağlık Bakanlığı,

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

YÖK Başkanlığı,

MGK Genel Sekreterliği,

Emniyet Genel Müdürlüğü (Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı),

Diyanet İşleri Başkanlığı,

TRT Genel Müdürlüğü,

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü,

SHÇEK Genel Müdürlüğü,

DPT Müsteşarlığı,

Jandarma Genel Komutanlığı,

RTÜK Başkanlığı,

Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, görevlendirilmiştir.

Bu kurulların amacı uyuşturucu ve uyarıcı maddelerin kullanımı ve bağımlılığı ile mücadele faaliyetlerini yürütmek, madde kötüye kullanımını önlemek, alınacak tedbirleri tespit ederek, kurumlar arasında çalışmalarını koordine etmektir.

1. Uyuşturucu Madde Kullanımı;

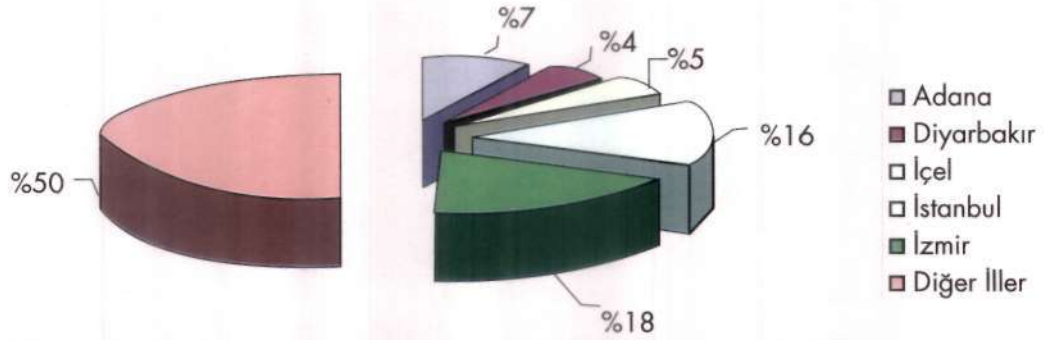
YILLAR	KULLANICI SAYISI
1997	2314
1998	2544
1999	2682
2000	2795
2001	3314

Tablo- V.1

Ülkemizde uyuşturucu kullanımının boyutlarını ortaya koyan veriler Narkotik Polisi'nin yapmış olduğu yakalamalara dayanmaktadır. (Tablo-V.1) Yıllara göre uyuşturucu kullanımı suçundan yakalanan şahısların sayısının genelde aynı çizgide olduğu görülmekte ise de, yıllar içerisinde aynı şahsın birden çok yasal işlem görmüş olabileceği göz ardı edilmemelidir.

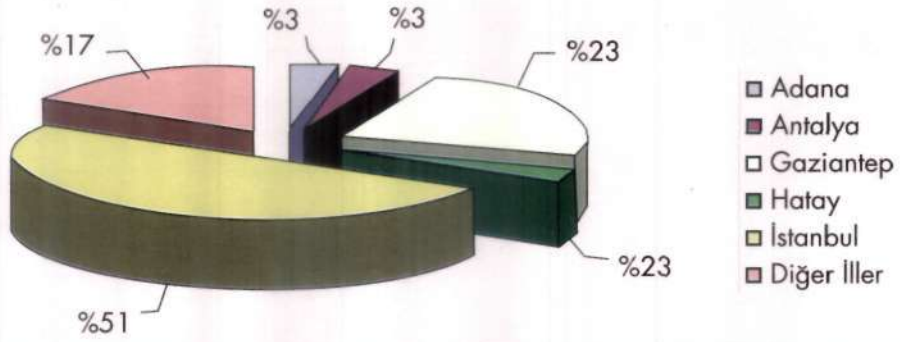
Polis kayıtlarına geçen uyuşturucu madde kullanıcılarının illere göre dağılımı incelendiğinde; esrar kullanıcılarının birçok ilimizde

ESRAR KULLANICILARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

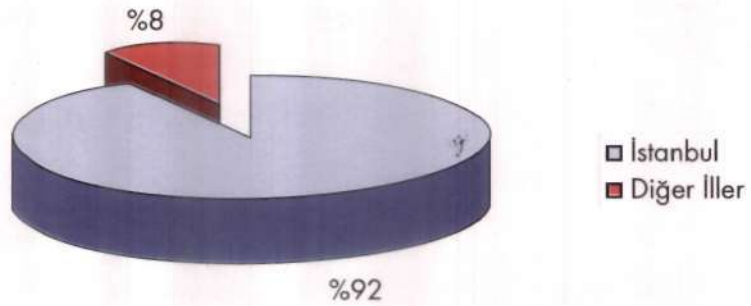
Şekil - V. 1

EROİN KULLANICILARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

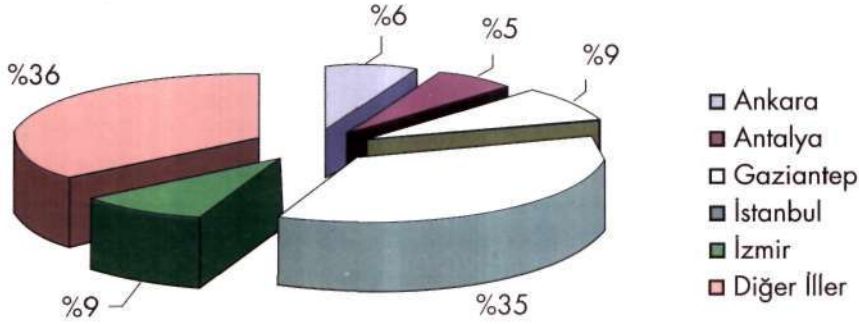
Şekil - V. 2

KOKAİN KULLANICILARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

Şekil - V. 3

SENTETİK UYUŞTURUCU KULLANICILARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

Şekil - V. 4

mevcut olmakla birlikte özellikle İzmir ilimizde daha fazla olduğu görülmektedir (Şekil-V.1).

Hakkında işlem yapılan eroin kullanıcılarının %51'i, kokain kullanıcılarının ise %92'si İstanbul'dadır (Şekil-V.2-3).

Uyuşturucu haplar açısından ise kullanımın İstanbul başta olmak üzere birkaç ilimizde daha yaygın olduğu görülmektedir.

2. Anket Çalışması;

Uyuşturucu madde kullanmaktan dolayı haklarında yasal işlem yapılan şahısların genel bir profil ortaya çıkarabilmek için, 1995 yılında Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığınca hazırlanan "Madde Bağımlılığı Soru Formları" ilk olarak 1996 yılında taşra birimlerine dağıtılmıştır. Söz konusu formlarda, madde kullanıcılarının sosyo-

ekonomik ve kültürel durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Ancak formlar gönüllülük esasına göre doldurulduğundan yıl içerisinde hakkında uyuşturucu madde kullanımından işlem yapılan kişilerin sayısı ile anket çalışmasına katılan bağımlıların sayısı eşit miktarda olmamaktadır. 2001 yılı içerisinde 3314 şahıs hakkında uyuşturucu madde kullanımından işlem yapılmasına rağmen, 2037* şahıs gönüllü olarak anket çalışmasında yer almıştır.

Bu anket, 1996 yılından itibaren uyuşturucu kullanımı suçundan hakkında işlem yapılan şahıslara uygulanmış ve dikkat çekici sonuçlar ortaya çıkarılmıştır. Anketin uygulandığı son üç yıl boyunca, rakamlarda dikkate değer değişimlerin olmadığı da göz önüne alındığında, anket sonuçlarının gerçeğe yakın olduğu söylenebilir. Buna göre çıkan sonuçların son üç yıllık değerlendirmesi şöyledir:

*Değerlendirmelerde toplam rakamlar arasında görülen fark, anket formlarının ilgili kısımlarının cevaplanmamış olmasından kaynaklanmaktadır.

I-Yaş Grubu

1999

YAŞ GRUBU	KADIN	ERKEK	TOPLAM	ORANI (%)
16 Yaşından Küçük	-	4	4	0.2
16-30	25	508	533	33.2
31-45	8	659	667	41.6
46-65	5	379	384	23.9
65'ten büyük	-	16	16	1.1
T O P L A M	38	1566	1604	100

2000

YAŞ GRUBU	KADIN	ERKEK	TOPLAM	ORANI (%)
16 Yaşından Küçük	-	4	4	0.3
16-30	27	849	876	41.8
31-45	16	788	804	38.4
46-65	6	392	398	19
65'ten büyük	1	9	10	0.5
T O P L A M	50	2042	2092	100

48

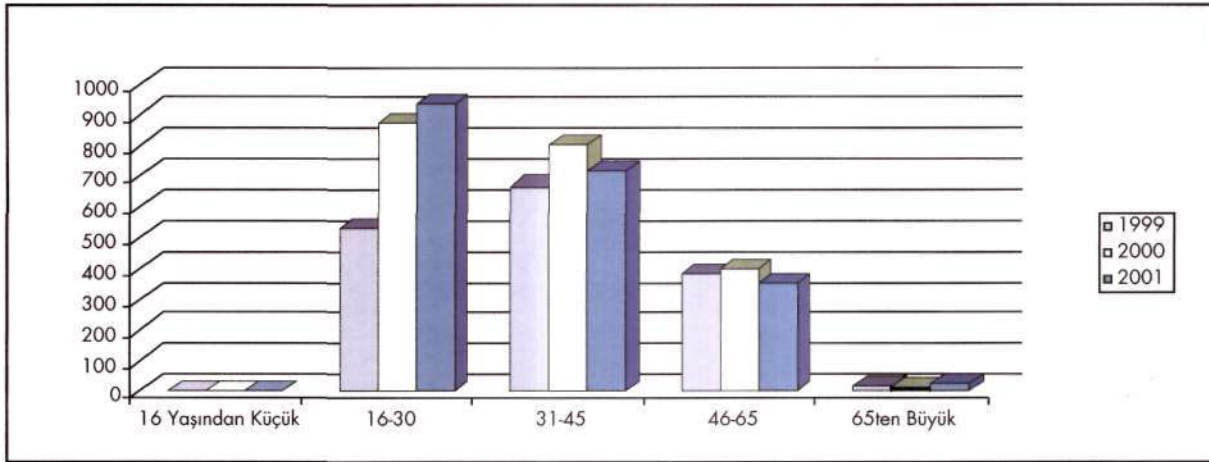
2001

YAŞ GRUBU	KADIN	ERKEK	TOPLAM	ORANI (%)
16 Yaşından Küçük	1	2	3	0.1
16-30	31	907	938	46
31-45	13	706	719	35.3
46-65	7	346	353	17.3
65'ten büyük	-	24	24	1.2
T O P L A M	52	1985	2037	100

Uyuşturucu kullanıcılarının yaş grubu dikkate alındığında, dünyada olduğu gibi ülkemizde de 16-30 yaş grubunda uyuşturucu madde kullanımının yoğun olduğu görülmektedir. Her ne kadar literatürde 15-24 veya 12-22 yaş grubu risk grubu olarak tanımlanmasa da genç ve genç erişkin grubunda (16-45) artan kullanıcı sayısı, madde kullanımının kültürel

norm haline gelme olasılığı taşıdığına işaret etmektedir. Dolayısıyla koruma ve önlemenin yanısıra daha büyük yaş grubuna, "kültürel benimseme" tarzları üzerinde bilgilendirme yapılmasına ihtiyaç vardır.

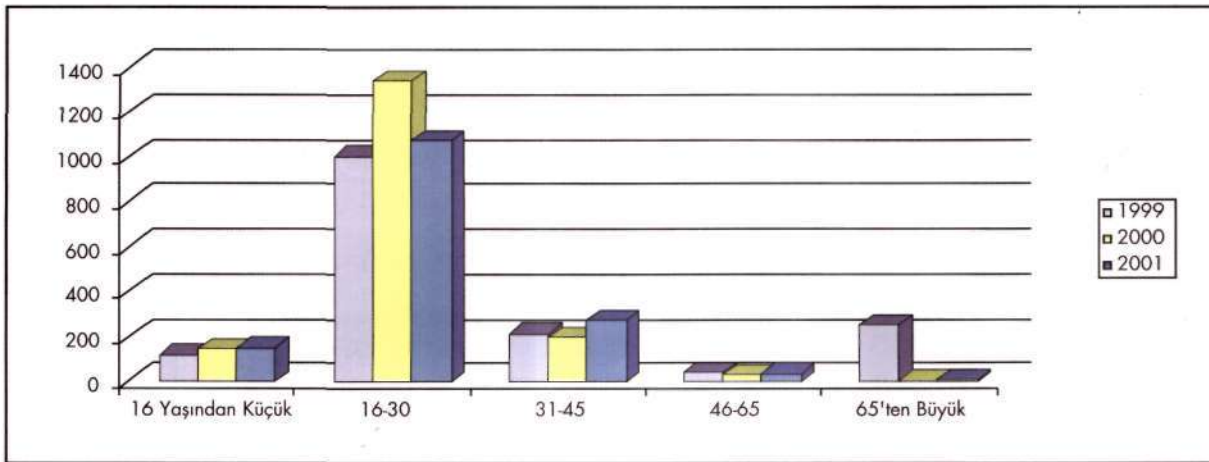
Ayrıca 16-45 yaş grubunun uyuşturucu ile tanışma, kullanma, bağımlılık ve bağımlılığın sonuçları ile ilgili süreçle ilişkisi vardır.

II-Başlama Yaşı

YAŞ GRUBU	1 9 9 9		2 0 0 0		2 0 0 1	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
16 Yaşından Küçük	119	7.3	146	8.5	151	9.8
16-30	1004	61.5	1337	77.9	1076	69.9
31-45	215	13.2	197	11.4	272	17.6
46-65	40	2.4	33	1.9	34	2.2
65'ten büyük	255	15.6	3	0.3	5	0.5
T O P L A M	1633	100	1716	100	1538	100

49

16 yaşından küçük grupta madde kullanımına başlama davranışı dikkat çekicidir. 16-30 yaş grubu koruma ve önleme politikaları açısından hedef kitle olarak dikkat çekmekte-

dir. Bu açıdan uyuşturucu madde kullanımına karşı yürütülen eğitim faaliyetlerinin bu yaş grubuna yönelik olarak gerçekleştirilmesi, kullanımın önlenmesi bakımından büyük önem ta-

şımaktadır. 31-45 yaş grubunda 1999 ve 2000 yıllarına oranla 2001 yılındaki artış dikkat çekicidir. Aktif çalışma çağını simgeleyen bu yaş aralığında ilginç olan bu sonuç başka ölçütlerin devreye girdiğini göstermektedir. (iş-işsizlik, evlilik-boşanma vs.)

III-Cinsiyet

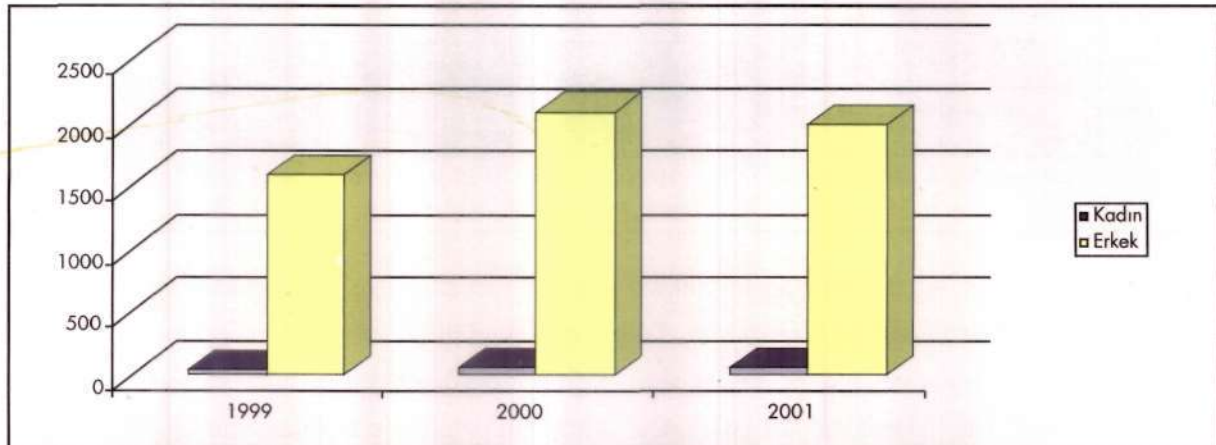
Erkeklerin kadınlara göre daha fazla uyuşturucu bağımlısı oldukları görülmektedir. Bu durumun ülkemizde kadının sosyal statüsü ile ilgili olduğu düşünülebilir. Madde kullanımı ve bununla ilgili olarak ortaya çıkan suçlar diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de çoğunlukla erkekler tarafından işlenmektedir.

Kadın görünüşte toplumsal hayata daha çok katılmakla birlikte eylemleri ona verilen rollerle sınırlı kalmaktadır. Kadının madde kullanımı ciddi bir sorundur. Çünkü yardım taleplerini kolay kolay dile getiremezler. Bu nedenle kadınlara yönelik özgül bir program yapılmasına ihtiyaç vardır.

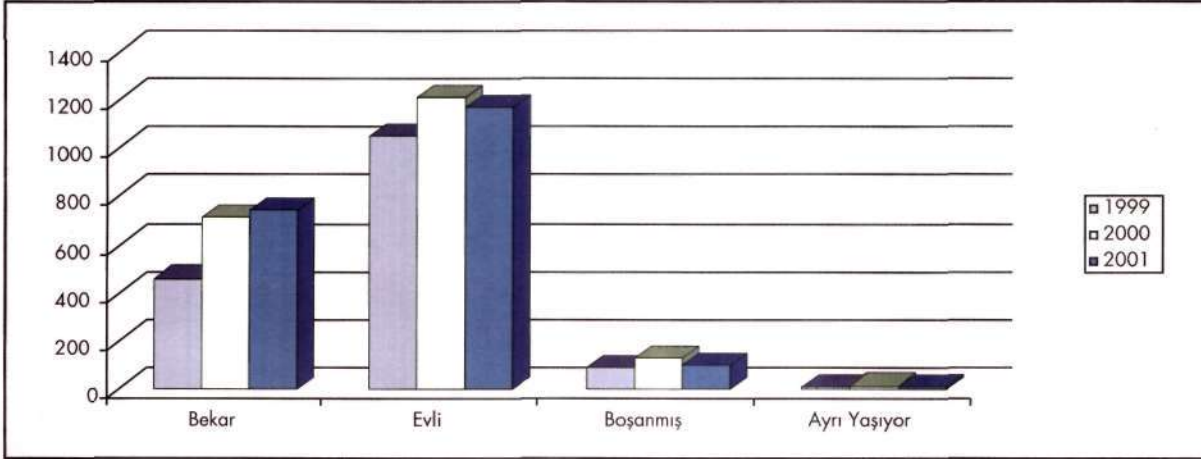
IV-Medeni Durum

Uyuşturucu madde kullananların medeni durumları incelendiğinde, bekâr olmak çoğu psiko-sosyal sorun için risk teşkil ederken burada tersi bir durum ortaya çıkmaktadır. Uyuşturucu madde kullananların çoğunun evli olduğu anket sonucunda görülmektedir. Yalnız yaşama ve boşanma, toplumsal kabul sınırlarının dışında kalan iki tercihtir. Dolayısıyla devam eden evlilikleri "sorunsuz" kabul etmek ve riskin azaldığını düşünmek de gerçeğe bağdaşmamaktadır.

CİNSİYET	1 9 9 9		2 0 0 0		2 0 0 1	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
Kadın	39	2.4	54	2.5	52	2.5
Erkek	1592	97.6	2090	97.5	1985	97.5
TOPLAM	1631	100	2144	100	2037	100

MEDENİ DURUMU	1 9 9 9		2 0 0 0		2 0 0 1	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
Bekar	462	28.5	713	34.4	743	36.8
Evli	1055	65.1	1214	58.6	1171	57.9
Boşanmış	93	5.7	127	6.1	96	4.7
Ayrı Yaşıyor	7	0.7	15	0.9	9	0.6
TOPLAM	1619	100	2069	100	2019	100

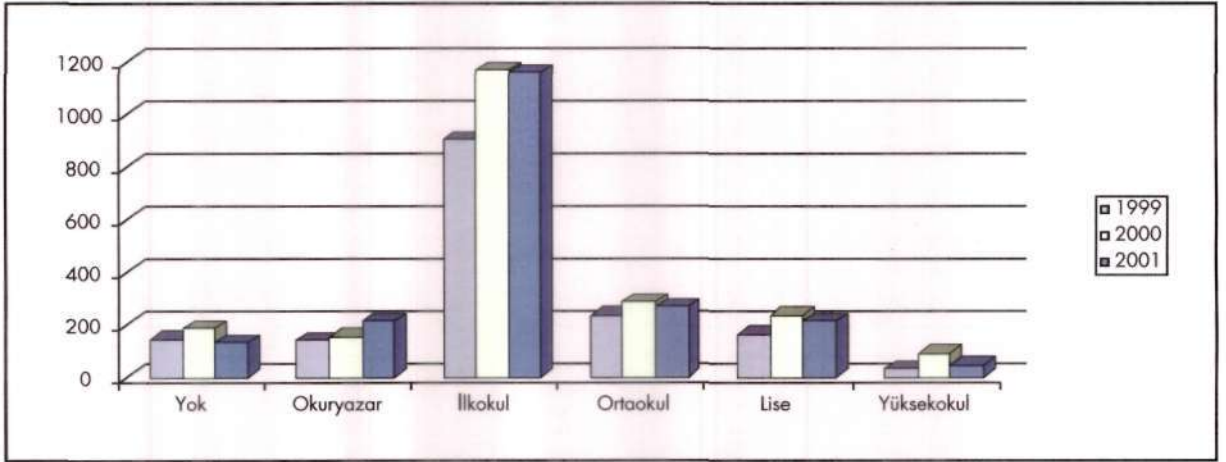

V-Eğitim Düzeyi

Uyuşturucu madde kullanımı ve bunlarla ilgili suç işleyenlerin, eğitim düzeyinin düşük olduğu görülmektedir. İlköğretimin 8 yıl olduğu göz önüne alındığında bu durum daha açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Eğitim, insana yapılan en

büyük yatırım olup, insanı özgür ve özerk kılan, toplumdaki genel talepleri ve beklenen vatandaşlık formasyonunu şekillendiren en önemli araçtır. İnsan kendini koruma ve kollama gibi temel özellikleri eğitimle kazanır. Bu veriler de eğitimin suç işleme eğilimini daha aza indirdiğini ortaya koymaktadır.

EĞİTİM DÜZEYİ	1 9 9 9		2 0 0 0		2 0 0 1	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
Yok	144	8.9	185	8.7	133	6.5
Okuryazar	140	8.8	155	7.2	213	10.4
İlkokul	904	55.9	1168	54.9	1159	57
Ortaokul	235	14.5	288	13.5	267	13.1
Lise	162	10	237	11.1	214	10.5
Yüksekokul	31	0.9	91	4.6	46	2.5
TOPLAM	1616	100	2124	100	2032	100

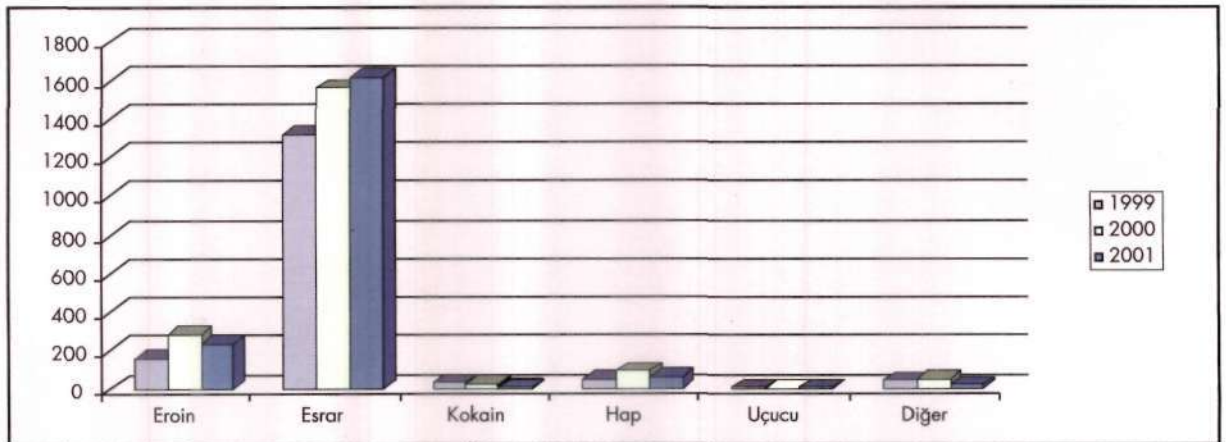

VI-Kullanılan Maddenin Cinsi

Bağımlıların kullandığı maddelerin başında esrar gelmektedir. Bu da uyuşturucu madde kullananların genellikle kullanıma esrar ile başlamalarından ve bir müddet sonra tatminsizlik nedeniyle eroin gibi daha ağır uyuşturucuları ter-

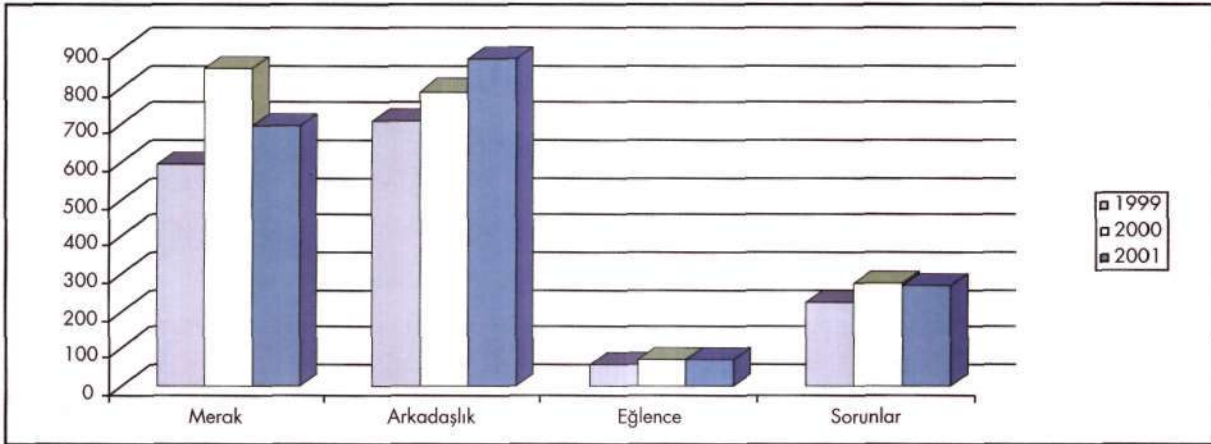
cih etmelerinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca 2001 yılında eroin ve kokain kullanıcılarının sayısının düşmesi, bu maddelerin maliyetinin yükselmesi ve ulaşılabilmesinin zorlaşmasından kaynaklanmaktadır. Bu durum da özellikle madde teminini önleme yönündeki mücadelenin başarılı olduğuna işaret etmektedir.

KULLANDIĞI MADDE	1 9 9 9		2 0 0 0		2 0 0 1	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
Eroin	161	10	283	14	233	12
Esrar	1320	82.2	1561	77.4	1613	83.3
Kokain	30	1.8	27	1.3	7	0.3
Hap	47	3.0	93	4.6	59	3
Uçucu	4	0.1	1	0.2	4	0.2
Diğer	42	37501.0	51	2.5	19	2
TOPLAM	1604	100	2016	100	1935	100

VII-Başlama Nedeni

BAŞLAMA NEDENİ	1 9 9 9		2 0 0 0		2 0 0 1	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
Merak	594	37.5	847	42.8	694	36.3
Arkadaşlık	709	44.7	788	39.8	875	45.8
Eğlence	58	3.6	69	3.4	70	3.6
Sorunlar	225	14.2	273	14	269	14.3
TOPLAM	1586	100	1977	100	1908	100

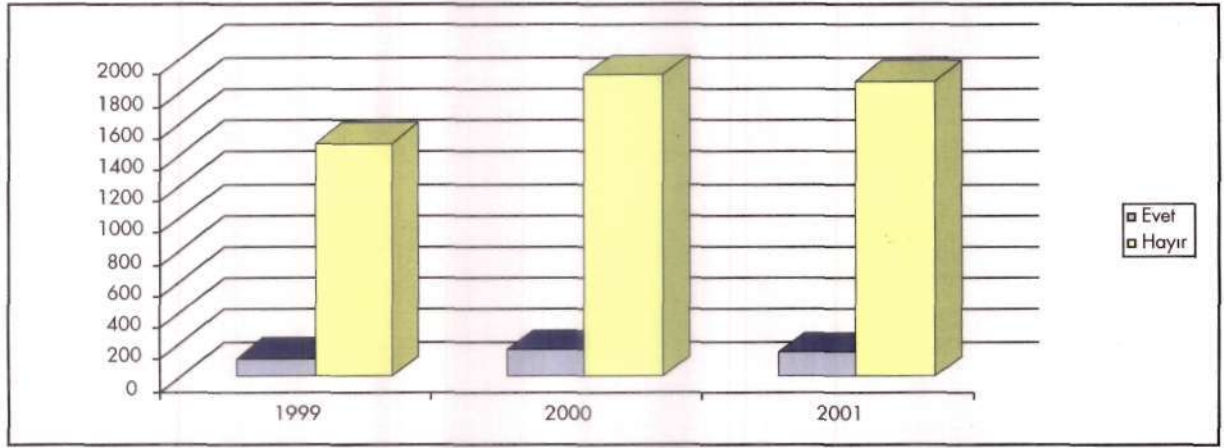
Yapılan çalışmalar merak ve eğlence nedeni ile maddeye başlandığını, uyuşturucu ile tanışmanın daha çok arkadaş grupları vasıtasıyla olduğunu göstermektedir.

Merak, insani bir yönelim olarak aynı merakı paylaşan diğer insanları bir araya getirir.

Bu da ilişkilerin odak noktasındaki çekirdek ilişkinin belirleyici gücünü arttırmaktadır. Bu doğrultuda kurulmuş olan arkadaş gruplarında inisiyatif, kullanıcı ağırlıklıdır. Böylesi gruplar dışı kapalı olup, kendi kuralları içerisinde hareket ederler.

VIII-Maddeyi Temin Suçu İşleyip İşlemediği

MADDEYİ TEMİN SUÇU İŞLEDİ Mİ?	1 9 9 9		2 0 0 0		2 0 0 1	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
Evet	117	7.3	166	8.1	148	7.4
Hayır	1477	92.7	1907	91.9	1868	92.6
TOPLAM	1594	100	2073	100	2016	100

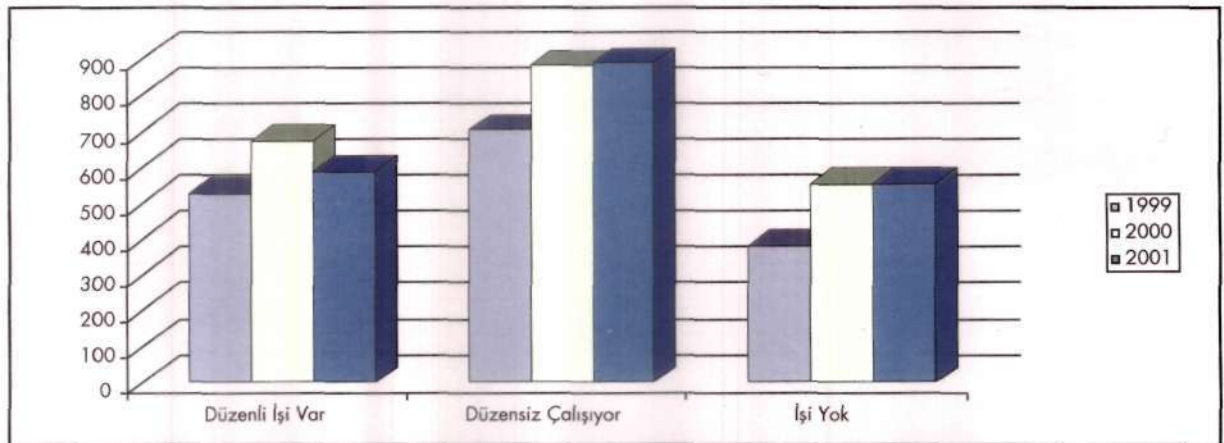

Her ne kadar anket sonuçları, bir taraftan uyuşturucu madde kullanıcılarının, kullandıkları maddeyi temin amacıyla yoğun bir şekilde suç işlemediklerini ortaya koymakta ve mücadele gücün caydırıcılık potansiyelinin gide- rek arttığına da işaret etmektedir. Diğer taraf-

tan çok büyük oranlarda olmamakla birlikte suç ve madde kullanımı ilişkisini de gözler önüne sermektedir. Bu noktadan çıkarak, suç- lulara yönelik olarak gerçekleştirilecek ulusal nitelikli rehabilitasyon programlarının önemli bir ihtiyaç haline geldiği görülmektedir.

IX-İş Durumu

İŞ DURUMU	1 9 9 9		2 0 0 0		2 0 0 1	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
Düzenli İş Var	528	32.8	673	31.9	585	28.9
Düzensiz Çalışıyor	702	43.6	880	41.7	885	43.7
İşsiz	380	23.6	554	26.4	551	27.4
TOPLAM	1610	100	2107	100	2021	100

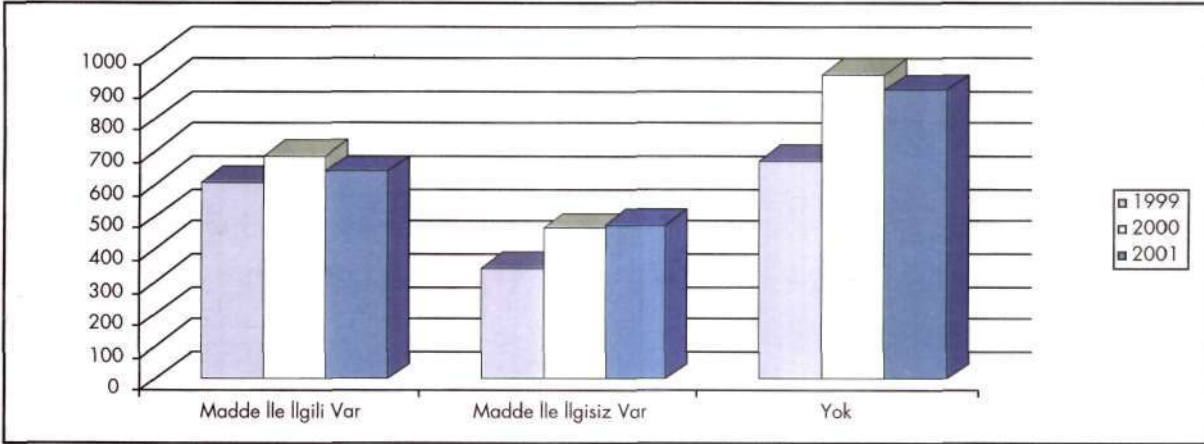

Yapılan ankette, kullanıcıların iş durumu değerlendirildiğinde düzensiz çalışma ve iş yokluğunun madde kullanımına olanak tanıdığı ya da madde kullanımı sonucu iş sorunları yaşandığı söylenebilir.

İşsizlik ve istihdam kararsızlığı madde kullanılmasıyla nedensellik düzeyinde ilişkiyi sergileyen bu tablo, ulusal politikalar açısından bireysel refahın önleyici değerine işaret etmektedir.

X-Sabıka Durumu

SABIKASI	1 9 9 9		2 0 0 0		2 0 0 1	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
Madde ile ilgili - Var	607	37.5	685	32.8	640	31.9
Madde ile ilgili - Yok	341	21	464	22.2	474	23.6
Yok	672	42.5	938	45	889	44.5
TOPLAM	1620	100	2087	100	2003	100

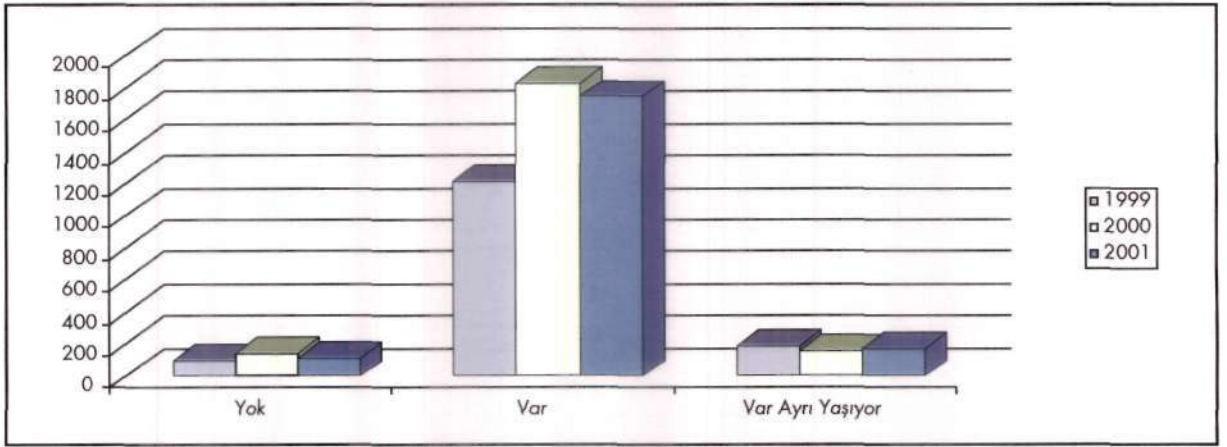

Madde kullananların yarısından fazlasının uyuşturucu ile ilgili veya ilgili bir sabıkasının olduğu görülmektedir. Madde ile ilgili sabıkası olanların sayısının aynı düzeyde bir seyir göstermesi ise, bu konuda bir

alt kültür grubunun varlığına işaret etmektedir. Ayrıca adalet sistemi içindeki (tutukevi, ıslahevi, çocuk ceza evi vs.) koruyucu/önleyici ve bilgilendirici faaliyetlerin önemini de ortaya çıkarmaktadır.

XI-Aile Durumu

AİLESİ	1 9 9 9		2 0 0 0		2 0 0 1	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
Yok	100	6.6	147	6.9	107	5.2
Var	1212	80.7	1830	85.8	1745	86
Var-Ayrı Yaşıyor	189	12.7	154	7.3	175	8.8
TOPLAM	1501	100	2131	100	2027	100

56

Her üç yıla bakıldığında, uyuşturucu maddeyle ilgili suç ile aile arasında bir ilişki olmadığı görüyoruz. Ailenin yokluğu, destek sisteminin olmaması gibi yorumlanabilir, ancak büyük çoğunluğunun ailelerinin olması madde kullanımı ve suçu ile ilgili olarak bu konuda bir yorum yapmayı zorlaştırmaktadır.

Ancak, uyuşturucu madde kullananların çoğunun bir ailesinin olması ve ailesiyle birlikte yaşıyor olması, sadece kimsesiz ve yalnız olanların uyuşturucuya başlayacağı tezini de çürütmektedir.

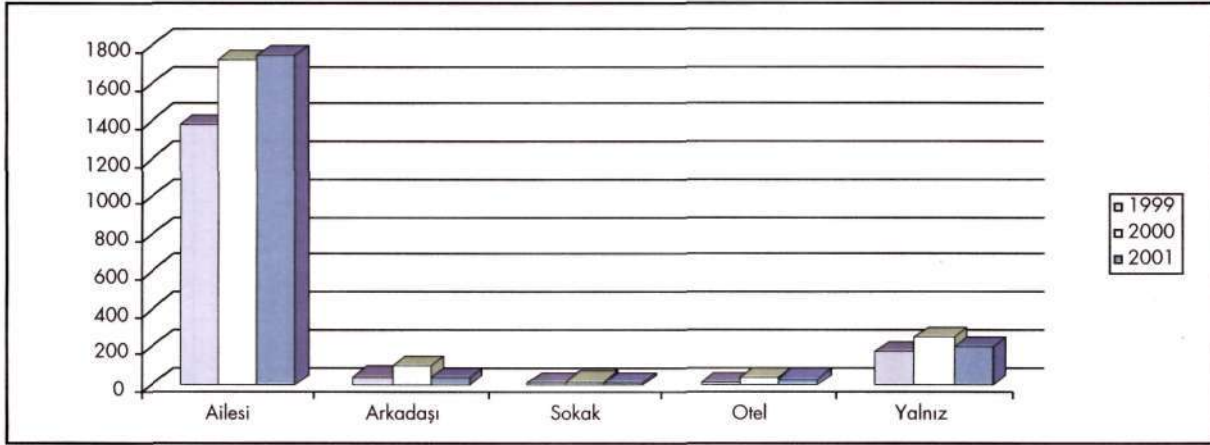
Bu nedenle aile eğitimi, ailede madde kulla-

nan bir bireyin mevcudiyeti halinde ortaya çıkan sorunları kapsayacak biçimde olmalıdır. Çünkü ailenin madde bağımlılığı konusunda bilgi sahibi olmaması bireyin bağımlılıktan kurtulmasını zorlaştırmaktadır. Bu durum ailenin koruyuculuğunun önemine bir kez daha dikkat çekmektedir.

XII-Yaşadığı Yer

Uyuşturucu kullananların büyük bir çoğunluğunun (%86.6) ailesi ile birlikte yaşıyor olması çok düşündürücüdür. Bu durum, ailenin merkezi bir öneme sahip olduğunu ve her yöneyle ele alınması gereği ve gerçeğini bir kez daha ortaya koymaktadır.

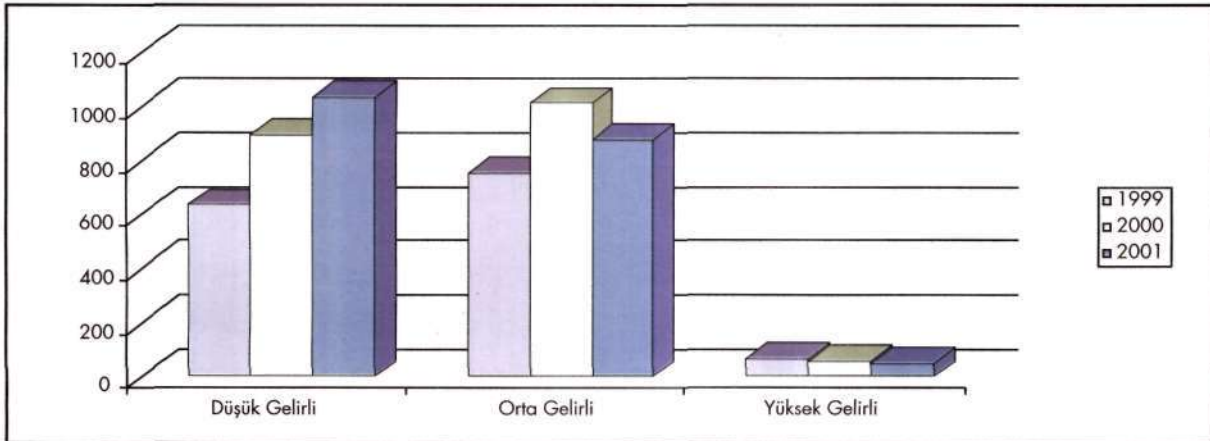
YAŞADIĞI YER	1 9 9 9		2 0 0 0		2 0 0 1	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
Ailesiyle	1378	91	1724	81.3	1751	86.6
Arkadaşlarıyla	42	2.8	96	4.5	33	1.6
Yalnız	172	5.4	250	11.7	197	9.7
Sokakta	7	0.2	16	0.7	10	0.7
Otelde	14	0.6	33	1.8	30	1.4
TOPLAM	1513	100	2119	100	2021	100

XIII-Ailesinin Gelir Durumu

57

AİLESİNİN GELİR DURUMU	1 9 9 9		2 0 0 0		2 0 0 1	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
Düşük Gelirli	634	43.6	892	45.3	1034	52.7
Orta Gelirli	755	52	1013	51.5	878	44.7
Yüksek Gelirli	65	4.4	60	3.2	50	2.6
TOPLAM	1454	100	1965	100	1962	100

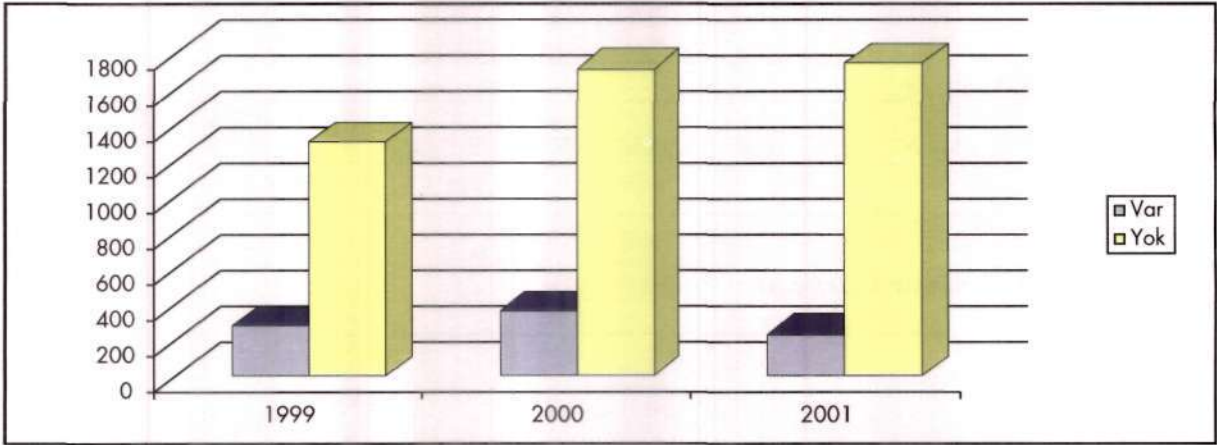

Madde kullanımı ve onunla ilgili çalışmalar sosyo-ekonomik düzey ile belirgin bir ilişki ortaya koymamaktadır. Düşük ve orta gelir düzey-

lerinden bu suçu işleyenlerin yakın olması, eğitim ile ilgili olabileceği gibi ülkemizdeki sosyo-ekonomik boyutun bir yansıması da olabilir.

XIV-Tedavi İsteği

TEDAVİ İSTEĞİ	1999		2000		2001	
	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)	SAYISI	ORANI (%)
Var	285	17,8	361	17,3	237	11,9
Yok	1312	82,2	1724	82,7	1760	88,1
TOPLAM	1597	100	2085	100	1997	100

58

Tedavi isteğinin her zaman madde kullanma isteğine göre daha az olduğu bilinmektedir. Nitekim anket sonuçları da bunu doğrulamaktadır. Madde kullananlar genelde bağımlı olmadıklarını ve tedaviye ihtiyaçları olmadıklarını söylemektedirler.

Ayrıca tedavi isteğinin olmaması, tedavi hizmetlerinin pahalı ve yaygın olmaması ile kullanıcıların tedavi konusunda yeterince bilgi sahibi olmamasından da kaynaklanabilir.

3- Önleme Çalışmaları;

Narkotik Birimlerimiz uyuşturucu madde kaçakçılığıyla mücadelenin yanı sıra, ülkemiz-

de henüz endişe verici boyutlara ulaşmamış olan uyuşturucu kullanımı ve bağımlılığı ile mücadele amacıyla da gerekli çalışmaları yürütmektedir. Bu çerçevede sürdürülen faaliyetleri aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür.

a) Eğitim Faaliyetleri;

Başkanlığımız koordinesinde, uyuşturucu madde kullanımında hedef kitle olarak belirlenen 15-21 yaş grubu gençlerin eğitime yönelik çalışmalarda bulunmak amacıyla, taşra birimlerinde çalışan 100 Narkotik Polisi'ne, Uyuşturucu ile Mücadele Takip ve Yönlendir-

me Alt ve Üst Kurulluna danışmanlık yapan Bilimsel Danışma Komitesi üyelerince madde kullanımı ve bağımlılığı konusunda "Eğiticilerin Eğitimi" kursu verilmiştir.

Bu eğitim programına katılmış olan narkotik polisimiz, İl Milli Eğitim Müdürlüğü görevlileri ve bağımlılık konusunda uzman doktorların katılımı ile görevli bulundukları illerde yer alan lise ve dengi okullara, öğrenci velilerine, ceza ve tutuk evleri personeline, talep olması durumunda gönüllü kültür teşekkülleriyle dernek ve vakıflarla koordine kurularak madde bağımlılığı konusunda konferans, panel ve açık oturum düzenlemektedir.

26 Haziran gününün Birleşmiş Milletler tarafından "Dünya Uyuşturucu Günü" olarak kabul edilmesinden dolayı, tüm illerimizde hedef kitle olarak belirlenen gençler ve ailelerine yönelik olarak madde bağımlılığı konusunda konferans, panel, açık oturum, TV ve Radyo programları ve sergi düzenlenerek bilinçlenmeleri sağlanmaktadır.

Ayrıca İzmir ilimizde, yaz dönemlerinde açılan gençlik kamplarında 4 dönem halinde gençlerin madde bağımlılığına karşı bilgilendirilmesi amacıyla seminerler düzenlenmiştir.

b) Sokak Timleri;

Narkotik Polisimizin önleyici görevleri çerçevesinde, risk grubuna dahil şahısların yoğun olarak bulundukları yerlerde, uyuşturucu madde kullanımını engellemek ve sokak satıcıları ile mücadele etmek amacıyla, özellikle büyük şehirlerimizdeki taşra birimlerimiz bünyesinde sokak timleri oluşturulmuştur. Özellikle öğrencile-

rin yakın temas içerisinde bulundukları okulların çevresinde, öğrencileri uyuşturucu kullanıma teşvik etme arzusundaki uyuşturucu tacirlerine karşı, kafeterya türü yerler ve seyyar satıcılar üzerinde kontroller sürdürülmektedir. Çalışmalar okul yöneticileri ile irtibat kurulmak ve işbirliği tesis etmek suretiyle yürütülmekte, görevlilerin öneri ve bilgilerinden faydalanılmaktadır. Bu çalışmaların en umut verici sonucu ise, bu alanda çok ciddi bir uyuşturucu problemiyle karşılaşılmamış olmasıdır. Bu kontrollerin yanı sıra, il merkezlerinde umuma açık yerlerde, özellikle sokak satıcıları üzerinde yoğunlaşan önleyici çalışmalar sonucu çok sayıda kişinin yakalanması sağlanmıştır.

c) İlçe Narkotik Timleri;

İstanbul ilimizin coğrafi ve demografik özellikleri dikkate alınarak mevcut yapılaşma çerçevesinde, İl Emniyet Müdürlüğü Narkotik Şube Müdürlüğünce yürütülen mücadelenin şehrin tümüne yayılmasında bazı eksikliklerle karşılaşıldığının görülmesi üzerine, her biri orta ölçekte bir şehir nüfusu kadar insan barındıran İlçe Emniyet Müdürlüklerinde oluşturulan Narkotik Timleri ile mücadelenin daha etkin hale getirilmesi planlanmıştır.

Bu çerçevede, ilk etapta Bahçelievler, Bakırköy, Eminönü, Fatih, Kadıköy, Şişli ve Beşiktaş olmak üzere toplam 7 (yedi) ayrı ilçede özel olarak narkotik suçlarla mücadele konusunda eğitilmiş görevlilerimizden oluşan İlçe Narkotik Timleri kurularak mücadelenin tüm şehir geneline yayılması sağlanmıştır.

MALİ (EKONOMİK) SUÇLAR

A- GENEL BAKIŞ

Günümüz dünyası, tarihte hiçbir dönemde olmadığı kadar çok boyutlu, dinamik ve teknolojik bir değişim sürecine girmiştir. İletişimde yaşanan gelişmelere paralel olarak 'ulusal devlet' kavramı değişmeye başlamış, ülkeler arası sınırlar fiili olarak varlığını koruyor olsa da, toplumlar arası ilişkiler sıklık ve yoğunluğunu artırmıştır. Teknolojik gelişmelere paralel olarak ekonomik ve sosyo-kültürel yapıda da ciddi değişimler yaşanmaya başlanmış, üretim sonucu ortaya çıkan mallar hızlı bir dolaşıma girmiştir.

Bugüne değin 'Uluslararası' sıfatıyla nitelenen ticaret, finans ve bankacılık sektörü ile şirketler, artık küresel ticaret, küresel bankacılık ve küresel şirket olarak değerlendirilmektedir. Günümüzde üretim faaliyetlerinin yanında tüketim de yerel olmaktan çıkmış, tüm uluslar için benzerlik arz etmeye başlamıştır. Çok uluslu şirketlerin, uluslararası örgütlerin ve yabancı sermayenin, tüm dünya ülkelerinde faaliyet göstermesi de küreselleşme olgusunun bir sonucudur. Bu süreçte devletler, ekonomik olarak birbirlerine bağımlı hale gelmektedir. Dünya, öyle bir ekonomik hareketliliğe sahne olmaktadır ki, hergün milyarlarca dolarlık para hareketi söz konusudur.

Bütün bunların sonucunda, ekonomideki küreselleşme süreci "devletin ekonomideki yeri" konusunda da ciddi tartışmalara sebebiyet vermektedir. Bu gelişmeler de doğal olarak

devletleri kendi ulusal mevzuatlarında değişiklik yapma ve uyum sağlama durumuyla karşı karşıya getirmektedir.

II. Dünya Savaşından sonra insan hareketlerinde de ciddi bir artış meydana gelmiştir. Özellikle siyasi ve sosyal sebeplerle ortaya çıkan göç olgusunun temelinde ekonomik kaygıların da yer aldığı görülmektedir.

Gelişen küresel ekonomi, yeni kurum ve kurallara ihtiyaç göstermiştir. Bu arayıştan hareketle,

- 1- Uluslararası Para Fonu (IMF),
- 2- Dünya Bankası (World Bank)
- 3- Dünya Ticaret Örgütü (WTO)

4-Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) başta olmak üzere çeşitli kurum ve kuruluşlar oluşturulmuştur.

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle değişim aracı olan "para"nın yerini kredi kartları almıştır. İnternet kullanımının yaygınlaşmasıyla başta haberleşme, alış-veriş ve bankacılık işlemleri insanların ev veya işyerlerinden daha kolay yapılabilir hale gelmiştir. Bu gelişmeler bazı suç çeşitlerini ortadan kaldırdığı gibi yeni bazı suçların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Örgütlü bir şekilde karşımıza çıkan bu yeni suç tipleri genellikle sınır aşan bir özellik de taşımaktadır.

B-MALİ SUÇLARIN OLUMSUZ ETKİLERİ

Mali suçların, bir ülkenin ekonomisi, sosyal ve ahlaki yapısı, asayiş düzeni ile dış itibarı üzerinde olumsuz etkileri vardır. Bunlar;

Ekonomi Üzerindeki Etkileri

1- Vergi kaybına sebep olur.

2- Yerli sanayi kuruluşlarının satışları azalır, buna paralel olarak stoklar çoğalır ve zararlar başlar.

3- Yerli ürünler için haksız rekabete yol açar.

4- Haksız kazanca neden olur.

Sosyal ve Ahlaki Yapı Üzerindeki Etkileri

1- Rüşvet söylentisi yaygınlaşır ve toplumun ahlaki yapısı bozulur.

2- Halkın devlete olan güveni azalır.

Kamu Düzeni Üzerindeki Etkileri

1- Finans kaynağı yarattığı için terörizme ortam hazırlar.

2- Ülkenin genel asayiş düzeni bozulur.

C-MALİ SUÇ TÜRLERİ

I- Kaçakçılık

II- Sahtecilik

III- Nitelikli Dolandırıcılık

IV- Tefecilik

V-Karaparanın Aklanması

VI-Yolsuzluk

VII-Bilişim Suçları

I-KAÇAKÇILIK SUÇLARI

A) Trafiğine Göre

1) Gümrük Kapılarından Yapılanlar

2) Kara Sınırlarından Yapılanlar

3) Denizden Yapılanlar

4) Havayoluyla Yapılanlar

B)Yapanlara Göre

1) Ferdi

2) Toplu

3) Teşekkül halinde

C)Ülkeye Giriş ve Çıkış Şekline Göre

1) Giriş (CIF)

2) Çıkış (FOB)

D)Taşınanın Cinsine Göre

1) Gümrük Kaçakçılığı

2) İnsan Kaçakçılığı

3) Organ ve Doku Kaçakçılığı

4) Kültür ve Tabiat Varlığı Kaçakçılığı

başlıkları altında tasnif etmek de mümkündür.

1-GÜMRÜK KAÇAKÇILIĞI

1918 Sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun'da belirtildiği üzere kaçakçılık;

Ülkemize ithali ya da ülkemizden ihracı yasak olan veya ithal ve ihracı gümrük muamelesine tabi olan bir maddeyi gümrük işlemleri yaptırılmadan ithal- ihraç etmek ve bu maddeleri yurt içinde satmak ve satın almak olarak tarif edilmiştir.

Ayrıca;

- Devletçe ihraç şartıyla müşteriye satılan bir malın iç piyasada tüketime sunulması ya da zorunlu haller olmadıkça süresi içinde ihraç edilmemesi,

- Devletin tekeli altında bulunan maddeleri yetkili olmaksızın ülkemize ithal etmek veya ithale teşebbüs etmek, ülke içinde bir yerden başka bir yere sevk etmek, saklamak, satılığa çıkarmak veya satmak, bilerek kabul etmek,

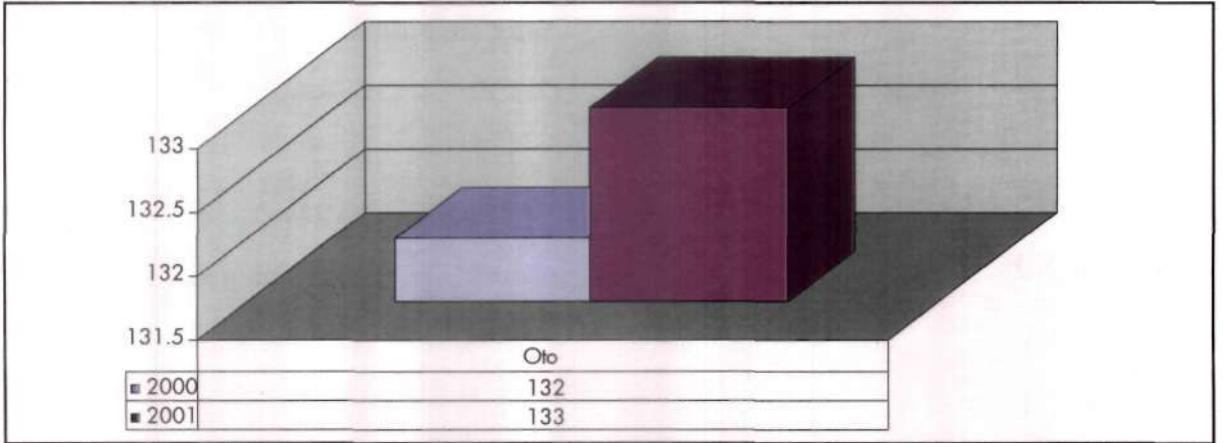
satın almak veya kullanmak,

- Devletin tekeli altında bulunan maddeleri ülke dahilinde yetkili olmaksızın imal etmek veya imal için ithal etmek de kaçakçılık fiilini oluşturur.

Gümrük Kaçakçılığı Türleri

a) Oto Kaçakçılığı :

Yurtdışında bedeli ödenerek, kiralanarak, çalınarak vs. yöntemlerle elde edilen araçların, Türkiye Gümrük hatlarından, ait olduğu yabancı ülkenin plakası, trafik tescil belgeleri veya sahte belgelerle ülkemize sokulması ve ithal işlemleri yapılmadan ülke içinde yabancı ülkeye ait plaka ve tescil belgelerinin şahsi marifetlerle yok edilerek, çeşitli yollarla Türkiye trafiğine kayıt ve tescil ettirilmesi ya da vergisi ödenmiş, millileştirilmiş araç gibi gösterilerek ikinci, üçüncü şahıslara satılması yoluyla gerçekleştirilmektedir.

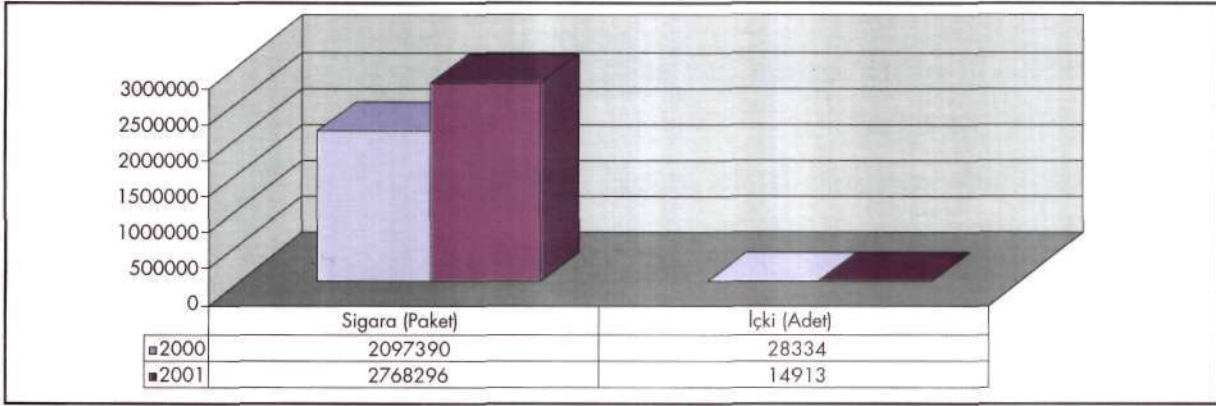
Şekil 1 (2000 - 2001 Yıllarında Ele Geçirilen Kaçak Oto'nun Yıllara Göre Dağılımı)

b) Tekel Maddeleri Kaçakçılığı :

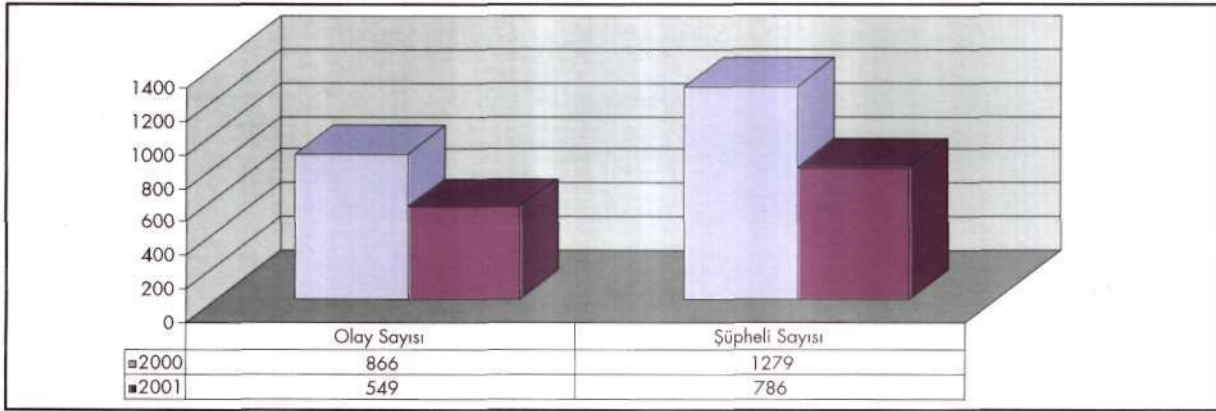
Tekel maddeleri kaçakçılığı gümrük girişlerinde beyana göre denetim uygulamasını amaca aykırı olarak kullanan şahısların, getirmeleri gereken yasal miktardan fazla içki ve sigarayı ülkemize sokmaları şeklinde yapılmaktadır. Ülkemize

kaçak tekel maddelerinin sınır komşularımız olan ülkelere getirildiği gözlemlenmektedir.

Diğer yandan, yurtdışından deniz yoluyla tekel maddelerinin ülkeye sokulduğu, ihraç amacıyla getirilmiş olan bazı tekel ürünlerinin de tüketilmek üzere iç pazara sunulduğu da görülmektedir.

Şekil 2 (2000 - 2001 Yıllarında Ele Geçirilen Kaçak Tekel Maddelerinin Yıllara Göre Dağılımı)

Şekil 3 (2000 - 2001 Yılları Tekel Maddeleri Kaçakçılığı Olay ve Şüpheli Sayısı)

c) Emtia Kaçakçılığı :

Otomobil ve Tekel Maddeleri dışındaki diğer maddelerin kaçakçılığına Emtia Kaçakçılığı denmektedir. (Ev eşyası, elektronik cihazlar, giyim eşyası, süs eşyası, gıda maddesi vb.)

Kıyı ve sınır ticareti kapsamında getirilmesi-

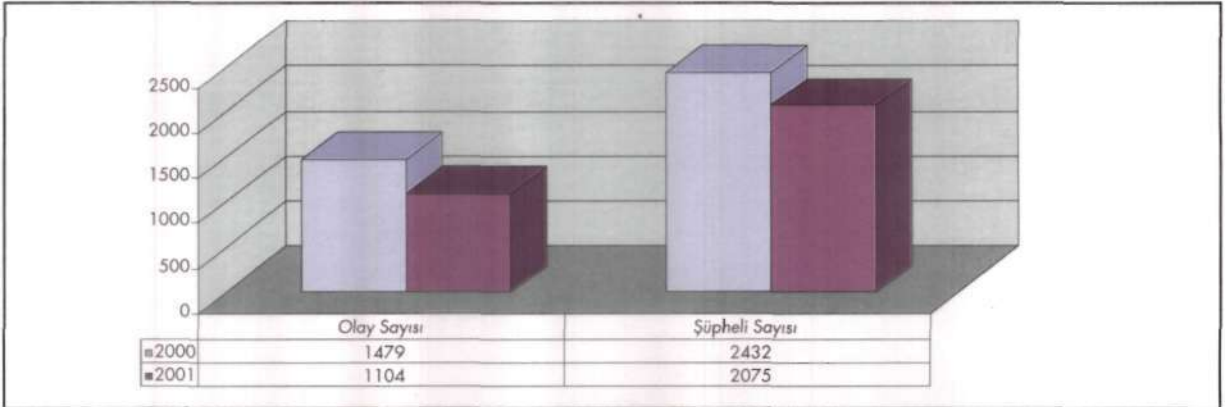
ne izin verilen emtianın, izin verilen iller dışında ticaretinin yapılmasında artışlar yaşandığı görülmektedir ki, bu artışların bu suçu işleyenler hakkında sadece Hükümet emirlerine uymama suçundan işlem yapılması ve az miktarda para cezası verilmesinden kaynaklandığı söylenebilir.

Yine kaçakçılık olaylarının önemli bir kısmını da hayali ihracat oluşturmaktadır. Ülkemizde hayali ihracat sadece kara paranın aklanması için yapılmamakta, bu yasadışı işlem sonucu devletin hazinesi de zarara uğratılmaktadır. Çünkü ödenmeyen katma değer vergileri, sanki ödenmiş gibi, naylon faturalarla Maliyeden geri alınmaktadır.

Sahte evrak düzenlenmesi de, bu suçun işlenmesini kolaylaştırmakta, dolayısıyla kontrol görevini güçleştirmektedir.

Ülkemize giriş ve çıkışlarda en önemli kontrol mekanizması olan Gümrüklerin daha modern hala getirilmesi, ulusal ve uluslararası

network ağı kurulmak suretiyle hızlı bir biçimde veri transferi yapılarak ülkemize giriş-çıkış yapan her türlü emtianın sistem üzerinden kontrolünün sağlanması, gümrük kaçakçılığı ile mücadelede büyük ölçüde katkı sağlayacaktır.

Şekil 4 (2000 - 2001 Yılları Gümrük Kaçakçılığı Olay ve Şüpheli Sayısı)

2- İNSAN KAÇAKÇILIĞI

Ekonomik, sosyal veya siyasi nedenlerden dolayı, iş bulma veya iltica gibi istekleri olan kişilerin, illegal geçişleri organize eden insan kaçakçılığı şebekeleri tarafından, menfaat karşılığında farklı ülkelere götürülmesi bu suçu oluşturmaktadır.

İnsan Kaçakçılığı fiilini suç olarak tarif eden özel bir yasal düzenleme bulunmamakla birlikte, uygulamada 1475 sayılı İş Kanunu, TCK'nın

504. Maddesi ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu hükümlerine göre işlem yapılmaktadır.

Ancak söz konusu yasalarda öngörülen müeyyideler genellikle para cezası şeklinde olduğu için caydırıcı etkisi bulunmamaktadır.

İnsan kaçakçılığı ile ilgili özel bir yasal düzenleme hazırlığı İçişleri ve Adalet Bakanlıklarınca sürdürülmekte olup, kısa süre içerisinde yasallaşması halinde mücadeleye önemli katkılarda bulunacağı değerlendirilmektedir.

a) İnsan Kaçakçılığının Sebepleri

- **Ekonomik Sebepler:** İnsan kaçakçılığının sebeplerinden bir tanesi refah düzeyi yüksek ülkelere giderek daha rahat bir yaşam tarzı sürdürme düşüncesidir. İşsizliğin artmasına paralel olarak geçim sıkıntısı içine düşmüş olan insanların iş bulma vaadiyle kandırılması daha kolay olmakta, bu da insan kaçakçılarının faaliyetlerine hız kazandırmaktadır. Ülkemiz tüm olumsuz şartların bir arada bulunduğu Orta ve Yakındoğu ülkeleri ile refah düzeyi yüksek ülkeler arasında yer alması nedeniyle insan kaçakçılığı olaylarında transit ülke konumunda bulunmaktadır.

- **İnsan Kaçakçılarının Kolay Para Kazanma Düşüncesi:** İnsan kaçakçıların, kandırdıkları insanlardan, diğer ülkelere götürülme vaadiyle yüksek meblağlarda para almaları suçun artmasında rol oynamaktadır.

- **Özellikle Bazı Avrupa Ülkelerinin Siyasi İltica ve Yasadışı Göçü Özendiren Politikaları ile Göçmen ve Mültecilere Yapılan Maddi Yardımlar:** Son yıllarda bazı Avrupa ülkelerinin, farklı gerekçelerle kaçak insanların siyasi iltica taleplerini kabul ederek, terör örgütlerinin ülkemiz aleyhindeki propagandasına yardımcı olmaları, insan kaçakçılığı faaliyetlerine ivme kazandırmıştır.

- **Ülkeler Arasında Ekonomik ve Sosyal Yaşam Standardı Farklılıklarının Bulunması:** Özellikle Batı Avrupa ülkelerindeki yaşam standardı, Afrika ve Uzakdoğu ülkelerinde yaşayan insanların ilgisini çekmekte ve bu ülkelere gidebilmek için çeşitli yasadışı yollara başvurmalarına neden olmaktadır.

- **Bazı Yabancı Ülkelerdeki İç Karışıklıklar:** Irak, Afganistan, İran gibi bazı ülkelerde yaşanan siyasi istikrarsızlık, rejim değişiklikleri ile bazı Afrika ülkelerinde yaşanan

iç savaşlar sonucunda, bu ülkelerden kaçan insanların hedef ülkelere ulaşmak için ülkemizi transit olarak kullandıkları ya da ülkemize yasadışı yollardan girdikleri ve kaldıkları gözlenmektedir.

b) İnsan Kaçakçılığında İzlenen Metotlar

Bugüne kadar meydana gelen insan kaçakçılığı olaylarında aşağıdaki metotların kullanıldığı belirlenmiştir.

- Türk veya ülkemize çeşitli yollardan girmiş olan yabancı uyruklu şahıslar, otobüslerle denizde kıyısı bulunan il ve ilçelerimize götürülerek, buradan teknelerle açıkta bekleyen büyük gemilere götürülmekte, Yunanistan ve İtalya kıyılarına varıldığında, yine gemi açıkta bekletilerek küçük teknelerle kıyılara çıkarılmaktadır.

- Meriç gibi sınır nehirlerinden yüzerek veya botla çıkış yapılmaktadır.

- Karayoluyla tır, kamyon gibi ulaşım araçlarında gizlenilerek sınırlarımızdan giriş veya çıkış yapılmaktadır.

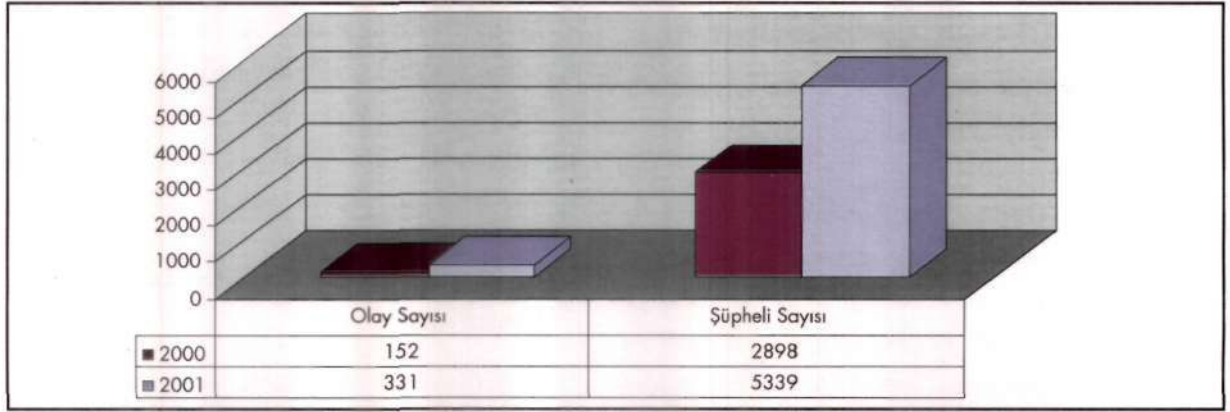
- Hudut Kapılarımızdan, sahte veya değiştirilmiş belgelerle giriş-çıkış yapılmaktadır.

- Kara sınırlarımızdan yürüyerek veya binek hayvanları ile giriş yapılmaktadır.

İnsan kaçakçılığı faaliyetleri özellikle nüfusu yoğun illerimizde odaklaşmakta, yurtdışına gitmek isteyen şahıslarla simsarlar bu illerimizde buluşarak anlaşmaktadırlar.

3- ORGAN ve DOKU KAÇAKÇILIĞI

Organ ve doku naklinin nasıl yapılacağı, 2238 Sayılı Organ Ve Doku Alınması, Saklanması Ve Nakli Hakkındaki Kanun ile düzenlenmiştir.

Şekil 5 (2000 - 2001 Yılları İnsan Kaçakçılığı Olay ve Şüpheli Sayısı)

Buna göre, yasada belirtilen kurallara uymak şartı ile ve para karşılığı olmaksızın organ ve doku bağışlanması ile nakli yapılabilir.

Ancak, para karşılığı organ ve dokuların satılması, kaçakçılığının yapılması suç teşkil etmektedir.

4- KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARI KAÇAKÇILIĞI

Ülkemiz, tarihin ilk çağlarından günümüze kadar bir çok uygarlığın beşiği olması nedeniyle, bizleri büyük bir kültürel mirasın sahibi yapmıştır. Topraklarımızın tarihi zenginliği, Anadolu'yu bir cazibe merkezi haline getirmiştir.

Bir toplumun, doğal ve kültürel mirası niteliğindeki kültür ve tabiat varlıklarının, bilimsel amaç ve yöntemlerden uzak olarak, kaçak kazılar ve soygunlarla yalnızca maddi amaç güdülerek ele geçirilmesi, onun ticari bir meta gibi görülerek, yurt içinde ve yurt dışında pazarlanması ve üzerinden maddi çıkar sağlanması kültür ve tabiat varlığı kaçakçılığı fiilini içerir.

Kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı fiilleri

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile düzenlenmiştir. Buna göre;

a- Kültür Varlıkları

Tarih öncesi ve tarihi devirlere ait, bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili olan ve yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan tüm taşınır ve taşınmaz varlıklarımızdır.

b- Tabiat Varlıkları

Jeolojik devirlerle tarih öncesi ve tarihi devirlere ait, ender bulunmaları, özellikleri, güzellikleri bakımından korunması gerekli olan, yer üstünde, yer altında, veya su altında bulunan değerlerimizdir. Örnek: Tarihi mağaralar, kaya sığınakları vs.

Kültür varlıkları iki ana grupta değerlendirilir;

a) Taşınmaz Kültür Varlıklarımız

Bunlar taşınması mümkün olmayan eserlerimizdir. Örneğin, kaya mezarlıkları, yazılı resimli ve kabartmalı kayalar, resimli mağaralar, höyükler, tümülüsler, ören yerleri, kale, hisar, burç, türbe, kümbet, medrese v.b. gibi yerler.

b) Taşınır Kültür Varlıklarımız

Bunlar ise, taşınmaya elverişli olan eserlerdir. Örneğin, sikke, halı, kilim, el yazmaları, çanak, çömlek, anfora, heykelcikler v.b. eserler. Özellikle sikkeler taşınması kolay ve talebi fazla olan eserlerdir.

Taşınır Kültür Varlıklarımız iki ana grupta değerlendirilir;

- Arkeolojik Eserler

Jeolojik devirlerden itibaren zamanımıza kadar intikal eden ve genellikle kazı ve benzeri çalışmalar sonucu ortaya çıkartılan, sanat

ve estetik değerleri veya estetik ölçüleri bakımından korunması gerekli olan insan yapısı eserlerdir.

- Etnografik Eserler

Halkın hayat tarzını, kültürünü temsil eden araç ve gereçler ile, bilim, kültür, din ve mimari sanatlarla ilgili, belge değeri bakımından korunması gerekli olan insan yapısı eserlerdir.

Tarihi eser kaçakçılığının yöntem ve tekniklerine bakıldığında, olayların profesyonelce ve uluslararası düzeyde sürdürüldüğü gözlenmektedir.

Kültür ve Tabiat Varlığı

Kaçakçılığının Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirler

-Vatandaşlarda kültür ve tabiat varlığı bilincinin geliştirilmesi için, basın ve yayın kuruluşları yolu ile bilgilendirme çalışmaları artırılmalıdır.

-Yasal düzenleme yapılarak öngörülen cezalar caydırıcı hale getirilmelidir.

-İkramiye ödemeleri ve eser satın almak için gerekli parasal kaynaklar temin edilerek vatandaşlar tarafından müzelere teslim edilen eserlere gerçek değeri ödenmelidir.

- Yıllardan beri devam eden kültürel varlıklarımızın yurt dışına kaçırılması ve yağmalanmasını önlemek için toplumun her kesimi bilinçlendirilmeli ve eğitilmelidir.

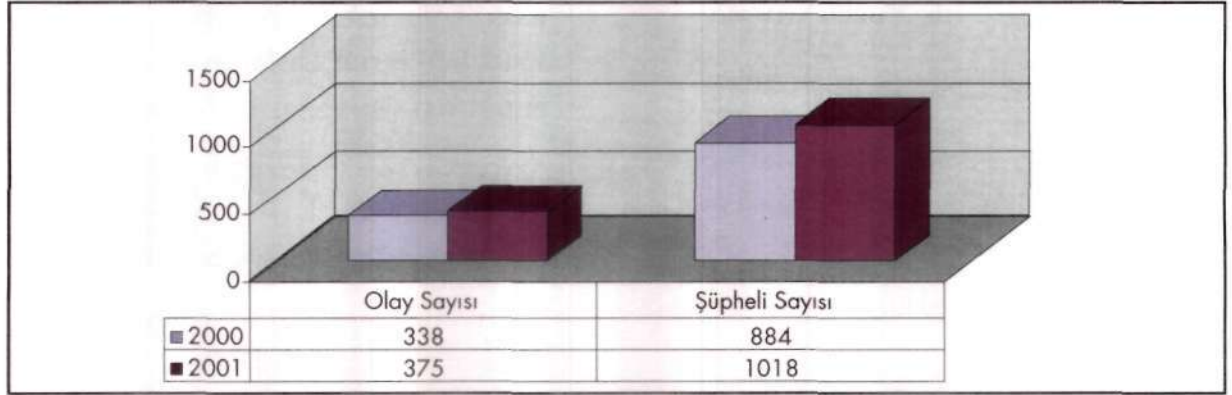
Çünkü kültür ve tabiat varlığı talebi, bilinçsiz insanları aracı yaparak höyükleri kazdırmakta, tümölüs ve ören yerlerini soydurmakta ve elde edilen eserlerimizin yurt dışına kaçırılmasına neden olmaktadır. Kültür ve tabiat varlığı kaçakçılığından en çok zarar gören ül-

kelerden biri olan ülkemizin, bu zararı en aza indirmek için yoğun bir çaba sarf etmesi gerekmektedir. Bu mücadele yapılırken, korunmaya çalışılan kültür varlıklarının, dünya kültür mirasının bir parçası ve insanlığın ortak malı olduğunun bilincinde olunmalıdır.

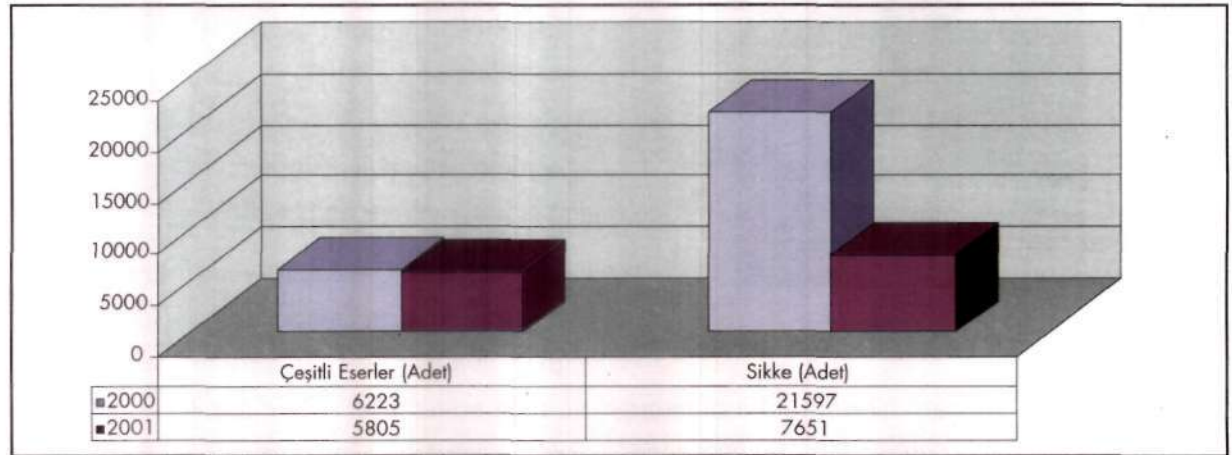
Halkımızın kültür ve tabiat varlıkları konusundaki bilinçlenme eksikliği, bu suç için yasalar da öngörülen müeyyidelerin caydırıcılıktan uzak olması, 2863 Sayılı Yasada öngörülen ikramiye ödemelerinin yetersizliği ve eser satın alma için yeterli ödeneğin ayrılamaması,

kolay para kazanma yöntemlerinden biri olması, yabancıların Anadolu kökenli eserlere ilgisinin devam etmesi gibi faktörler kültür ve tabiat varlığı kaçakçılığının artmasına neden olmaktadır.

Kuşkusuz çağdaş bir toplum olmanın koşullarından biri, kültür ve tabiat varlıklarımızı insanlığın ortak mirası olduğu bilinciyle korumak ve gelecek kuşaklara taşımaktır. Bu, ülkemizin tarihine ve geleceğine karşı bir sorumluluğumuz olduğu kadar, kültürel kimliğimizin zenginleşmesi ve pekişmesi için de gereklidir.

Şekil 6 (2000 - 2001 Yılları Kültür ve Tabiat Varlıkları Kaçakçılığı Olay ve Şüpheli Sayısı)

Şekil 7 (2000 - 2001 Yıllarında Ele Geçirilen Kültür ve Tabiat Varlıklarının Dağılımı)

II-SAHTECİLİK

Sahtecilik, yapısı itibariyle müstakil bir suç olabileceği gibi diğer suçların işlenebilmesi için de zemin hazırlayan ve kolaylaştıran, öncül bir suç özelliği de taşımaktadır.

Gelişen bilim ve teknolojinin sahtecilik fille-
rinin işlenmesini çok kolaylaştırdığı düşünülür-
se, kıymetli evrakların güvenlik unsurlarının ar-
tırılması ve batılı standartlara yaklaştırılması
gerektiği değerlendirilmektedir.

Sahtecilik Suçlarını;

A) Kalpazanlık

B) Belge Sahteciliği

C) Telif Hakları, Marka ve Patent Taklitçili-
ği alt başlıklarında incelemek mümkündür.

A-KALPAZANLIK

Kanunen tedavülde bulunan milli veya ya-
bancı paraları, itibari amme kağıtlarını kıymet-
li damgaları ve kamu nakliyat işletmelerinin bi-
letlerini taklit veya tağyir etmek, taklit ve tağyir
edilmiş olduklarını bilerek satın almak, bulun-
durmak, piyasaya sürmek veya memlekete sok-
mak kalpazanlık suçunu oluşturmaktadır.

Gerçek banknotlar; dizayn, renk ve baskı
yönünden çok net, düzgün ve kusursuz görü-
nümde-
dir. Dikkatle bakıldığında kolayca anla-
şılabilir bu net ve temiz görünüm yanında,
elle dokunmak suretiyle yapılacak kontrolde
sahte ve gerçek banknotları birbirinden kolay-
ca ayırmak mümkündür.

1-Paralarda Güvenlik Unsurları

Gerçek banknotlar; dizayn, renk ve baskı
yönünden çok net, düzgün ve kusursuz görü-
nümde-
dir. Gözle dikkatli bakıldığında kolay-
ca anlaşılabilir bu net ve temiz görünüm
yanında, elle dokunmak suretiyle yapılacak
kontrolde sahte ve gerçek banknotları birbiri-
nden kolayca ayırmak mümkündür. Gerçek
banknotların güvenlik özellikleri ve sahtelerde-
ki taklit şekli, ilgili banknotların resimleri üze-
rinde ayrıntılı biçimde açıklanmıştır.

-Kağıt: Sahte para ile orijinali arasındaki
en belirgin özellik, paranın kağıdıdır. Orijinal
banknot, pamuk elyafından özel olarak yapı-
lırken, sahte banknot, piyasada bulunan nor-
mal kağıttan yapılmaktadır.

-Renk Uyumu: Orijinal banknotlarda
renkler canlı ve uyumludur. Sahte banknotlar-
da ise renkler soluk ve uyumsuzdur.

-Renkli Lifler: Orijinal banknot kağıdının
hamuruna konulan kırmızı ve mavi ışık veren
lifler, ultraviyole cihazı altında bakıldığında
görülebilir. Sahte banknotlarda ise, bo-
yama yoluyla benzetilmeye çalışılmaktadır ve
gerçek banknottaki renk canlılığına rastlanıl-
mamaktadır. Silgi ile silinecek olursa bu lifler
kaybolmaktadır.

-Filigran: Banknotların üzerinde bulunan
portrenin küçültülmüş bir benzeri, gizli olarak
banknot üzerinde bulunmaktadır. Buna filig-
ran denilmektedir. İlk bakışta görülmeyen bu
filigranlar ışığa tutulduğunda fark edilmektedir

(Filigran özelliği, Amerikan Dolarlarında 1996 yılından sonra kullanılmaya başlanılmıştır).

-Kabartma Baskı: Orijinal banknotlarda, yazılar ve portreler elle dokunulduğunda, hissedilebilecek şekilde kabartmalı olarak basılmıştır. Sahtesinde, bu kabartma özelliği bulunmadığından, elle dokunulduğunda kayganlık hissedilmektedir.

-Optik Emniyet Unsuru: Değişik açılardan bakıldığında farklı renk yansımaları veren özel bir mürekkeple kabartma olarak basılan bir emniyet unsurudur (Bu özellik ABD dolarlarında 1996 yılından sonra uygulanmaya başlanmıştır). Sahte banknotlarda bu nokta, tek renk olarak karşımıza çıkar.

-Portre: Gerçek paralardaki portreler, belirgin çizgileriyle canlılık ve derinlik hissi uyandırır. Sahte banknotta ise portreler, soluktur ve derinlik hissi uyandırmaz

-Gizli Görüntü: Alman Markları, yatay durumda, göz hizasında ışığa karşı tutulduğunda banknotun değerini gösteren rakamlar karşımıza çıkar. 5 milyonluk TL.'nda ise sol üst köşedeki Türkiye haritası üzerinde, ay yıldız şeklinde gizli görüntü bulunmaktadır. Amerikan dolarlarında gizli görüntü unsuru kullanılmamaktadır.

-Mikro Yazı: Alman Markında, ön yüzde portrenin sağında, banknotun değerini gösteren mikro yazılar, ABD Dolarında, portrenin etrafında The United States of America yazısı bulunmaktadır. Bu mikro yazılar büyüteçle bakıldığında okunabilmektedir.

-Emniyet Şeridi: Orijinal banknotta, emniyet şeridi kesik gümüşü çizgilerden oluşmakta, ışığa tutulduğunda düz bir hat şeklini alırken, Türk Lirasının üzerinde TCMB harfleri, Alman Markında, banknotun değerini gösteren rakamlar bulunur.

50 ve 100'lük ABD Dolarının üzerinde ise banknotun değerini gösteren USA 50 ve USA 100 yazıları bulunur. Sahte banknotlarda benzetilmeye çalışılan emniyet şeridi ışığa tutulduğunda kesik gümüşü çizgiler şeklinde görülür.

2- Sahte Paranın Piyasaya Sürülme Yöntemleri

Sahte paralar genellikle;

-Büfe, bakkal ve marketlerden alınan sigara, içki, çerez vs. karşılığında yüksek değerdeki sahte banknot kupürleri verilerek para üstünün alınması,

-Araçlara alınan akaryakıt karşılığı benzin istasyonlarına,

-Sinema ve tiyatro gişelerine,

-Milli piyango bayilerine,

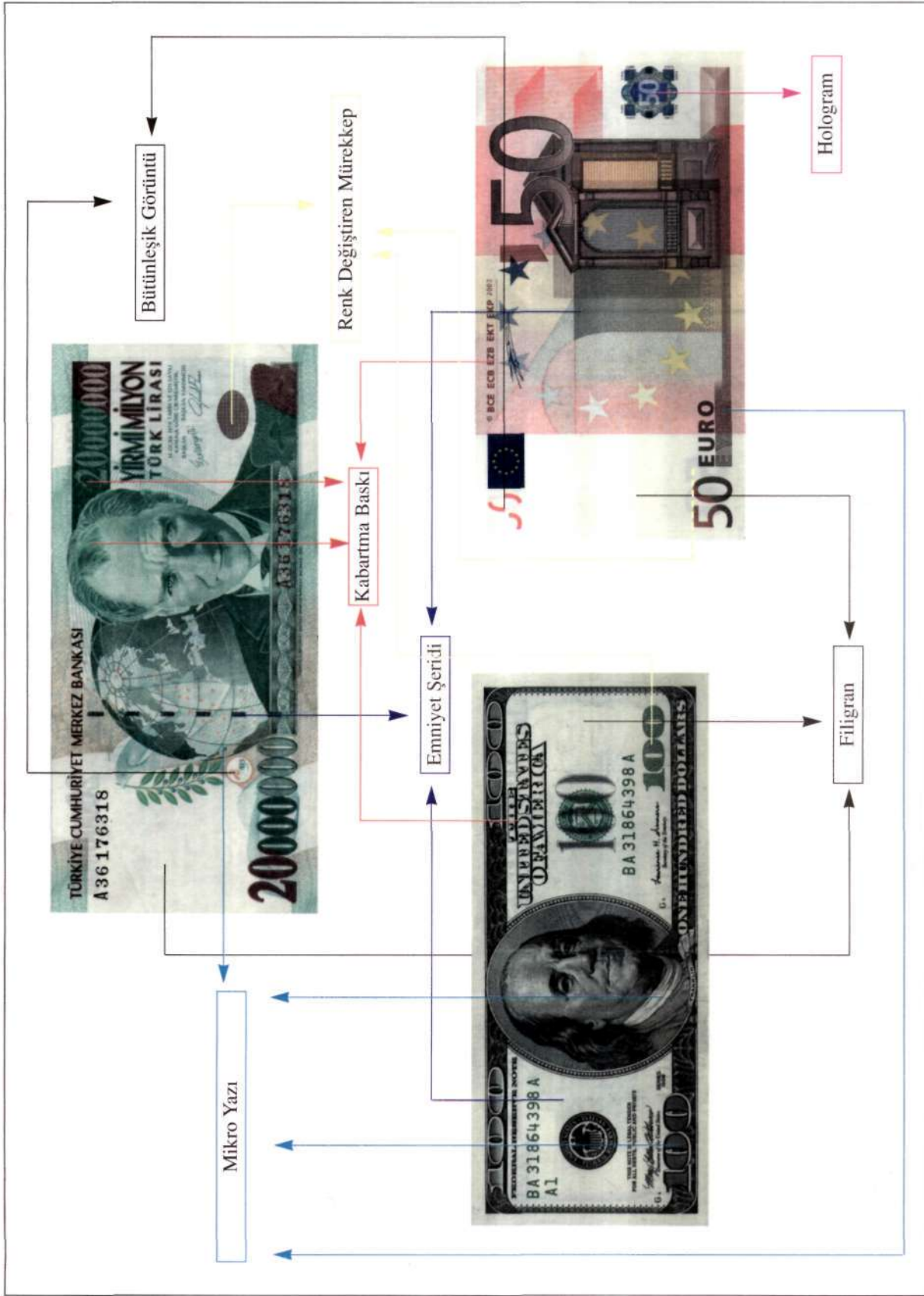
-Canlı hayvan ticareti yapan kişilere ve seyyar satıcılara,

-Taksi sürücülerine,

-Genel kadınlara,

-Gazino ve eğlence yerlerinde bahşiş ve hesap ödemesi olarak,

-Toplu ödemelerde para destelerinin arasına az sayıda sahte para konarak verilmesi şeklinde piyasaya sürülür.

EURO BANKNOTLAR

3- Sahte Para Olaylarının Değerlendirilmesi

Yapılan istatistiksel değerlendirmelerde, son iki yıl içerisinde sahte ABD Doları olaylarındaki artışın, yerini Türk Lirasına bıraktığı görülmektedir. Özellikle İstanbul'da yıl içerisinde yapılan operasyonlarda ele geçirilen ve sahte Türk Lirası basmak için faaliyet gösteren büyük matbaalar, bunun en büyük göstergesidir. Türk Lirası, daha kolay bir şekilde, parçalar halinde piyasaya sürülebildiğinden kalpazanların tercihi haline gelmiştir.

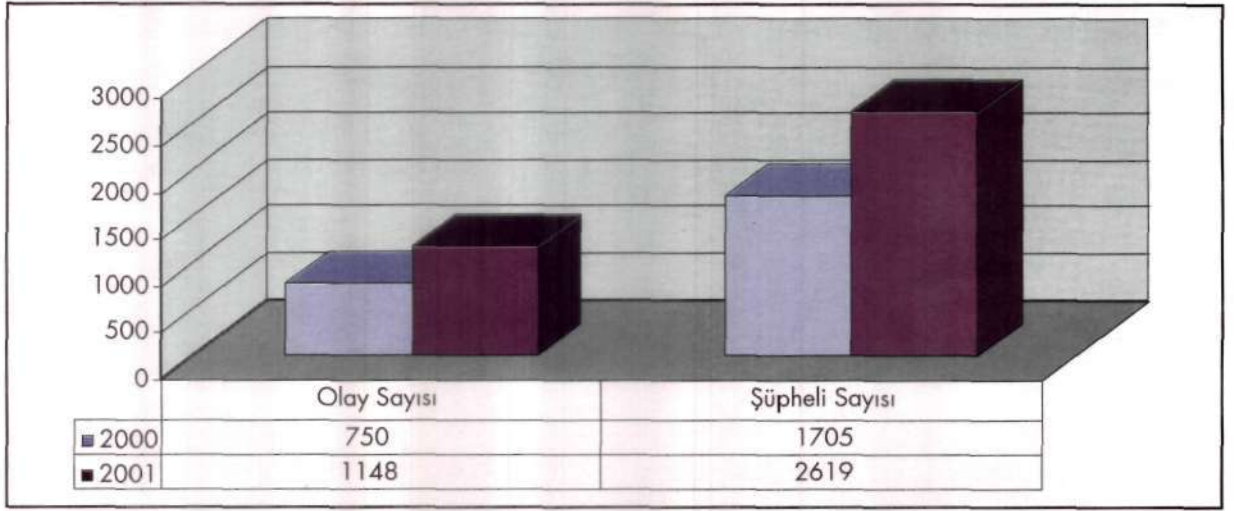
Vatandaşlarımızın, kullandıkları para birimlerinin özelliklerini yeteri kadar tanımaması, kolay para kazanma yöntemlerinden biri olması ve bu suç için yasalarda öngörülen müeyyidelerin caydırıcı etkisinin az olması, sahte para olaylarındaki artışa etki eden önemli faktörler olduğu da unutulmamalıdır.

Taklit edilmesinin önlenmesi amacıyla bütün para birimlerinde çeşitli güvenlik unsurları bulunmaktadır. Bu güvenlik unsurlarının basın ve yayın yolu ile vatandaşlarımıza anlatılması ve bilgilendirme çalışmalarının yoğunlaştırılmasının, kalpazanlık ile mücadelede etkili yöntemlerden biri olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, kalpazanlık suçu için öngörülen cezaların caydırıcı hale getirilmesi gerekmektedir.

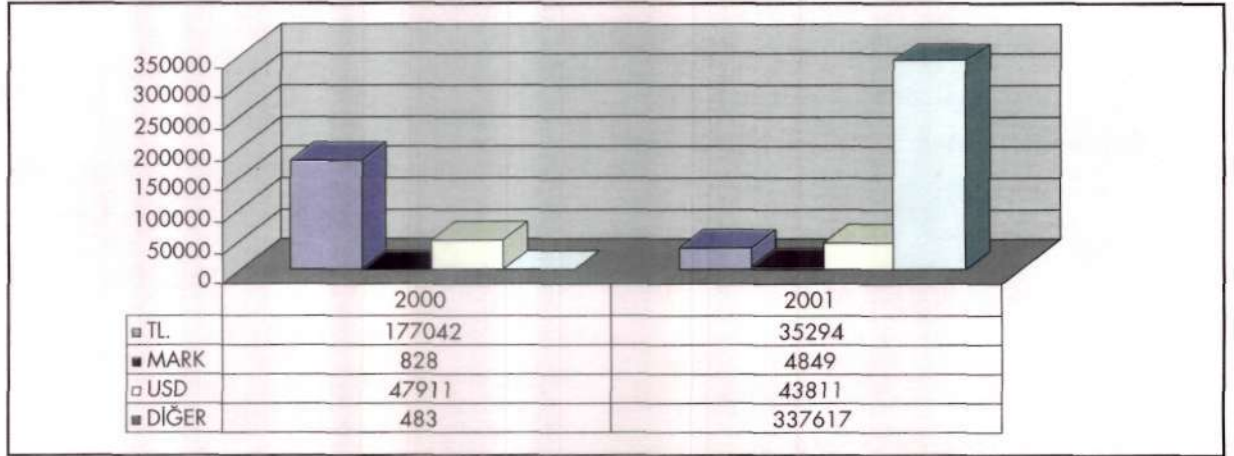
Paraların taklit edilmesinin önlenmesi amacıyla, Merkez Bankaları tarafından çeşitli güvenlik unsurları konulmuştur. Kalpazanlık suçları genel olarak teknik hünerlere sahip kişilerin işlediği, çoğu kez uluslararası boyutu da olan örgütlü bir suçtur. Sahte paralar matbaa baskısı ile yapılabileceği gibi renkli fotokopi makineleri veya bilgisayarlar aracılığıyla da elde edilebilmektedir. Gelişen teknoloji paralelinde baskı ve matbaacılık teknikleri de çok ileri boyutlara ulaşmış, özellikle ilk bakışta sahte olduğu kolay kolay anlaşılamayacak nitelikte üzerinde çoğu güvenlik unsurlarının bulunduğu sahte paralar kolaylıkla basılabilmekte ve halkımızın paraların güvenlik unsurları hakkında fazla bilgi sahibi olmamalarından istifade edilerek piyasaya sürülebilmektedir.

Kalpazanlık olaylarına ilişkin Daire Başkanlığımız istatistik verilerine baktığımızda da olay ve şüpheli sayısı bazında 1997 ile 2001 yılları arasında sürekli bir artış olduğu gözlemlenmektedir.

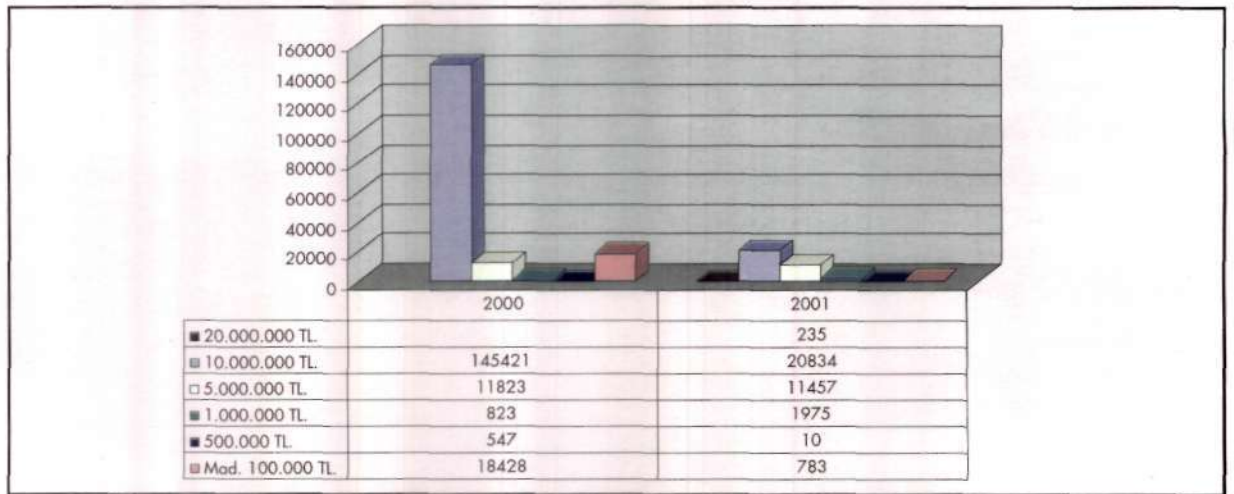
2001 yılı içerisinde yakalanan sahte banknotlar ile ilgili istatistikler incelendiğinde, bu dağılımın 30.786 adet Türk Lirası, 4.747 adet Alman Markı, 28.551 adet ABD Doları ve 6.611 adet diğer banknotlar olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Şekil 8 (2000 - 2001 Yılları Sahte Para Olay ve Şüpheli Sayısı)

Şekil 9 (2000 - 2001 Yıllarında Ele Geçirilen Sahte Paraların Türlerine Göre Dağılımı)

Şekil 10 (2000 - 2001 Yıllarında Ele Geçirilen Sahte Türk Paralarının Değerine Göre Dağılımı)

B -BELGE SAHTECİLİĞİ

Pasaport, nüfus cüzdanı, sürücü belgesi, diploma, fatura vb. belgelerde yapılan sahtecilik fiilleri belge sahteciliği olarak isimlendirilmektedir.

Çeşitli profesyonel suç grupları tarafından yapılan sahte belgeler yine çeşitli örgütlü suçların işlenişinde kullanılmaktadır.

Bu fiiller TCK'nın 332'den 357'ye kadar olan maddelerinde düzenlenmiştir.

Belge sahteciliği fiilleri kısmen veya tamamen sahte belgelerin tanzimi suretiyle kişilerin kendileri veya diğer şahıslar için menfaat temin etmek amacıyla işledikleri bir suç türüdür. Bu niteliği itibariyle özellikle belge sahteciliği fiillerinin hemen hemen her türlü mali (ekonomik) suçun temelinde bulunabileceğini söylemek mümkündür.

Özellikle, nüfus cüzdanları sahteciliği kimliğin gizlenmesi veya başka bir kimse adına gerçek belgelerin (pasaport, ehliyet vs. gibi) alınmasını sağlaması bakımından çok büyük bir önem arz etmektedir.

Pasaport sahteciliği ise yurtdışına çıkışı veya girişi yasaklanmış kimselerin başvurdukları ve sahtecilik şebeklerince yüksek rant edinmesini sağlayan bir sahtecilik çeşidi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu paralelde sahteciliği sıkça yapılan bir diğer belge de halk arasında ruhsat olarak da tabir edilen motorlu araç tescil belgeleridir. Özellikle çalıntı ve kaçak araçlar için tanzim edilen bu belgelerle araçlar üçüncü şahıslara satılabilmektedir.

2001 yılında sahtecilik suç türleri ile ilgili olarak birimlerimizce yapılan mücadele sonucunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir. Bunlar;

a) Pasaport Sahteciliği

Pasaport sahteciliğine ilişkin istatistiksel verilere baktığımızda olay sayısı bakımından yıllar itibariyle sürekli bir artışın görüldüğü, şüpheli sayısı açısından ise en yüksek değere 2000 yılı içerisinde ulaşıldığı ve 2001 yılı içerisinde kısmen bir gerileme olduğu görülmektedir. Pasaport sahteciliğinin en çok görüldüğü iller ise;

genel olarak sınır kapılarının bulunduğu illerdir. Özellikle kara hudut kapısının bulunduğu Edirne ile hava hudut kapısının bulunduğu Antalya, İzmir, İstanbul ve Ankara sahte pasaport olaylarının fazlaca görüldüğü illerdir.

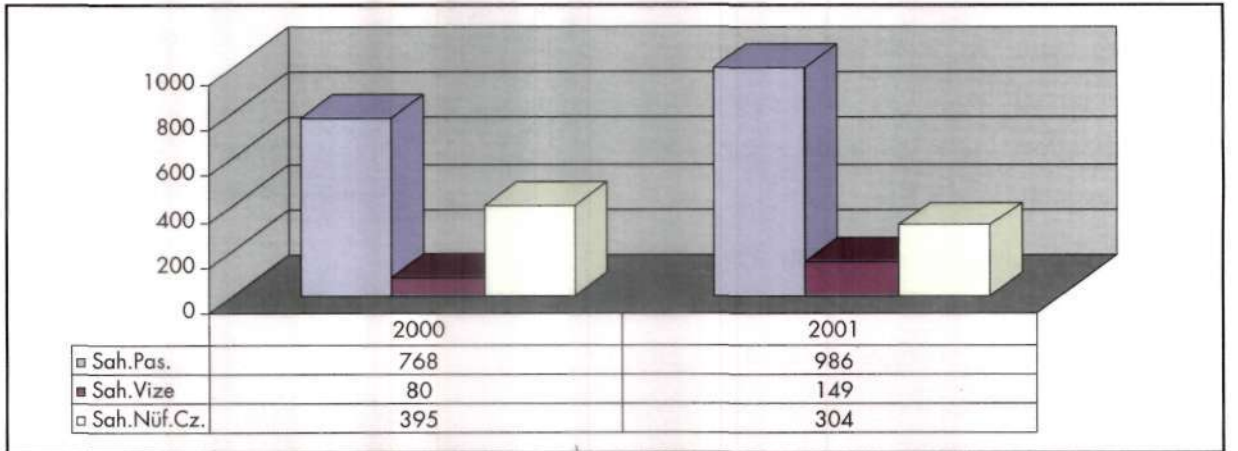
b) Nüfus Cüzdanı Sahteciliği

Nüfus cüzdanı sahteciliği olaylarına ilişkin istatistiksel veriler kapsamında gerek olay gerekse şüpheli sayısında en yüksek değerlere 2000 yılı içerisinde ulaşıldığı 2001 yılı içerisinde ise kısmen bir gerilemenin görüldüğü anlaşılmaktadır. Nüfus cüzdanı sahteciliğinin

en çok görüldüğü iller ise İçel, Diyarbakır, Van, İzmir ve Adana'dır.

c) Vize Sahteciliği

Vize sahteciliği olaylarında, özellikle 2001 yılı içerisinde bir artış görülmektedir. Bu artışın başlıca nedenleri arasında özellikle Büyükelçiliklerin vize konusunda çok hassas davranmaları ve vize alımının güçleşmesi nedeniyle bu alandaki rantı elde etmek isteyen sahtecilik şebekelerinin vize sahteciliğine itibar etmeleri bulunmaktadır. Vize sahteciliği, vize işlemi yapan yabancı ülke temsilcilerinin bulunduğu illerde yoğunluk göstermektedir.

Şekil 11 (2000 - 2001 Yıllarında Sahteciliği Yapılan Belge Türlerinin Dağılımı)

C) TELİF HAKLARI, MARKA ve PATENT TAKLİTÇİLİĞİ

Ülkemizde, insanların uzun uğraşlar sonucunda ortaya koymuş oldukları çalışmaların ve çeşitli buluşların değerlendirilmesi, eser sahiplerinin haklarının korunması, insanların daha fazla araştırmaya yönlendirilmesi ve ülke gelirlerinin artırılması açısından telif hakları kanunlarla koruma altına alınmıştır.

Temel anlamda telif hakları, bu haklara aykırılık durumları ile hukuk ve ceza hükümleri,

- 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu,

- 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararname,

- 551 Sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenmiştir.

1-FİKİR VE SANAT ESERLERİ

Fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespiti yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo-televizyon kuruluşlarının ürünleri üzerindeki manevi ve mali haklarını belirlemek, korumak, bu ürünlerden yararlanma şartlarını düzenlemek amacıyla; 1951 yılında kabul edilen 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda, sahibinin hususiyetini taşıyan ilim, edebiyat, musiki, güzel sanatlar ve sinema eserleri, FİKİR VE SANAT MAHSULÜ olarak kabul edilerek, fikir ve sanat mahsulü olan eserlerin ve sahiplerinin hakları bu kanunla koruma altına alınmıştır.

Söz konusu kanunda 2001 yılı içerisinde 4630 sayılı kanun ile getirilen değişiklikler ile cezai hükümler, görevli mahkeme, ispat ve yasal koğuşturmanın nasıl yapılacağı yeniden düzenlenmiştir.

2- MARKALAR

Bilindiği üzere Marka, benzer mal, eşya, ürün ya da hizmetleri başkalarının mal, eşya, ürün ya da hizmetlerinden ayırt etmek için kullanılan işaret olarak tanımlanmaktadır. Sözcük ya da şekil markaları yanında üç boyutlu markalar, hologram markalar, ses ve koku markaları aynı kapsam içindedir.

Markalara ilişkin tanımları 4 başlık altında toplayabiliriz,

Ticaret Markası: Mal ya da ambalaj üzerinde kullanılan markalardır. Örneğin, buzdolabı, sabun, dolmakalem, otomobil, gazete gibi çeşitli sanayi ürünlerinin ve ambalajlarının üzerinde kullandığı ticari işaretlerdir.

Hizmet Markası: Belirli hizmetin sunulması amacıyla kullanılan markadır. Örneğin, banka, sigorta, reklam, seyahat acentası işletmeciliği gibi bir ürünün satış yerine, bir hizmeti sunanlar tarafından kullanılan işaretlerdir.

Garanti Markası: Marka sahibinin kontrolü altında bir çok işletme tarafından o işletmelerin ortak özelliklerini üretim usullerini, coğrafi menşelerini ve kalitesini garanti etmeye yarayan işaretleridir. Garanti markasının marka sahibinin veya marka sahibine iktisaben bağlı olan bir işletmenin mal veya hizmetlerinde kullanılması yasaktır.

Ortak Marka : Üretim veya ticaret veya

hizmet işletmelerinden oluşan bir grup tarafından kullanılan işarettir. Ortak marka gruptaki işletmelerin mal veya hizmetlerini diğer işletmelerin mal veya hizmetlerinden ayırt etmeye yarar.

Söz konusu düzenleme ile, ticari marka sahibinin o markayı münhasır olarak kullanma hakkı bağlamında markanın konusunu teşkil eden ürünün piyasaya ilk defa marka sahibi tarafından sürülmesi ve markanın sağladığı avantajlarından yararlanmak isteyen üçüncü şahısların o markayı taşıyan ancak yasal olmayan ürünlerini satmalarına engel olunması amaçlanmaktadır.

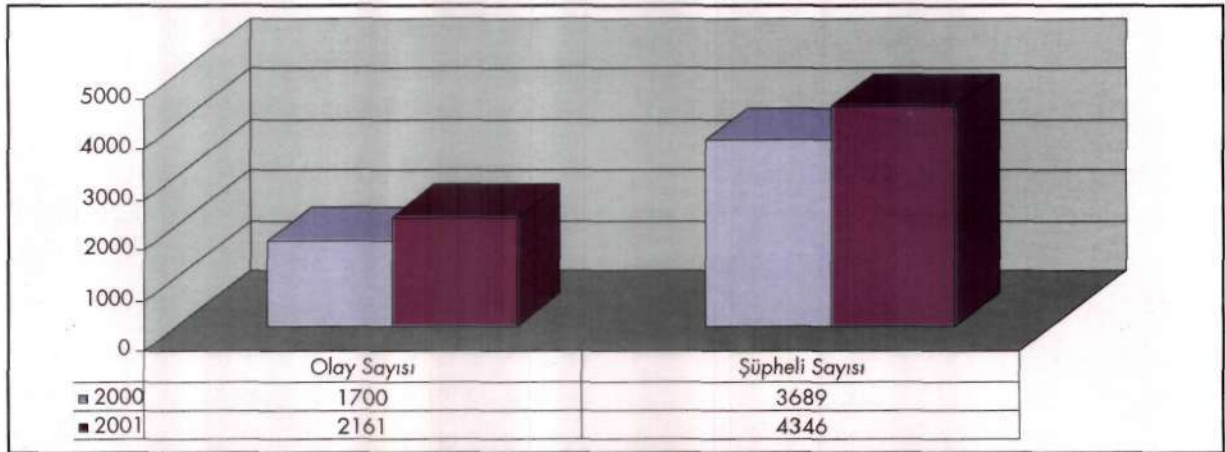
3-PATENT

Tarım dahil sanayinin herhangi bir alanında uygulanabilen yeni buluşlara verilen belge, patentin kısa tanımıdır. Sanayide uygulanabilir her çeşit yeni buluş patent korumasının

kapsamına girmektedir. Örneğin makineler, araçlar, aygıtlar, kimyasal bileşikler ve işlemler ile her çeşit üretim usulleri patent koruması kapsamındadır.

Keşifler, bilimsel teoriler matematik metotları, zihni faaliyet ile ilgili ticari, mali ve ekonomik konular, şans oyunları, edebiyat ve sanat eserleri, kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı buluşlar gibi konular patent koruması dışındadır.

Patente ilişkin düzenlemeyle amaç, patente konu olan buluşun sahibinin yaratıcı çabalarını ödüllendirmektir. Bu bağlamda, buluşun sahibi, buluşu dilediği gibi kullanmakta serbesttir. Ticari olarak buluşu üretmek ve doğrudan ya da lisans vermek suretiyle dolaylı olarak piyasaya ilk defa sürme hakkı ve yapılan ihlallere karşı itiraz hakkı da mutlak olarak patent sahibine ait olmasıdır.

Şekil 12 (2000 - 2001 Yılları Sahtecilik Olayları Olay ve Şüpheli Sayısı)

III- NİTELİKLİ DOLANDIRICILIK

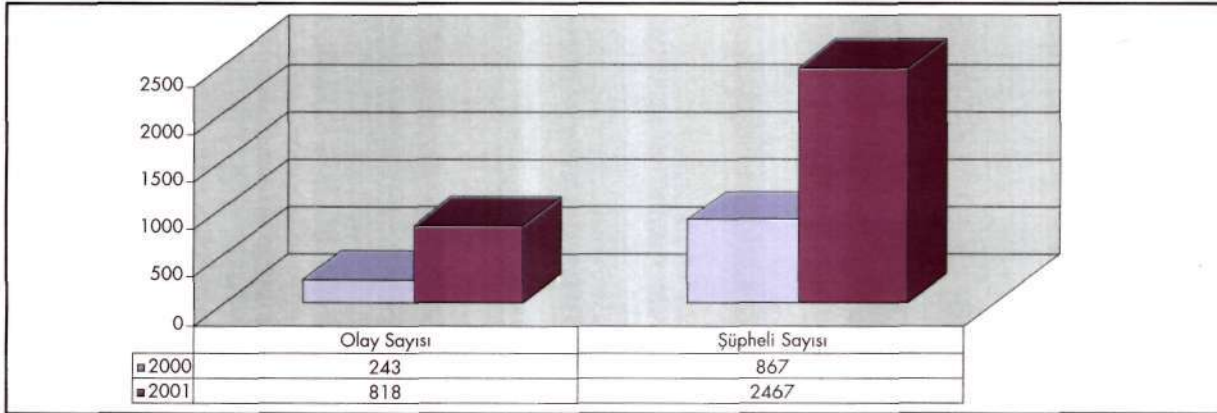
Türk Ceza Kanunu'nun 504. Maddesinde tanımını bulan nitelikli dolandırıcılık fiillerini, işleniş biçimlerine göre;

- Yatırım dolandırıcılığı

- Banka dolandırıcılığı

- Kredi Kartları dolandırıcılığı

- İnternet dolandırıcılığı başlıklarında inceleyebiliriz.

Şekil 13 (2000 - 2001 Yılları Nitelikli Dolandırıcılık Olay ve Şüpheli Sayısı)

1) Yatırım Dolandırıcılığı

Yatırım dolandırıcılığı, son zamanlarda ortaya çıkan bir kavram olup, kısaca borsa yatırımcılarının dolandırılması şeklinde tanımlanabilir. Bu suçlar işlendiğinde, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Türk Ceza Kanunu'nun 504. maddesine göre işlem yapılmaktadır.

2) Banka Dolandırıcılığı

Dolandırıcılık suçunun tanımı içerisinde yer alan, bu suç türünün işleniş şekli incelendiğinde, sahte kimlik ve belgelerle başkasının hesabından para çekilmesi, banka ve diğer kredi kuruluşlarından verilmemesi gereken bir kredinin sahte evrak kullanılarak veya başka yöntemlerle alınması şeklinde ortaya çıkabilmektedir.

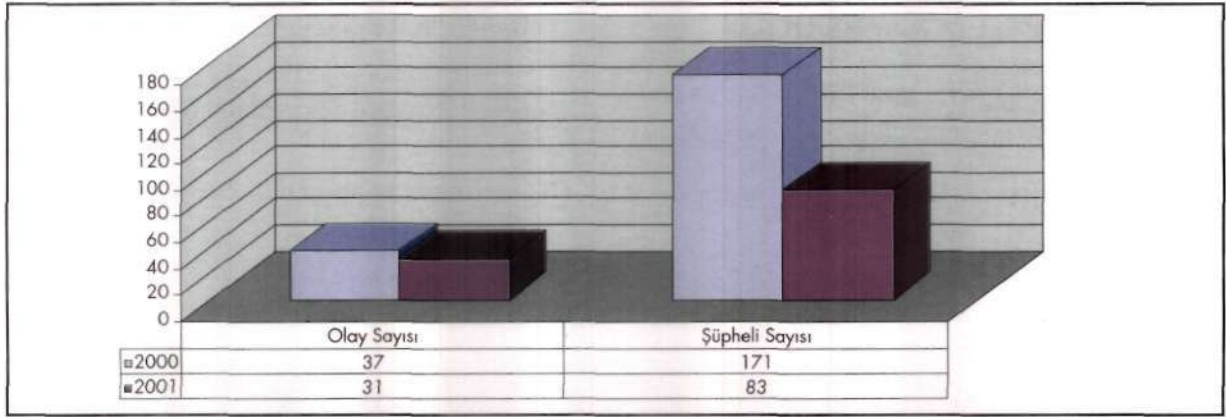
3) Kredi Kartı Dolandırıcılığı

Kredi kartları ve banka kartları, Dünyadaki gelişime paralel olarak, ülkemizde de ödeme araçları içinde yerini almış bulunmaktadır. 1987 yılında kullanmaya başlanan banka ve kredi kartlarının günümüzde 30 milyon civarında olduğu tahmin edilmektedir.

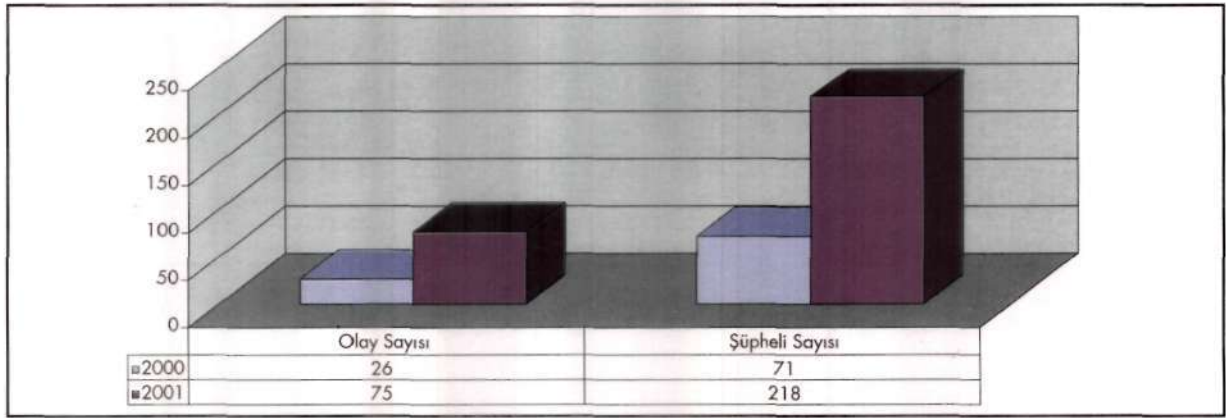
Banka ve Kredi Kartları'nın dışında çeşitli firmaların kartları da bulunmaktadır.

Kredi kartı sahteciliği ve dolandırıcılığı olayları genellikle organize bir şekilde karşımıza çıkmakta ve bu alanda işlenen suçların önemli bir bölümünün de uluslararası bağlantılı olduğu görülmektedir.

Ülkemizde son bir yıllık dönemde polis kayıtlarına giren kredi kartı sahteciliği ve dolandırıcılığı olayları incelendiğinde bir artış oldu-

Şekil 14 (2000 - 2001 Yılları Banka Dolandırıcılığı Olay ve Şüpheli Sayısı)

Şekil 15 (2000 - 2001 Yılları Kredi Kartı Sahteciliği - Dolandırıcılığı Olay ve Şüpheli Sayısı)

ğu ve aşağıdaki yöntemlerin izlendiği tespit edilmiştir. Bunlar;

a) Kayıp-Çalıntı Kart Kullanımı:

Kartların posta veya kargoda kaybolması yada hamilleri tarafından kaybedilmesi ve bu kartların kötü niyetli kişiler tarafından kullanılmasıdır.

b) Sahte Müracaat Sonucu Alınan Kartların Kullanımı:

Bilindiği üzere, kredi kartı hizmeti veren Banka veya kuruluşlar, kredi kartı düzenleme aşamasında çeşitli belgeler talep etmektedirler. Bazı kötü niyetli kişiler ise istenen bu mü-

racaat belgelerini sahte olarak düzenlemek suretiyle gerçek kredi kartlarına sahip olmakta, ancak daha sonra yaptıkları harcamalar ve nakit para kullanımları ile bankaları dolandırmaktadırlar.

c) Sahte Olarak Yapılan Kartların Kullanımı:

Üretiliş itibarıyla çeşitli şekillerde sahte kartlar vardır.

- Boş Plastik (White Plastic):

Başkalarına ait kredi kartları üzerinde bulunan seri numaraları ve diğer bilgiler, boş plastik plakalar üzerine çeşitli numaralarla monte edilerek sahte kredi kartı elde edilmektedir.

Bu sahte kartlar imprinter cihazları üzerinden kullanılarak, kartı taklit edilen kişilerin mağduriyetine sebep olunmaktadır.

- Kart kopyalama (Skimming) ve Manyetik Şerit Sahteciliği:

Kredi kartlarındaki manyetik şerit bilgilerinin silinerek, encoder cihazı ile sahte kartlara aktarılması yöntemi de uygulanan bir sahtecilik türüdür.

d) Slip Sahteciliği:

Kredi kartlarını POS cihazından birden fazla geçirerek, diğer sliplere taklit imza atma yöntemidir. Bu yöntem genellikle işyeri sahip ve çalışanları tarafından kullanılmaktadır.

IV- TEFECİLİK

Ödünç para verme işleri ile uğraşanların faaliyetleri ve denetlenmelerine ilişkin esaslar 90 Sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenmiştir.

Ödünç para verme işlemleri, Hazine Müsteşarlığı'ndan faaliyet izni almak suretiyle yasal zeminde yapılması durumunda ikrazatçı-

lık, faaliyet izin almaksızın yasal olmayan yollardan yapılması halinde ise tefecilik olarak adlandırılmaktadır.

2001 yılında bir önceki yıla göre olay sayısı %70'e yakın bir artış göstererek 159'a çıkmıştır.

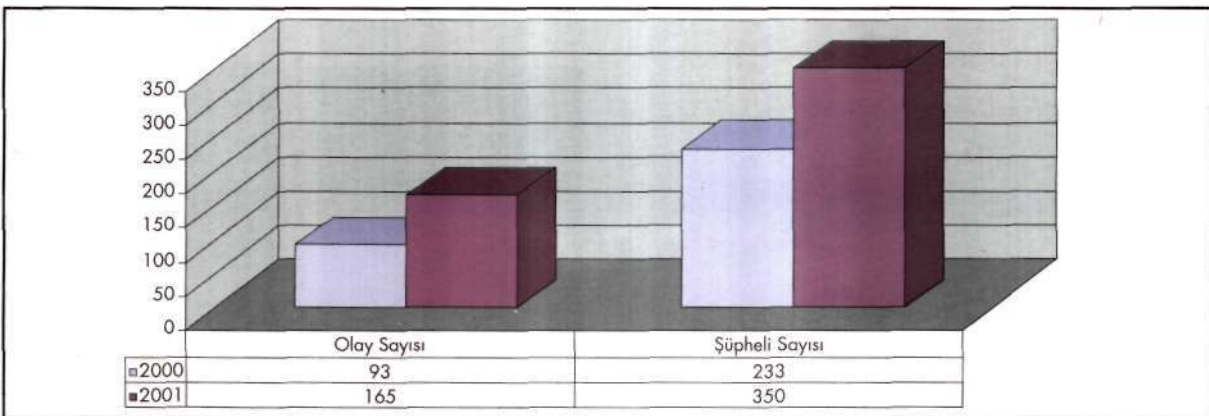
V- KARAPARANIN AKLANMASI

Kaçakçılık ve organize suçların işlenmesinin yanı sıra, bu suçların işlenmesinden elde edilen gelirlerin aklanarak kazanılmış bir hak gibi ortaya konması da, karaparanın aklanması kavramını ortaya çıkarmaktadır.

Nitekim işledikleri suçlardan elde ettikleri gelir ile büyüyen ve güçlenen organizasyonlar daha fazla ve büyük boyutta suçlar işlemeye başlamakta, bu kısır döngü devlet ve toplumun aleyhine büyümektedir.

Ülkemizde 1996 yılında yürürlüğe giren 4208 sayılı "Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun'a göre;

- Uyuşturucu madde kaçakçılığı,
- Gümrük kaçakçılığı,

Şekil 16 (2000 - 2001 Yılları Tefecilik Olay ve Şüpheli Sayısı)

- Silah ve mühimmat kaçakçılığı,
- Kültür ve tabiat varlıkları kaçakçılığı,
- Organ ve doku kaçakçılığı,
- Vergi kaçakçılığı,
- Sahtecilik,
- Nitelikli dolandırıcılık ve hileli iflas,
- Devlet şahsiyetine ve şahıs hürriyetine kar-

şı işlenen suçların işlenmesi neticesinde elde edilen tüm gelirlerin yasallaştırılması çabaları suç olarak sayılmış ve bu suçları işleyen şahıslar için iki yıldan on yıla kadar hapis, ağır para ve müsadere cezaları öngörülmüştür.

Yine aynı kanun uyarınca karaparanın aklanması ile ilgili inceleme ve soruşturmaları yapmak üzere Maliye Bakanlığına bağlı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK), ilgili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak üzere de, Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu oluşturulmuştur.

Suç işleyenler organize grupların finans kaynakları kurutulmadıkça, faaliyetlerine devam edecekleri bilinen bir gerçektir. Bu nedenle suçlarla mücadelenin önemli hedeflerinden birisi de suç örgütlerinin parasal kaynağının kesilmesi olmalıdır.

VI-YOLSUZLUK SUÇLARI

Genellikle 3 ve daha fazla kişinin bir araya gelerek, bazı kamu görevlilerinin de katılımıyla Devlet Hazinesi'nin zarara uğratılması YOLSUZLUK olarak tarif edilebilir.

Yolsuzluk; Devletin hizmet ve mal alımı sırasında, gümrük işlemleri sırasında, tarım, hayvancılık ve ihracat gibi sektörlerin desteklenmesi amacıyla yapılan prim ödemeleri ve bankacılık alanında karşımıza çıkmaktadır.

2001 yılı içerisinde yapılan 10 planlı operasyon neticesinde 361 şüpheli gözaltına alınmış ve 152'si mahkemelerce tutuklanmıştır.

VII- BİLİŞİM SUÇLARI

Gelişen bilişim teknolojileri, kolluk kuvvetlerine suçu aydınlatma bakımından önemli imkanlar getirmesi yanında; suç örgütlerine suç işleme ve kolluktan gizlenme bakımından birçok kolaylıklar getirmektedir. Artık ileri teknoloji ürünlerinden faydalanılarak işlenen, daha önce duymadığımız yeni suç türleri, şekilleri ve suç işleniş biçimlerine şahit olmaktayız. Daha önceleri geleneksel yöntemlerle gerçekleştirilen bazı fiiller, teknolojinin de yardımıyla, zahmetsiz, daha az riskli ve oldukça hızlı biçimde yapılabilmektedir.

Bu suçlarla mücadele, ulusal, bölgesel ve

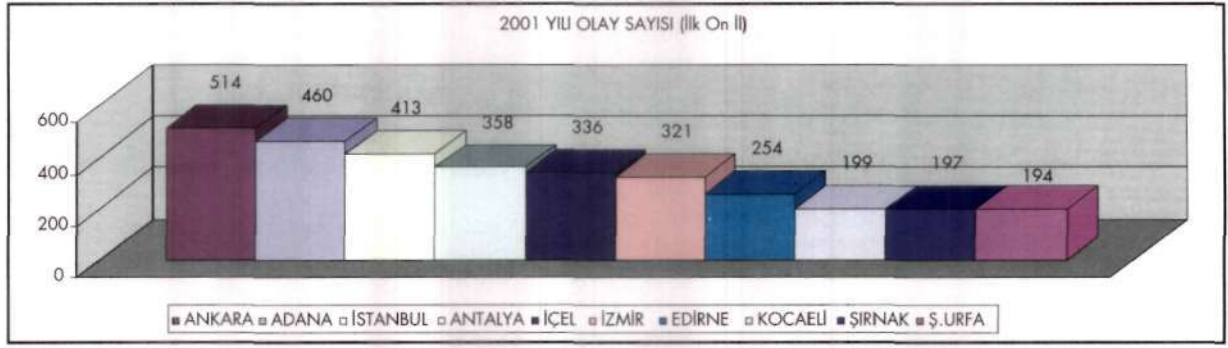
uluslararası alanda kesintisiz olarak sürdürülmesi gereklidir.

Bilişim suçu, TCK'nın 525 inci maddesinde tanımlanmış olup hukukumuzda 1991 yılında yerini almıştır.

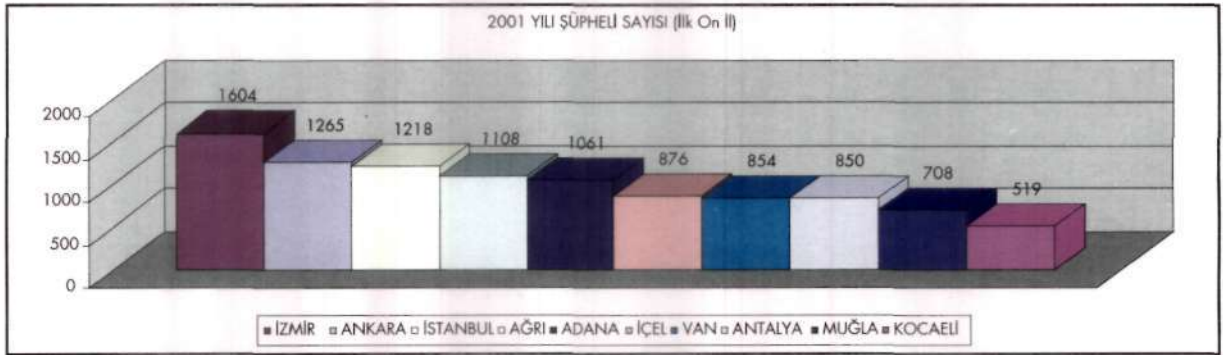
Ülkemizde her gün büyük bir artış kaydeden internet kullanımının gelişimiyle

beraber, bu yolla işlenen suçların da artan bir eğilim izlemesi beklenmektedir.

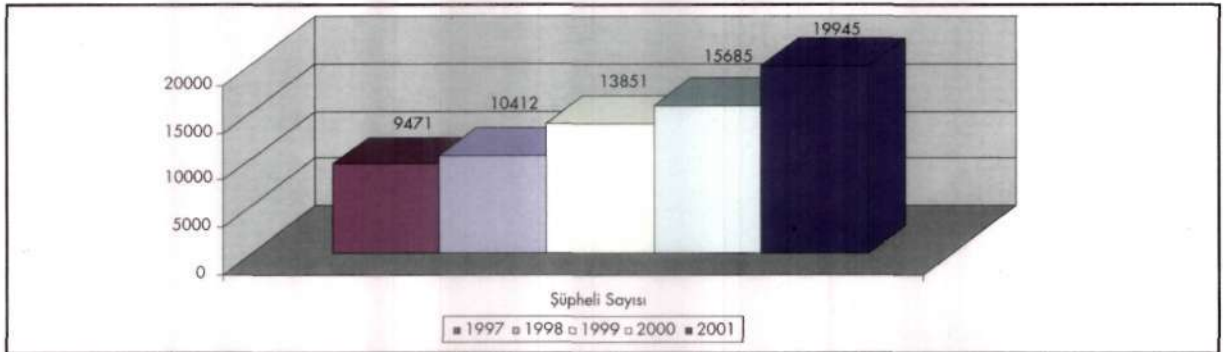
Ancak bu yapılanların ötesinde her ne kadar kamu ve özel kurum ve kuruluşların kendi bünyelerinde farklı güvenlik önlemleri bulunmakta ise de bu bilgi alt yapısının kötü niyetli kişilere karşı korunması gerekmektedir.

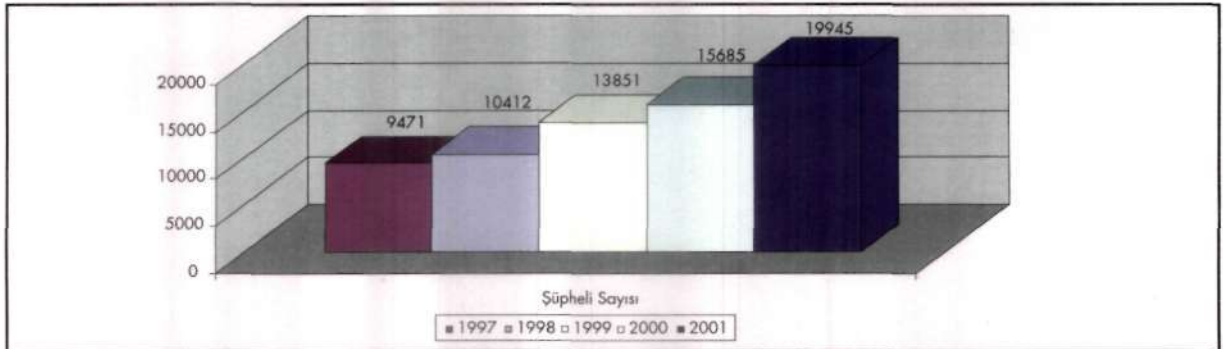
Şekil 17 (2001 Yılı Mali (Ekonomik) Suç Olaylarının İlk On İl'e Göre Dağılımı)

Şekil 18 (2001 Yılı Mali (Ekonomik) Suç Olaylarının Şüpheli Sayısının İlk On İl'e Göre Dağılımı)

Şekil 19 (1997 - 2001 Yılları Mali (Ekonomik) Suç Olaylarının Dağılımı)

Şekil 20 (1997 - 2001 Yılları Mali (Ekonomik) Suçlara Karışan Şüpheli Sayısı)

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SORUMLULUK BÖLGESİNDE 2001 YILINDA MEYDANA GELEN MALİ (EKONOMİK) SUÇLAR İSTATİSTİĞİ															
SUÇ TÜRÜ	FAİLİ BİLİNE	FAİLİ MECHUL	TOPLAM	ŞANIKLAR						YAKALANAN			YAKALANAN SUÇ UNSURLARI		
				TÜRK		YABANCI		FIRAR		TÜRK		YABANCI		CİNS	MİKTARI
				K	E	K	E	K	E	K	E	K	E		
Kiymetli Evrakta Sahneçilik Kültür ve Tabiat Varlıkları Kaç.	2159	2	2161	233	3055	81	282	44	633	2	16	4346		SPASAPORT S.N.CÜZDANI S. VİZE ESER SIKKE 100 \$ 50 \$ 100 DM. 1000 DM. 1.000.000 TL. 5.000.000 TL. 10.000.000 TL. 20.000.000 TL.	986 304 149 5805 7651 43407 335 1704 3034 1957 11457 20834 235
	375	0	375	24	895	5	22	2	68	1	1	1018		İÇKİ (SİSE) SİĞARA(PAKET) KOTO ÇENC AKARYAKIT (lt.)	14913 2768296 106 27 2.273.953
	1121	27	1148	118	2167	9	31	5	282	0	7	2619			
	549	0	549	13	709	8	15	0	41	0	0	786			
	1103	1	1104	28	1670	16	39	2	318	0	2	2075			
	330	1	331	3	219	0	77	0	31	0	3	333			
Gümrük Kaçakçılığı İnsan Kaçakçılığı Nitelikli Dolandırıcılık Karapara Aklama Kiymetli Taş ve Maden Kaç. Yekizsız Döviz Alım-Satım Çek Sahneçiliği Dolandırıcılığı Sahte Fatura	813	5	818	104	1931	5	80	15	322	3	7	5006			
	2		2	2	7	0	0	1	5	0	0	15			
	5		5		0	6	0	1	1	0	0	8			
	199		199	1	0	0	0	0	1	0	0	221			
	90		90	10	214	0	1	0	45	0	0	270			
	242		242	26	675	2	0	1	77	0	0	781		DEĞERİ TL.	144.901.852.292.394
TOPLAM	6988	36	7024	606	12270	210	4816	73	1906	6	58	19945			

Şekil 21 (EGM Sorumluluk Bölgesinde 2001 Yılında Meydana Gelen Mali (Ekonomik) Suçlar İstatistiği)

ORGANİZE SUÇLAR

I- ORGANİZE SUÇLAR

Gerek ulusal gerekse uluslararası bir gelişim ve değişim özelliği gösteren "Organize Suçlar" genel tanımı çerçevesinde bir çok suç konusunu da bünyesinde barındırmaktadır.

Yoğun mücadele neticesinde; daha önce tespit edilen ve müstakil olarak işlenen suç türlerinin kişisel amaçtan uzaklaşıp, ekonomik, sosyal ve siyasi değişimlerden etkilenmek suretiyle yeni bir oluşum içerisinde kendisini gösterdiği bir gerçektir.

Organize suçlar konusunda yapılan önceki değerlendirmelerden hareketle; mücadele ve suç arasında meydana gelen karşılıklı etkileşim, profesyonel bir gelişim göstermektedir. Bugüne kadar yapılan karşı faaliyetler Türkiye'deki organize suç pratiğini tamamen açığa çıkartmış olup, suç örgütlerine değişik zemin ve fırsatlar arama mecburiyeti getirmiştir. Bu da faaliyetlerin legal görünümünü daha da artırmış olup, suçun tespitini de zorlaştırmıştır.

Suç örgütlerinin faaliyetlerini iki ana zeminde değerlendirmek mümkündür. Birincisi; yoğun bir mücadelenin uygulandığı ORGANİK YAPI, yani örgütü oluşturan Lider-Eleman-Muhasip-Kurye-Tetikçi vb. gibi unsurların yer aldığı zemin, ikincisi ise; örgütlerin faaliyetleri açısından asıl dikkat edilmesi gereken besleyici unsur ÇEVRE YAPISI' dır.

Organize Suç örgütlerinin, son bir yıllık gelişme içerisinde legal bir yapılanmaya yöneldikleri, daha çok ÇEVRE YAPISI'na önem ver-

dikleri tespit edilmiştir. Özellikle toplumda önemli konuma sahip kişilere nüfuz ederek onların güç ve prestijinden faydalanmaya çalışmaktadırlar.

Profesyonel anlamda mücadelenin başladığı 1998'den itibaren ülkemizde meydana gelen Organize suç olaylarının % 64'ü Adana, Ankara, Aydın, Antalya, Balıkesir, Bursa, Gaziantep, İçel, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli ve Samsun gibi illerde meydana gelmiştir.

Organize suç grupları; adam öldürme, adam yaralama, adam kaçırma, ev ve işyeri kurşunlama, darp, tehdit, çek-senet tahsilatı, fidye, haraç alma, zorla senet imzalatma, tefecilik, kamu arazilerinin yağmalanması, silah ve mühimmat kaçakçılığı, evrakta sahtecilik, karapara aklama, fuhuş ve yolsuzluk gibi suçları işlemektedirler.

Organize suç örgütü elemanlarının % 50 'ye yakın bir kısmının ilkökul, % 40 'a yakın bir kısmının ortaokul ve lise mezunu olduğu ve yaş ortalamasının 20-40 arasında olduğu görülmektedir.

Bu suç örgütleri içerisinde, "bölgeci yapı" (hemşehricilik) özelliği dikkat çekmektedir.

Mevcut sosyo-kültürel yapımızın gereği, toplum açısından dini ve ahlaki değer kabul edilen birçok kavram, bu suç örgütleri tarafından arzuladıkları hedefe ulaşabilmeleri için vasıta olarak kullanılmaktadır. Birçok örgüt liderinin; çeşitli sıfatlarla eğitim, kültür, spor aktiviteleri, ulusal bayramlar, milli günler ve özellikle tabii afet vb. gibi toplumun duyarlı olduğu konuları değerlendirip bu günlerde yine usulsüz olarak elde ettikleri kazançlarından bir bölümünü çeşitli yöntemlerle (yardım vs. adı altında) dağıtarak, toplumda kabul görmeye çalıştığı görülmektedir.

Organize suçların her ne kadar evrensel benzerlikleri bulunsun da, gerek oluşum ve faaliyetleri gerekse kullandıkları yöntemler açısından bulundukları ülkenin kültürü, sosyolojik ve ekonomik yapısından etkilendikleri ve buna göre kendine has karakteristik özellikler kazandıkları gözlenmektedir.

Bu bağlamda ülkemizdeki Organize Suç Örgütlerinin aşağıdaki belirleyici özelliklere sahip oldukları değerlendirilmektedir.

1- Örgütün çekirdek kadrosunu genellikle kan bağı olan kişiler oluşturur.

2- Koyu renk takım elbiseye karşı ilgileri vardır. Genelde görüntülerini kısa saç tıraşı ve

kirli sakal bırakmak sureti ile tamamlarlar. Bu durum örgüt içerisindeki bütünlüğün bir sembolü gibidir.

3- Kamuoyuna sempatik görünmek amacıyla iş adamı görüntüsü altında çeşitli yardımlarda bulunurlar. Tehdit ve sindirme yolu ile elde ettikleri paranın bir kısmını bu şekilde harcarlar.

4- Organize suç gruplarının liderleri ve en yakın elemanları devlet mekanizması içerisinde etkin görevlileri yanlarına almaya çalışırlar.

5- Organize suç liderlerinin yurt içinde ve yurt dışında paravan şirketleri mevcuttur.

6- Örgüt liderleri, sivil toplum kuruluşları ve finans sektöründe faaliyet göstererek legal bir görüntü vermeye çalışırlar.

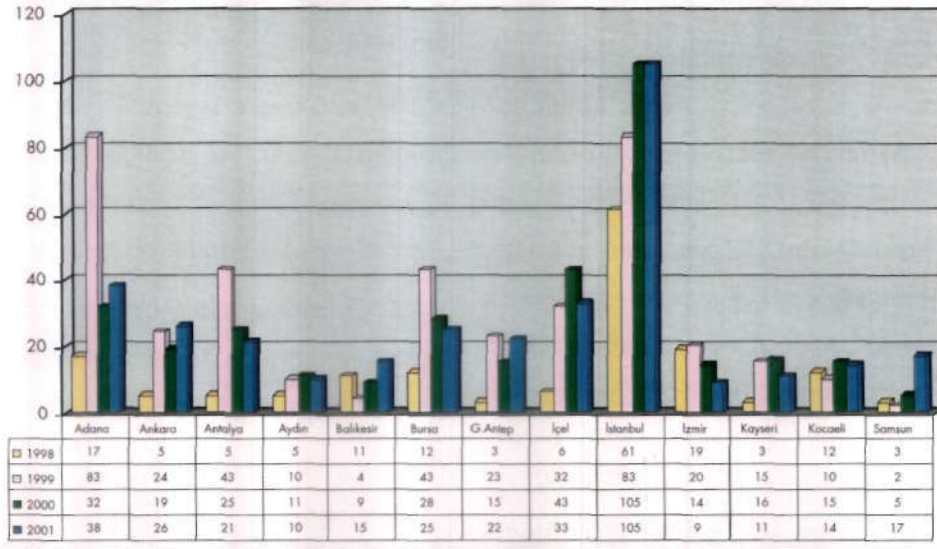
7- Genel görüntü uyuşturucuya karşı olmakla birlikte, bu faaliyetlerden elde edilen haksız kazançtan pay alırlar.

8- Devlet birimleri ile olan ilişkilerinde görünüşte saygılı ve ölçülü davranırlar.

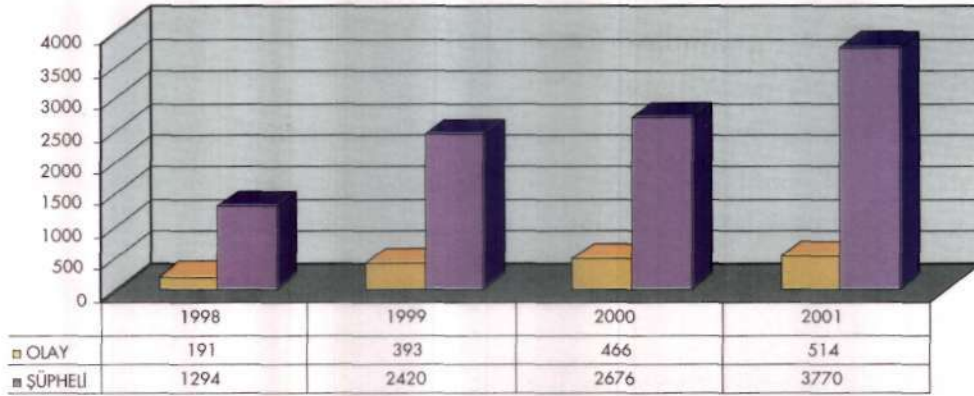
9- Aralarında anlaşmazlık bulunan kişileri bir araya getirmek ve sorunlarını çözmek sureti ile bunlardan menfaat sağlayarak adaleti tesis eden, herkesin babası, arkadaşı, koruyucusu ve danışmanı görünümü içerisinde dirler.

10- Genellikle üzerlerinde silah bulundurlar.

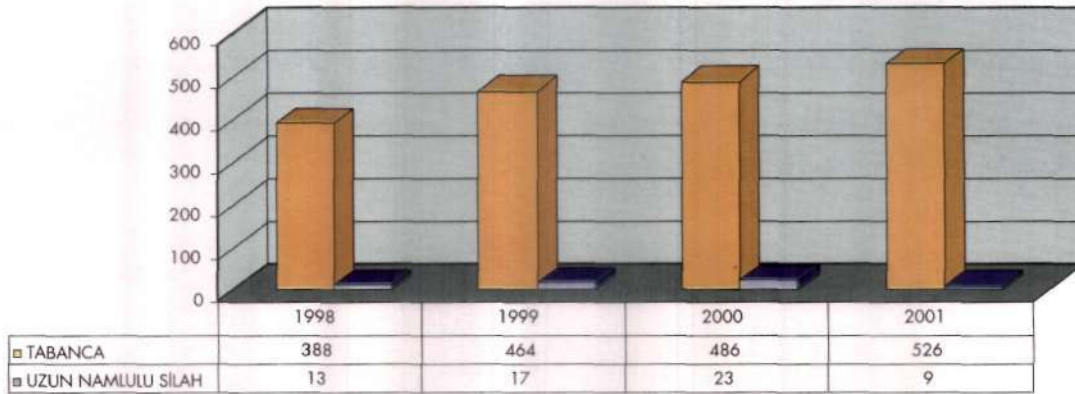
ŞEKİL 1. ENÇOK ORGANİZE SUÇUN MEYDANA GELDİĞİ 13 İL

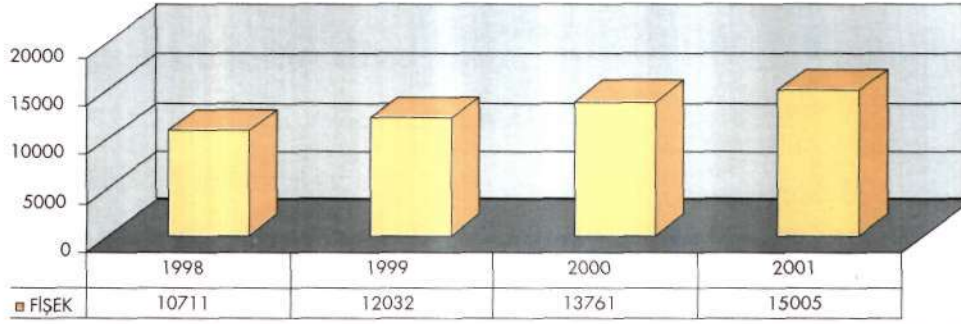
ŞEKİL 2. ORGANİZE SUÇLAR VE ŞÜPHELİ SAYISINDAKİ DEĞİŞİM

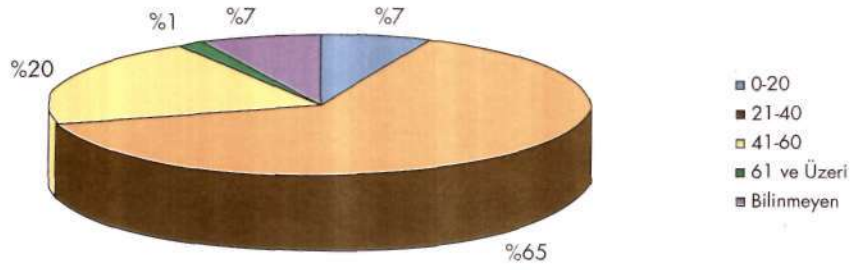
ŞEKİL 3. ORGANİZE SUÇ ÖRGÜTLERİNDEN ELE GEÇİRİLEN TABANCA VE UZUN NAMLULU SİLAHLAR

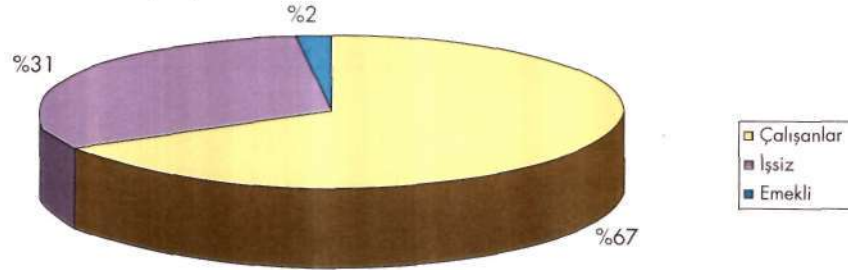
ŞEKİL 4. ORGANİZE SUÇ ÖRGÜTLERİNDEN ELE GEÇİRİLEN FİŞEKLER

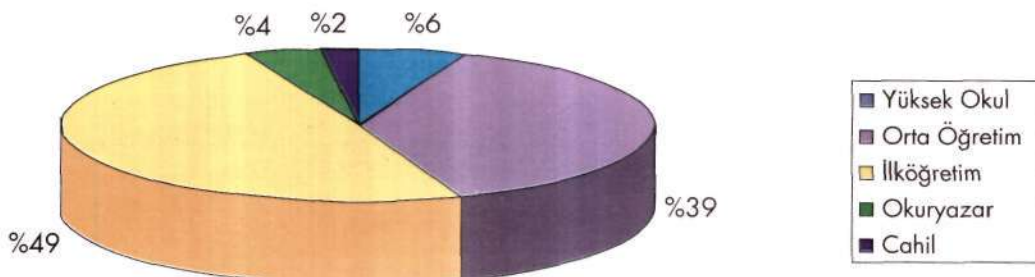
ŞEKİL 5. 2001 YILI ORGANİZE SUÇ ÖRGÜTÜ ÜYELERİNİN YAŞ DAĞILIMI

ŞEKİL 6. 2001 YILI ORGANİZE SUÇ ÖRGÜT ÜYELERİNİN ÇALIŞMA DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMI

ŞEKİL 7. 2001 YILI ORGANİZE SUÇ ÖRGÜT ÜYELERİNİN EĞİTİM DURUMLARI

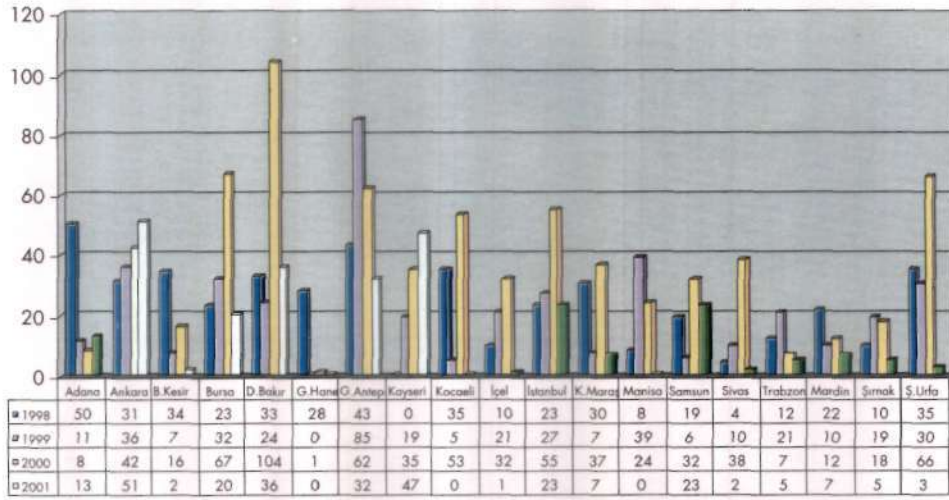

II- SİLAH-MÜHİMMAT KAÇAKÇILIĞI

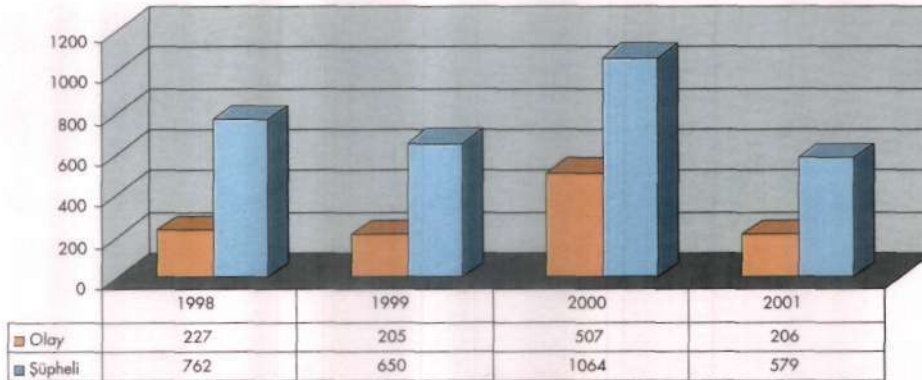
1998 yılında meydana gelen 227 olayda 762 şüpheli ile birlikte 651 adet tabanca, 71 adet uzun namlulu silah, 89595 adet fişek, 1999 yılında meydana gelen 205 olayda 650 şüpheli ile birlikte 593 adet tabanca, 104 adet uzun namlulu silah, 183959 adet fişek, 2000

yılında meydana gelen 507 olayda 1064 şüpheli ile birlikte 933 adet tabanca, 93 adet uzun namlulu silah, 47854 adet fişek, 2001 yılında meydana gelen 206 olayda 529 şüpheli ile birlikte 438 adet tabanca, 31 adet uzun namlulu silah ve 84419 adet fişek yakalanmıştır.

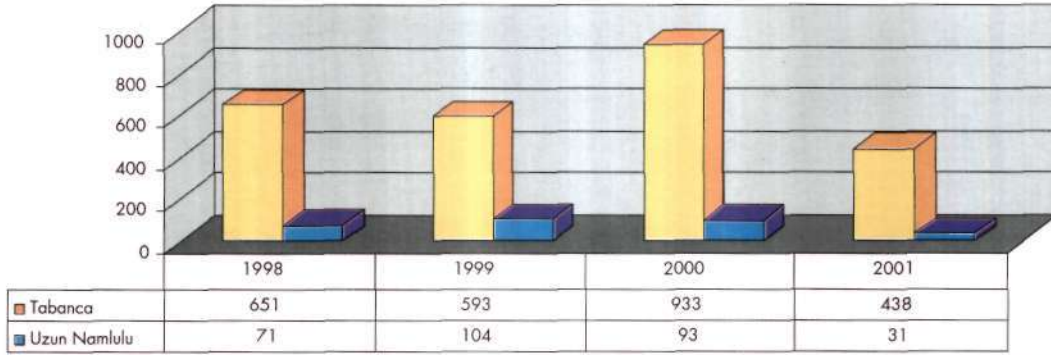
ŞEKİL 8. SİLAH KAÇAKÇILIĞINDA YAKALANAN ŞÜPHELİ SAYISINA GÖRE İLK 19 İL

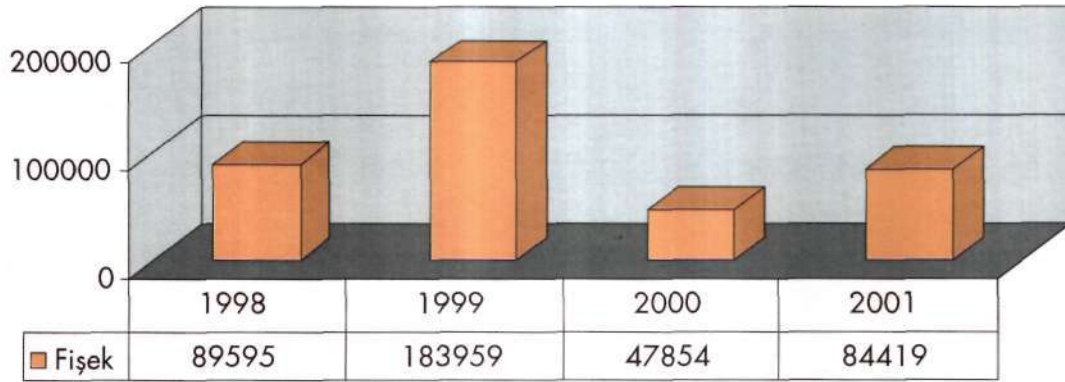
ŞEKİL 9. SİLAH KAÇAKÇILIĞINDA OLAY VE YAKALANAN ŞÜPHELİ SAYISININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI

ŞEKİL 10. SİLAH KAÇAKÇILIĞI OLAYLARINDA YAKALANAN SİLAHLARIN YILLARA GÖRE DAĞILIMI

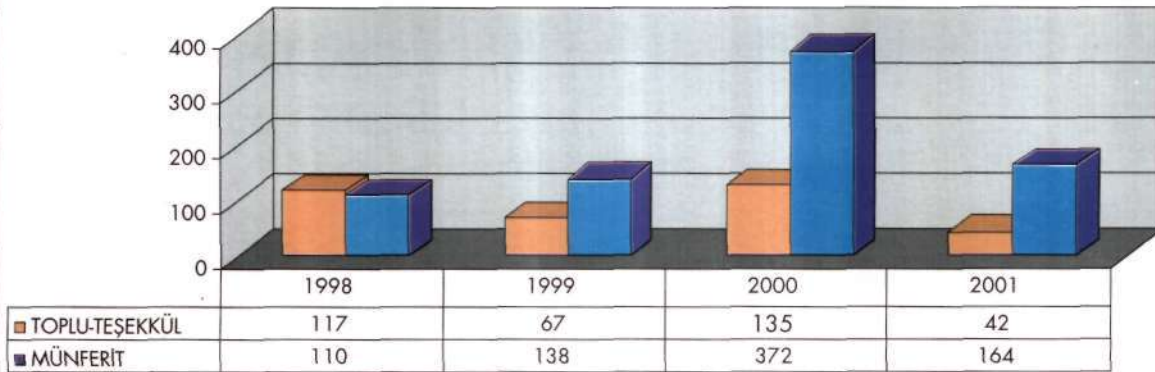

ŞEKİL 11. KAÇAKÇILIĞA KONU YAKALANAN FİŞEKLERİN YILLARA GÖRE DAĞILIMI

91

ŞEKİL 12. TOPLU-TEŞEKKÜL VE MÜNFERİT SİLAH KAÇAKÇILIK OLAYLARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI

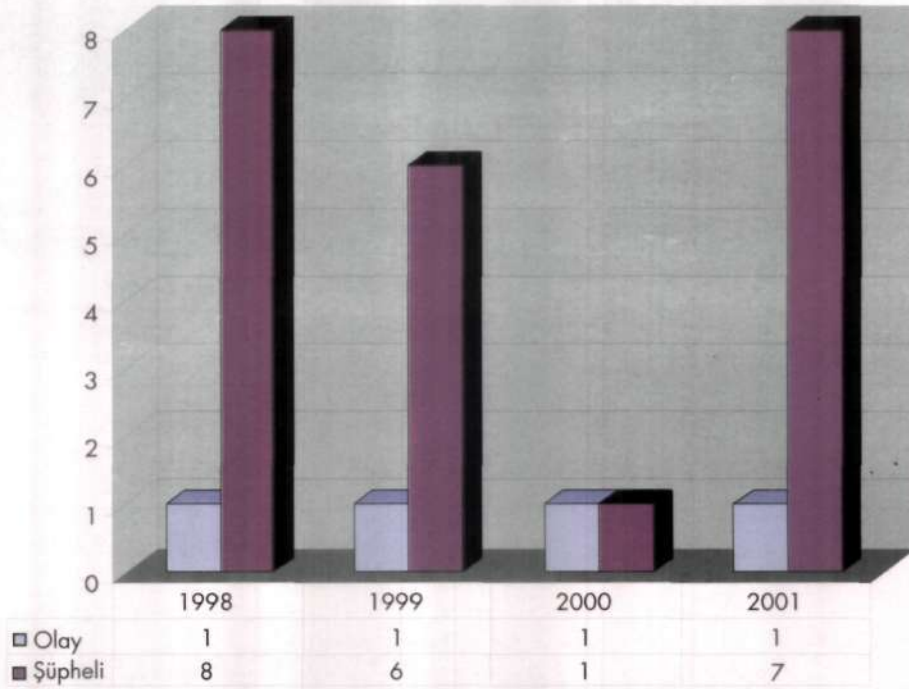
III- NÜKLEER ve RADYOAKTİF MADDE KAÇAKÇILIĞI

1998 yılı içerisinde meydana gelen 1 olayda 8 şüpheliden 4932 gr. ve 2.9 gr. düşük oranda zenginleştirilmiş 2 nükleer ve radyoaktif madde, 1999 yılı içerisinde meydana gelen 1 olayda 6 şüpheliden 49 gr. radyoaktif madde, 2000 yılı içerisinde meydana gelen 1 olay-

da 1 şüpheliden 1 tüp içerisinde radyoaktif kaynaklı madde ve 2001 yılı içerisinde de meydana gelen 1 olayda 7 şüpheliden 6.36 gr. nükleer ve radyoaktif bileşik ele geçirilmiştir.

Son 4 yıl içerisinde meydana gelen olaylar ve ele geçirilen maddeler, ülkemizde nükleer ve radyoaktif madde kaçakçılığı açısından potansiyel bir pazarın olmadığını göstermektedir.

ŞEKİL 13. NÜKLEER VE RADYOAKTİF MADDE KAÇAKÇILIĞINDA
OLAY VE YAKALANAN ŞÜPHELİ SAYISININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI

TÜRKİYE ULUSLARARASI UYUŞTURUCU VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE AKADEMİSİ

‘TADOC, Uyuşturucu ve Organize Suçlara Karşı Uluslararası İşbirliği’

93

Dünya genelinde; ellerinde bulundurdıkları büyük maddi imkanlar da göz önüne alındığında, organize suç örgütlerinin gücü ve günümüz demokratik toplumlarına yönelttiği tehdidin büyüklüğü yadsınamayacak bir gerçektir.

Dünyadaki her tür gelişmeyi yakından takip eden ve dolayısı ile suç işleme becerilerini her geçen gün bir öncekinden daha gelişmiş bir formata sokabilen, güçlü uluslararası bağlantılara sahip organize suç gruplarının potansiyel risk olarak bu denli zararlı boyutlara ulaşabilmeleri, bu suç gruplarıyla mücadele etmek durumunda bulunan ülkeleri bir yandan nitelikli kanun uygulayıcı personel yetiştirmeye; diğer yandan ortak mücadele yöntemleri belirlemek

amacıyla uluslararası işbirliğinin sağlanması için etkili girişimlerde bulunmaya mecbur kılmaktadır.

Ülkemiz, özellikle 90'lı yıllardan itibaren, uyuşturucu madde kaçakçılığı ve organize suçlarla mücadele alanında önemli başarılar göstermiş ve anılan suçlarla mücadelesini ulusal boyutun ötesine taşıyarak uluslararası düzeyde yürütebilmenin altyapısını oluşturmak için her türlü girişimi desteklemiştir.

İşte böyle bir anlayış sonucu;

- Türkiye'nin ulusal ve uluslararası düzeyde uyuşturucu ve psikotrop maddelerin yasadışı üretim, kullanım ve kaçakçılığına karşı süregelen kararlı mücadelesini eğitim sahasında da sürdürmek,

- Organize suç gruplarıyla mücadeleyi, bilimsel veriler ışığında sürekli ve sağlıklı kılabilmek,

- Bölgesel ve uluslararası işbirliğinin kurulması, sürdürülmesi ve geliştirilmesi için uygun bir zemin oluşturmak,

- Değişik ülkelerden ve Ülkemizdeki farklı kurumlardan gelen kursiyerleri kaynaştırma yoluyla, anılan suçlarla mücadele alanında sosyal bir network kurmak, dolayısıyla uluslararası işbirliğinin güçlenmesine katkıda bulunmak gibi amaçlara ulaşmak doğrultusunda; Birleşmiş Milletler öncülüğünde ve Türkiye - UNDCP işbirliği çerçevesinde, 26.06.2000 (Bu tarih her yıl Dünya Uyuşturucu ile Mücadele Günü olarak kutlanmaktadır.) tarihinde Ankara'da Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na bağlı olarak ülkemizin ilk uluslararası nitelikli mücadeleci kurum akademisi olan; "Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi (TA-DOC)" kurulmuştur.

TADOC'un kuruluş çalışmaları ile ilgili olarak; Akademi Binası'nın restorasyon ve donanım giderleri için Türk Hükümeti tarafından US\$ 2.800.000 kaynak desteğinde bulunulmuş, Akademide gerçekleştirilecek uluslararası eğitim giderlerinin ise UNDCP tarafından karşılanması taahhüt altına alınmıştır.

Eylül 2000 tarihi itibarıyla eğitim programlarını uygulamaya başlayan Akademide, anılan suçlarla mücadele eden ulusal kanun uygulayıcı birimlerin yanı sıra; Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, Karadeniz Ekonomik İşbirliği ve Balkan Ülkeleri ile Türkiye'nin taraf olduğu ikili işbirliği anlaşması imzalanan diğer ülkelerin kanun uygulayıcı birimlerine uyuşturucu maddelerin yasa dışı üretimi, kullanımı, kaçakçılığı ve organize suçlarla mücadele konularında eğitim verilmektedir.

TADOC bir eğitim kurumu olmanın ötesinde, teori ve pratik uygulamaların ortak bir potada değerlendirilmesi, bu bilgiler doğrultusunda oluşturulacak yeni mücadele stratejilerinin hayata geçirilmesi, halkın bilinçlendirilmesi ve dolayısıyla çok yönlü bir mücadelenin gerçekleştirilmesi amacıyla bünyesinde kurulan;

- Suç Önleme Araştırma Merkezi,
- Uyuşturucu Kontrol ve Talep Azaltımı Araştırma Merkezi,
- Karapara Araştırma Merkezi,
- Bilişim Suçları Araştırma Merkezi aracılığıyla bilimsel araştırmalara da kaynaklık yapmaktadır.

Akademi'de uygulanan ilk 5 Yıllık Faaliyet Projesi başlıca 3 aşamadan oluşmakta olup ilk aşama Eylül 2000-Aralık 2001 dönemini kapsamakta ve 1,5 yıllık bir deneme sürecini içermektedir.

İlk aşama sırasında;

- TADOC tesislerinin restorasyon ve donanım çalışmaları tamamlanmıştır,
- Akademinin bölgeye taktimi yapılmıştır,
- İdari ve eğitsel yapılanma oluşturulmuştur,
- TADOC Mobil Eğitim Timleri kurulmuştur,
- Araştırma Merkezleri kurularak, çalışmalarına başlamıştır,
- Anılan suçlarla mücadele alanında ulusal düzeyde 13 adet temel ve 13 adet uzmanlık eğitim programı ile uluslararası düzeyde 9 adet uzmanlık eğitim programı gerçekleştirilmiştir. Düzenlenen eğitim programlarına ek olarak, anılan suçlarla mücadele alanında araştırma yapan çeşitli ulusal ve uluslararası kuruluşlarda görevli uzmanların desteği ile 14 adet seminer düzenlenmiştir.

- Emniyet Genel Müdürlüğü, Gümrük Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı gibi ulusal mücadeleci kurumlardan 481 kanun uygulayıcı personel Ulusal Temel Eğitim Programlarından; 234 personel ise Ulusal Uzmanlık Eğitim Programlarından yararlanırken, ECO, KEİ ve Balkan Ülkeleri ile ülkemizle ikili güvenlik ve işbirliği anlaşmasına sahip ülkelere toplam 143 kanun uygulayıcı personel de Uluslararası Uzmanlık Eğitim Programlarından faydalanmıştır.

- Bölgemizin eğitim ihtiyaçlarının tespiti amacıyla Özbekistan ve Kazakistan'da eğitim ihtiyaç analizleri gerçekleştirilmiştir.

Ocak 2002-Aralık 2003 döneminde 24 ay süre ile uygulanması planlanan 2. aşamada, yine, uyuşturucu kaçakçılığı ve organize suçlarla mücadele alanında 8 adet Bölgesel Uzmanlık, 20 adet Ulusal Uzmanlık ve 12 adet Ulusal Temel Eğitim Programı uygulanacak ve proje kapsamındaki tüm ülkelerin eğitim ihtiyaç analizleri tamamlanacaktır.

Bunlarla birlikte, anılan aşama sırasında TADOC'ta, aşağıda açılımları yer alan, başlıca 4 önemli projenin hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

I- ULUSAL VE ULUSLARARASI DANIŞMA KURULLARI:

a) Ulusal Danışma Kurulu:

Ulusal Danışma Kurulu; anılan suçlarla mücadele alanında gereksinim duyulan eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve TADOC'ta uygulanan ulusal eğitim programları konusunda Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı aracılığıyla Emniyet Genel Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığına önerilerde bulunan bağımsız bir organdır.

Ulusal Danışma Kurulu sahip olduğu misyon gereği aşağıdaki görevleri yerine getirir:

1) Aşağıda ifade edilen Akademi ulusal hedeflerinin ileriye götürülmesine yardımcı olmak;

TADOC'un Ulusal Hedefleri:

- Ülkemizin uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele alanında sahip olduğu bilgi ve tecrübelerin güçlendirilmesi,
- Uyuşturucu kaçakçılığı, organize suçlar, uyuşturucu suistimali ve bağımlılığı alanlarında çalışan ulusal nitelikli araştırma merkezlerinin desteklenmesi,
- Modern eğitim teknikleri, eğitim teknolojileri ve metodolojilerinin uygulanması ve geliştirilmesi yönünde kaynak bir merkez olunması,
- Ulusal eğitimcilerin potansiyel ve niteliğinin güçlendirilmesi,
- Uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele alanında uygulanan ulusal eğitim programlarının koordine edilmesi,
- Ulusal eğitim programlarında maliyet etkinliğinin artırılması,

- Konu ile ilgili ulusal kurumlar arasında koordinasyonun sağlanması.

2) TADOC'a, eğitim etkinliklerinin geliştirilmesi yönünde katkı sağlayacağı düşünülen tavsiyelerde bulunmak,

3) Anılan suçlarla mücadelede görev alan kurumlar arasındaki işbirliği ve eşgüdüm faaliyetlerinin geliştirildiği bir irtibat noktası işlevi görmek, böylece diğer kurumların TADOC'a olan katkılarını artırmak,

4) Söz konusu suçlarla mücadelede görev alan çeşitli ulusal ve uluslararası örgüt, ajans ve kişilerin TADOC'a ilişkin olabilecek tekliflerini (ortak eğitim programları, teknik araç desteği, kaynak tahsisi vb.) Akademi Müdürlüğüne sunmak,

5) Yine II. aşama sırasında kurulacak Bölgesel Danışma Kurulu ile düzenli toplantılar yapmak, mevcut işbirliği olanaklarını geliştirmek.

Kuruldaki Üyelik ve Çalışma Sistemi

Kurul başkanı; Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanı'dır. Daire Başkanının yokluğu durumunda, kurul toplantıları Daire Başkan Vekili tarafından yönetilir. Her iki yöneticinin de toplantıya katılmadığı durumlarda, bu görevi TADOC Müdürü üstlenir.

Kurul üyeleri, anılan suçlarla mücadelede görev alan ulusal kurumların eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanmasından sorumlu temsilcilerinden oluşur. Kurul üyesi kurumlar, kurulda yer alan temsilcilerinde bir değişiklik yapmaları durumunda, bu değişikliği yazılı olarak Kurula bildirmekle yükümlüdürler.

TADOC Müdürü, Merkez Narkotik Şube Müdürü, TADOC Müdür Yardımcısı, UNDCP Ulusal Proje Koordinatörü ve Akademi'nin Uluslararası Eğitim Danışmanı Kurulun daimi üyeleridir. TADOC Projesine katkı sağlayan örgüt ve ülkeler, talep etmeleri durumunda, kurul toplantılarına gözlemci olarak temsilci gönderme imkanına sahiptirler.

Ekte sunulan üye kuruluşlar dışında kurulda temsil edilmek isteyen kurumlar, bu istemlerini yazılı olarak Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığına bildirmekle yükümlüdürler. Yapılan yazılı istem Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na değerlendirilerek karara bağlanır.

Ulusal Danışma Kurulu düzenli olarak yılda en az (1) kez toplanacaktır. TADOC Müdürlüğüne Kurul'a, toplantı raporlarının hazırlanması ve gerekli yazışmaların yapılmasından sorumlu bir sekreter atanacaktır. Sekreter, toplantı raporlarını, Daire Başkanının onayı üzerine, toplantının bitimini izleyen (2) hafta içinde ilgili kurumlara ulaştıracaktır.

Sekreter düzenlenecek kurul toplantılarına ilişkin gündemi toplantı tarihinden en az (14) gün önce kurul temsilcilerine yazılı olarak bildirecektir. Kurulun toplanabilmesi için üye sayısının yarısının mevcudiyeti esastır. Ancak, kurul spesifik konularda çalışmak ve raporlar hazırlamak üzere daha az sayıda temsilciden oluşan alt komiteler kurabilir. Kurul tavsiye kararlarını oybirliği ile alır. Oybirliğinin sağlanmadığı durumlarda, kararların alınmasında salt çoğunluk esastır.

Kurul toplantılarına katılmak üzere temsilcilerin yapacakları her türlü harcama bu temsilcilerin kurumlarınca karşılanır.

Ulusal Danışma Kurulu Üyeleri

1) Başkan: Kurul Başkanı; Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanı'dır. Daire Başkanının yokluğu durumunda, kurul toplantıları Daire Başkan Vekili tarafından yönetilir. Her iki yöneticinin de toplantıya katılamadığı durumlarda, bu görevi TADOC Müdürü yerine getirir.

2) Daimi Üyeler:

- TADOC Müdürü
- Merkez Narkotik Şube Müdürü
- TADOC Müdür Yardımcısı
- BM Proje Koordinatörü
- Uluslararası Eğitim Danışmanı
- Uluslararası Eğitim Bölüm Amiri
- Ulusal Eğitim Bölüm Amiri
- Taktik Eğitim Bölüm Amiri
- Bilgisayar Destekli Eğitim Bölüm Amiri
- Araştırma Merkezleri Başkanları

3) Kurul Gözlemcileri: Donor ülke ve örgüt temsilcileri.

4) Katılımcı Kuruluşlar:

- Adli Tıp Enstitüsü Müdürlüğü (İstanbul Üniversitesi)
- AMATEM
- Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı
- Eğitim Dairesi Başkanlığı (Emniyet Genel Müdürlüğü)
- Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü

-İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü

-Jandarma Genel Komutanlığı

-MASAK Başkanlığı

-Milli Eğitim Bakanlığı

-Polis Akademisi Başkanlığı

-Sahil Güvenlik Komutanlığı

b) Bölgesel Danışma Kurulu:

Bölgesel Danışma Kurulu TADOC'un bölgesel eğitim öncelikleri ve programları hakkında Emniyet Genel Müdürlüğü aracılığıyla İçişleri Bakanlığı'na tavsiyelerde bulunan bağımsız, profesyonel bir organdır.

Kurul, TADOC'ta uygulanan uluslararası eğitim programları ile verilen hizmetlerin geliştirilmesine dönük politikaların formüle edilmesinden sorumlu olacak ve bu yöndeki tavsiyelerini Emniyet Genel Müdürlüğü aracılığıyla İçişleri Bakanlığı'na ve UNDCP'ye bildirecektir. Kurul, ayrıca, bölgesel eğitim programlarına proje kapsamındaki ülkelerin eşit ve uygun bir biçimde katılımını ve bölgesel toplantılar ile eğitim programlarının düzenlenmesi için her bir ülkenin gerekli finansal katkıyı yapmasını sağlayacaktır.

Bölgesel Danışma Kurulu'nun hedefleri şunlardır;

- Bölgenin uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele alanında sahip olduğu kapasiteyi güçlendirmek,
- Uyuşturucu kaçakçılığı, organize suçlar, suç önleme, karapara aklama, bilişim suçları, uyuşturucu suistimali ve bağımlılığı alanlarında bölgesel araştırma merkezleri kurmak,

- Modern eğitim teknikleri, eğitim teknolojileri ve metodolojilerinin geliştirilmesi için kaynak bir yapı işlevi görmek,

- Uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadele alanındaki bölgesel eğitim programlarını uyumlu hale getirmek,

- Bölgesel eğitim programlarında maliyet etkinliğini artırmak,

- Bölgedeki kanun uygulayıcı birim ve uzmanlar arasındaki ilişkileri güçlendirmek, bu suretle bölgesel işbirliğini geliştirmek.

Kurul yukarıdaki hedefler çerçevesinde aşağıdaki görevleri yerine getirir;

1) TADOC faaliyetlerini izlemek ve yönlendirmek, bölgesel ve alt-bölgesel düzeyde Akademi'nin etkinliklerine ülkelerin eşit oranlı katılımını sağlamak,

2) TADOC'a, üye ülkelerin ihtiyaçları doğrultusunda, eğitim programlarının hazırlanması için yöntem ve araçlar önermek,

3) Kurul ikinci maddedeki görevini yerine getirmek için; bölgenin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla ilgili makamlara önerilerde bulunabilir, bölgesel düzeyde çeşitli aralıklarla teknik uzman toplantıları düzenleyebilir veya belirli bir merkez tayin ederek eğitim ihtiyaç analizlerini yapma konusunda bu merkezi yetkili kılabilir. Eğitim ihtiyaç analizi raporları ve bu raporların sonuçları Kurul Toplantılarında düzenli aralıklarla tartışılır.

4) Uyuşturucu kaçakçılığı ve organize suçlarla mücadele alanında bölgede gerçekleştirilen eğitim programlarının gelişimi, içeriği, uygulanmasını takip etmek, bölgesel toplantıları

gözlemlemek, bunlar hakkında görüş bildirmek,

5) TADOC'un bölge ülkelerindeki ilgili kurumların anılan suçlarla mücadele alanındaki eğitim ihtiyaçlarından haberdar olmasını sağlamak amacıyla, kendi mücadelecı birimleri ile TADOC arasındaki koordinasyonu sağlamak,

6) Donor ülkeler, örgütler ve konusunda uzman kişiler ile yakın işbirliği içerisine girmek, bunlardan TADOC'a gelebilecek çeşitli fon ve teknik yardım tekliflerini değerlendirmek ve bir sonraki kurul toplantısında görüşmek üzere yazılı olarak sunmaktır.

Kurul bu görevlerini ifa etmek için;

- TADOC Müdürlüğü ile yakın bir işbirliği içinde olacak,

- TADOC'tan faaliyetleri konusunda düzenli bilgi alacak,

- Bölge ülkelerindeki yerel birimlerle irtibat kuracak, TADOC ve yerel birimler arasında bilgi alış-verişini sağlayacak,

- Önerilerini değerlendirmek üzere TADOC'a sunacak,

- Uygun görüldüğü takdirde, kurulun rutin üyeleri dışında, yararlı olabileceği değerlendirilen yetkilileri kurul toplantılarına davet edilecektir.

Kuruldaki Üyelik ve Çalışma Sistemi

Bölgesel Danışma Kurulu katılımcı ülkelerin uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele eden kurumlarının en yetkili temsilcilerinden oluşur.

Azerbaycan, Arnavutluk, Bulgaristan, Gr-
cistan, İran, Kazakistan, Kırgızistan, Moldo-
va, Özbekistan, Pakistan, Romanya, Rusya Fe-
derasyonu, Tacikistan, Türkmenistan ve Ukray-
na 13-15 Kasım 2000 tarihlerinde TADOC'ta
yapılan Bölgesel Toplantıda kurula üye olma-
ya karar vermişlerdir.

Kurul üyeleri ve gözlemciler kuruldaki tem-
sillerini ilgilendiren herhangi bir değışikliğı ya-
zılı olarak kurula bildirmekle yükümlüdürler.
Kurula ileriki aşamalarda üye olmak isteyen
herhangi bir ÷lke için de mevcut üyelik prose-
dürü geçerlidir. Bu prosedür kuruldaki üyelerin
2/3'ünün bu yöndeki oyu ile değıştirilebilir.

Kurulun Başkanı, Emniyet Genel Müdürlü-
ğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele
Daire Başkanıdır. Kurulun sekreteryaya hizmetle-
ri TADOC Müdürlüğünce sağlanır.

Kurul sekreteri kurul işlerine ilişkin yazışma-
lardan ve toplantı raporlarının hazırlanmasın-
dan sorumludur. Sekreter toplantının bitimini
takip eden (4) hafta içinde, Başkan ve bu ko-
nuda yetkilendirilmiş iki üyenin onayı üzerine,
toplantı raporlarını komite üyelerine ulaştırır.

Sekreter kurulun toplanmasına ilişkin dave-
tiyeleri ve toplantı gündemini toplantının yapı-
lacağı tarihten, en az (1) ay önce kurulun üye-
leri ve gözlemcilerine bildirmekle yükümlüdür.

Toplantıların yapılabilmesi için normalde
üye çoğunluğunun sağlanması yeterlidir. An-
cak, kurul sık aralıklarla toplanması ve belirli
sorunlar üzerinde çalışıp raporlar vermesi
amacıyla daha az kişiden oluşan alt-komiteler
oluşturabilir. Kurul kararlarını ilkece oybirliği

ile alır, oybirliğinin sağlanamadığı durumlarda kararların alınabilmesi için 2/3 çoğunluk yeterlidir.

Kurul, hangi sıklıkta toplanacağına ilk otu-
rumunda karar verecektir. Ayrıca bu ilk top-
lantı sırasında kurul, kendisinin kurulmasına
katkı sağlayan bu metindeki koşullar üzerinde
tartışacak, kurulun çalışma prensipleri ve yapı-
sı konusunda fikirler üretecek ve ulaştığı so-
nuçları ikinci toplantı sırasında hayata geçire-
cektir.

Kurul sekreterliğince yazılı olarak aksi bil-
dirilmediğı sürece, ilk kurul toplantısına katıl-
mak için üyeler masraflarını kendileri karşıla-
yacaktır. Yine bu toplantının gündemi arasın-
daki konulardan biri de kurulun çalışmalarını
sürdürebilmesi için gerekli finansal kaynakla-
rın bulunması olacaktır.

II- CD-ROM DESTEKLİ MODERN EĞİTİM PROGRAMLARI

Bilgi çağı olarak nitelendirilen 21. yüzyılda;
bilgiye ulaşabilen, bilgiyi kullanabilen ve özelli-
le bilgi üreten insanın ön plana çıkacağıının bi-
linciyle TADOC, bünyesindeki eğitim-öğretim fa-
aliyetlerini ileriye dönük gereksinimler doğrultu-
sunda sürekli olarak geliştirmektedir.

İşte böyle bir gelişim politikası çerçevesin-
de, TADOC Projesi II. aşaması sırasında, Aka-
demi'de, uyuşturucu kaçakçılığı ve organize
suçlarla mücadele alanında toplam (72) fark-
lı konuyu içeren CD-Rom destekli eğitim prog-
ramları hayata geçirilecektir.

Söz konusu eğitim programları ile;

- Uluslararası eğitim maliyetlerinin düşürülmesi,

- Daha az zamanda daha fazla sayıda kursiyerin eğitilmesi,

- Kursiyerlere istedikleri her an kendi kendilerini yetiştirebilme olanağının sağlanması,

- Birçok farklı eğitim programının aynı anda kursiyerlerin bilgisine sunulabilmesi,

- Daha sağlıklı istatistiki verilere ulaşılması ve internet aracılığıyla eğitim programlarının çok geniş bir kitleye sunulması hedeflenmektedir.

Söz konusu projenin hayata geçirilmesi için gerekli tüm alt yapı çalışmaları tamamlanmış, bu amaçla Akademi'de; CD-Rom Destekli Eğitim Merkezi kurulmuştur.

III- TAKTİK EĞİTİM MERKEZİ

Başarılı ve verimli bir eğitim programı bireyin yaparak, yaşayarak öğrenmesini sağlayıcı uygulamalı bir yapıya sahip olmalıdır. Bilgi

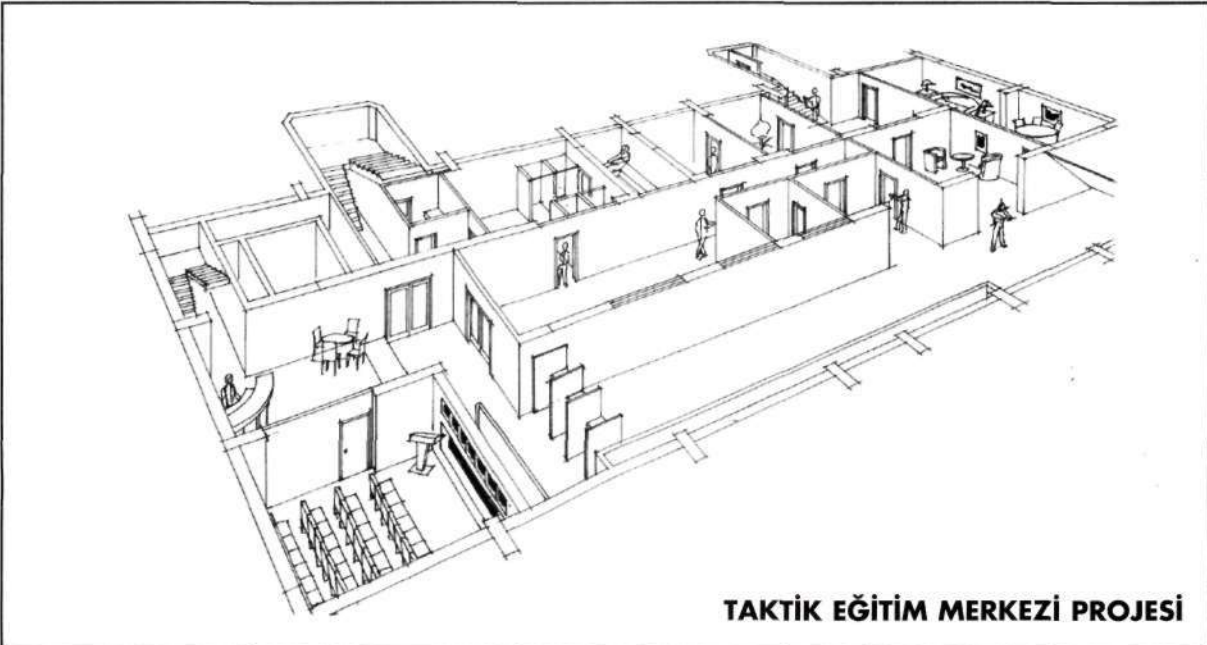
kazanılmalı, uygulanması gerektiğine inanılmalı, sürekli tekrarlarla pekiştirilmelidir.

Bu yönde, gerek ülkemizin gerekse bölge ülkeleri kanun uygulayıcı birimlerinin operasyonel becerilerinin artırılması ve profesyonel davranış kalıplarının kazandırılması amacıyla TADOC'ta bir Taktik Eğitim Merkezi'nin kurulması planlanmıştır.

Anılan merkezde, yaparak-yaşayarak öğrenme anlayışı çerçevesinde, uyuşturucu kaçakçılığı ve organize suçlarla mücadele alanında gereksinim duyulan taktik eğitim programları uygulanacaktır.

2002 yılı başında kuruluş çalışmalarına başlanması ve yıl sonunda bitirilmesi planlanan merkez içerisinde:

- Brifing Salonu,
- Suç Yeri İnceleme Dersanesi,
- Mülakat ve Sorgulama Dersanesi,

- Yakın Savunma Salonu,
- Operasyon Mahalli ve Ateşli Silah Poligonu'nun yer alması kararlaştırılmıştır.

IV- BİREYSEL DİL ÖĞRENME MERKEZİ

Hızla gelişen dünyayı takip etmek, bilgi çağını yakalamak yeterli düzeyde yabancı dil bilgisine sahip personel istihdamı ile mümkündür.

Uluslararası ilişkilerde dil bilgisi ve onu kullanma becerisi; bilginin alışverişi, kullanımı ve güncelleştirilerek yeniden üretimi hususlarında son derece önemli bir yer teşkil etmektedir.

Bu bağlamda, Başkanlığımız insan kaynaklarının her yönden gelişimini kendine ilke edinmiş TADOC'ta, Emniyet Genel Müdürlüğümüz ve British Council işbirliğiyle "Bireysel Dil Öğrenme Merkezi"nin (Self Study Centre) kurulması kararlaştırılmıştır.

Yabancı dil bilgisini geliştirmeye istekli personelimiz için sürekli açık olan bu merkez, düzey belirleme, öğretim materyallerinin kur sırasına göre kullanımı, gelişimin (seviyenin) yazılı olarak takibi ve kur atlamanın sistematikleştirilmesi gibi hususları içeren bir yapıya sahiptir.

Anılan merkez, rutin kurslardan farklı olarak bugün özellikle modern eğitim anlayışı çerçevesinde, yaygın olan "yaparak, yaşayarak" öğrenme modelinden hareketle çeşitli materyalleri kullanarak çalışmayı sağlayıcı bir dil laboratuvarı niteliğini taşımaktadır.

Merkezin tüm restorasyon ve donanım çalışmaları tamamlanmış olup eğitim etkinliklerine TADOC Projesi II. aşaması sırasında başlanacaktır.

Tüm bu projelerin tamamlanmasını takiben

başlayacak ve yine 24 aylık bir zaman dilimini kapsayacak 3. aşamada ise, 2. aşama sırasında Akademi'de uygulanmaya başlanan CD-Rom destekli eğitim programlarının Türkiye'deki ve Bölge Ülkelerindeki diğer eğitim merkezlerine dağıtımı yapılacaktır.

Bu aşamada da her yıl en az 10 adet olmak üzere uyuşturucu ve organize suçlarla mücadele alanındaki farklı konularda toplam 20 adet eğitim programı düzenlenecektir.

TADOC'TA UYGULANAN EĞİTİM PROGRAMLARI

Eğitimde istenilen gelişmenin sağlanabilmesi için her öğretim kademesinin, kendinden önce gelene dayalı ve daha sonra gelen kademeye ise hazırlayıcı, yani basitten karmaşığa doğru olması gerekir.

Bu çerçevede, TADOC'ta başlıca Temel ve Uzmanlık olmak üzere 2 farklı eğitim programı uygulanmaktadır.

Düzenlenen bu iki tip eğitim programına ek olarak, personelimizi uyuşturucu kaçakçılığı ve organize suçlarla mücadele alanında yaşanan gerek ulusal gerekse uluslararası gelişmelerden haberdar etmek amacıyla anılan suçlarla mücadele alanında araştırma yapan çeşitli ulusal ve uluslararası kuruluşlarda görevli uzmanların desteği ile çeşitli konferans ve seminer programları düzenlenmektedir.

A- TEMEL EĞİTİM PROGRAMLARI:

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele birimlerine henüz atanan veya atanması düşünülen personelin (4) hafta süreyle tabi tutulduğu,

180 saatlik programdır. Anılan program çerçevesinde katılımcılara, uyuşturucu kaçakçılığı ve organize suçlarla mücadele alanında, temel seviyede sahip olmaları gerekli bilgi, beceri ve davranışların kazandırılması amaçlanmakta ve kendilerinden program süreci ve sonunda yapılan yazılı anlatım, gözlem ve uygulama içerikli ölçme sınavından 100 puan üzerinden minimum 70 puan almaları beklenmektedir.

Anılan program çerçevesinde katılımcılar aşağıdaki konularda bilgilendirilmektedir;

- Uyuşturucu Üretim ve Tüketim Bölgeleri
- Türkiye'nin Uyuşturucu Kaçakçılığına İlişkin Politikaları ve Kaçakçılık Rotaları
- Uyuşturucu Maddelerin Tanımı ve Sınıflandırılması
- Uyuşturucu Maddelerin Kullanımı ve Etkileri
- Uyuşturucu Maddelerin Kimyasal Analizi
- Uyuşturucu Kaçakçılığı ile Mücadele Özel Teknik ve Yöntemleri
- Uyuşturucu Arama ve Müdahale Teknikleri
- Madde kullanımı ve Bağımlılığı
- Organize Suçlar
- Çıkar Amaçlı Suç Örgütleri ile Mücadele Hukuku
- Kamusal Yetkilerin Suistimali Yoluyla İşlenen Çıkar Amaçlı Suçlar
- Organize Suç Operasyonları
- Sahtecilik ve Dolandırıcılık
- Teknik İstihbarat ve Operasyon
- Suç İstihbarat Analizi
- İnsan Kaçakçılığı ve İşçi Simsarlığı
- Nükleer ve Radyoaktif Madde Kaçakçılığı

- Vergi Kaçakçılığı Suçları
- Kaçakçılık İstihbarat Araçları
- Suç Yeri İnceleme ve Parmak İzi
- Silah ve Mühimmat Kaçakçılığı
- Uyuşturucu Suçları ve Adli Evrak Tanzimi

- Sahtecilik ve Kalpazanlık
- Soruşturma Mülakatı ve İfade Analizi
- Birlikte Yaşam Kültürü ve Empati
- Liderlik, Motivasyon ve Takım Ruhu
- Beden Dili ve İletişim
- Polis'in Yetkileri, Temel Hak ve Özgürlükleri
- Kültür ve Tabiat Varlıkları Kaçakçılığı
- Kontrollü Teslimat
- Mali Suç Operasyonları
- Kredi Kartı Sahteciliği
- Karapara'nın Aklanması ve Suçları
- Güvenlik Stratejileri
- Finansal Suçlar
- 1918 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kaçakçılık Suçları
- Nitelikli Dolandırıcılık
- Polis Taktik Atış Eğitimi

B- UZMANLIK EĞİTİM PROGRAMLARI:

Temel eğitim programını başarı ile tamamlayan personelimiz ile Bölge Ülkeleri ve İkili işbirliği Anlaşmasına sahip olduğumuz ülkelerin kanun uygulayıcı birim görevlilerine belirli konularda uygulanan yoğunlaştırılmış programlardır.

Söze konu Uzmanlık Programları büyük ölçüde Türk ve yabancı eğitimcilerin ortak işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Bu bağlamda, TADOC'ta uygulanan ve konularına göre süreleri 30 ile 60 saat arasında değişen uzmanlık programları aşağıda sunulmuştur:

- Uyuşturucu Kanun Uygulama Eğitimi
- Uyuşturucu Kaçakçılığı ile Mücadele Özel Teknikleri
- Suç İstihbarat Analizi
- Suçla Mücadelede Kullanılan Yeni Teknolojiler
- Uyuşturucu Gizleme Yerleri ve Arama Teknikleri
- Uluslararası Kontrollü Teslimat
- Uyuşturucu Talep ve Zarar Azaltımı
- Karapara ve Karapara'nın Aklanması
- Uyuşturucu Önleyici Kolluk Eğitimi 'Sokak Timleri'

- Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadelede Yöneticilik Teknikleri
- Mülakat ve Sorgulama
- Operasyon Planlama ve Yönetimi
- Talep Azaltımı Eğitici Geliştirme Programı
- Organize Suçlarla Mücadele Soruşturmaları
- Uyuşturucu Kaçakçılığı ve Organize Suçlarla Mücadelede Kullanılan Teknik Araçlar
- Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadelede Gizli Görevli Kullanma Teknikleri
- Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadelede İstihbarat Elde Etme
- Finansal Suçlar
- Suç Yeri İnceleme
- Risk Değerlendirmesi, Profili ve Analizi
- Takip ve Obzervasyon Eğitimi
- Bilişim Suçları
- Sentetik Uyuşturucular
- Kimyasalların Denetimi
- Tanık Koruma

- Muhbir Yönetimi
- Polis Taktik Atış Teknikleri Eğitimi

TADOC'UN EĞİTİCİ KADROSU

TADOC eğitici kadrosunu; başta Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığında görevli, çeşitli eğitici geliştirme programları ile eğiticilik formasyonu kazandırılan uzman bir kadro oluşturmaktadır. Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadeleden sorumlu diğer ulusal kurumlarda görevli eğiticiler ve TADOC Araştırma Merkezleri Başkanları da Akademideki eğitim programlarında görev almaktadır.

TADOC eğitim programları, programların özelliklerine göre, çeşitli üniversite ve enstitülerde görevli uzman akademisyenler ve yargıç ünvanlı hukuk eğiticileri tarafından da desteklenmektedir.

Ayrıca, ikili işbirliği anlaşmasına sahip olduğumuz ülkeler ile gerçekleştirdiğimiz Uzmanlık Eğitim Programlarında, bu ülkelerin uyuşturucu kaçakçılığı ve organize suçlarla mücadele alanında deneyimli uzman eğiticilerinden de faydalanılmaktadır.

TADOC'UN EĞİTİM PROGRAMLARINDAN YARARLANABİLEN BÖLGE ÜLKELERİ

TADOC'taki eğitim programlarından Türkiye ile ikili güvenlik ve işbirliği anlaşması imzalayan ülkeler ve aşağıdaki bölge ülkeleri faydalanabilmektedir.

KEİ (KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ) ÜYESİ ÜLKELER

- ARNAVUTLUK
- AZERBAYCAN
- BULGARİSTAN
- ERMENİSTAN
- GÜRCİSTAN
- MOLDOVA
- ROMANYA
- RUSYA FEDERASYONU
- TÜRKİYE
- UKRAYNA
- YUNANİSTAN

ECO (EKONOMİK İŞBİRLİĞİ) TEŞKİLATI ÜYESİ ÜLKELER

- AFGANİSTAN
- AZERBAJCAN
- İRAN
- KAZAKİSTAN
- KIRGIZİSTAN
- ÖZBEKİSTAN
- PAKİSTAN
- TACİKİSTAN
- TÜRKİYE
- TÜRKMENİSTAN

BALKAN ÜLKELERİ

- ARNAVUTLUK
- BULGARİSTAN
- BOSNA HERSEK
- HIRVATİSTAN
- MAKEDONYA
- ROMANYA
- SLOVENYA

TADOC'TA KULLANILAN EĞİTİM DİLLERİ

TADOC'ta uygulanan eğitim programlarında kullanılan herhangi bir zorunlu dil yoktur. Akademideki uluslararası eğitim programları sırasında (5) ayrı dilde sunulan simultane çeviri hizmetleri ile kursiyerlere ulusal dillerinde dersleri takip etme imkanı sağlanmaktadır.

TÜRKİYE ULUSLARARASI UYUŞTURUCU VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE AKADEMİSİ'NİN TEKNİK ALT YAPISI

İletişim, içinde bulunduğumuz yüzyılın en önemli yapı taşıdır. Çok yakın bir gelecekte iletişim ağlarındaki farklılaşma ve teknolojik dönüşümle dünyanın her köşesiyle dil ayrımı olmaksızın bilgi alışverişinde bulunacağız. Türkiye'nin özellikle "uyuşturucu ve organize suçlarla" mücadele konusundaki bilgi ve birikimini işbirliği içinde bulunduğu uluslarla paylaşmayı hedeflediği eğitim kurumu olan TADOC'un elektronik altyapısı adım attığımız yeni çağın kitle eğitim senaryoları üzerine inşa edilmiştir.

TADOC; Eğitim Merkezi, Spor Salonu ve Konukevi olmak üzere başlıca üç mekanda hizmet vermektedir.

(9) kattan oluşan Konukevi Binası, idari hizmetlerin yanı sıra kursiyerlerin konaklama ve dinlenme ihtiyaçlarını da karşılamaktadır. (4) yıldızlı bir otelin sahip olduğu tüm özellikleri taşıyan Konukevinde, kursiyerler en fazla (2) kişilik odalarda konaklamaktadır.

Eğitim Merkezinde teorik, bilgisayar destekli ve uygulamalı eğitimlerin verildiği dersliklere ilave olarak kütüphane, kafeterya, dokümantasyon odası, toplantı salonu ve uygulamalı eğitim salonu bulunmaktadır.

TADOC'un tamamen dijital olarak tasarlanan elektronik altyapısı görüntü ve sesi internet üzerinden istenen bir noktaya taşıma özelliğine sahiptir.

TADOC elektronik yazı tahtasından, projeksiyon cihazına kadar teknolojik olarak günümüzün en gelişmiş eğitim araçlarına sahip olmakla beraber uluslararası bir eğitim kurumu olması sebebiyle bünyesinde tamamen dijital bir simültane tercüme ve konferans sistemi içermektedir.

Konferans sistemiyle tüm öğrencilerin derse katılımı sağlanmaktadır. Gerek eğitim esnasında gerekse dinlenme vakitlerinde tüm mekânlarda sürekli kapalı devre TV yayınıyla her türlü görsel materyal öğrencilere on-line olarak LCD monitör, plazma TV ve TV monitörler ile sunulmaktadır.

Özellikle eğitim esnasında bilgisayar data-sı, video, CD, DVD, VCD vb. formatlardaki görsel materyallerle eğitime katkıda bulunarak, daha verimli ve kalıcı olması sağlanmaktadır. Eğitim programları daha sonra katılımcı-

lara sunulmak üzere arşivlenmektedir.

Tüm bu gelişmiş teknik donanımın yanında, Akademide konuşlu video-konferans sistemi; gerek diğer ülkeler gerekse ülkemizde farklı illerde görev yapan kanun uygulayıcı personelin katılımcı olabildiği seminer ve konferans programlarının düzenlenmesine, dolayısıyla uzaktan eğitim tekniğinin uygulanmasına olanak vermektedir.

TADOC bünyesinde kullanılan tüm elektronik sistemler titiz bir teknik inceleme sonucu konusunda dünya lideri ürünler arasından seçilmiştir. TADOC dünyada bu amaca hizmet eden diğer akademiler arasında sahip olduğu elektronik donanım ve altyapısıyla en modern ve en geniş imkânlarla sahip eğitim kurumu özelliğini taşımaktadır.

SINIRAŞAN SUÇLARLA MÜCADELEDE ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİNİN GEREKLİLİĞİ

Sınıraşan suçlar, niteliği gereği birden çok ülke polisinin birlikte çalışmasını gerektiren suçlardır. Sınırların kolay aşılabilir olması, suçluların uzak ülkelerde kolayca sığınak bulabilme imkanını artırmıştır.

Suçun artan şekilde uluslararası bir mahiyet kazanması, daha çok organize olması, yeni zorluklar doğurmaktadır. Kazanılan tecrübeler göstermiştir ki, koordine edilmeden yürütülen ulusal düzeydeki mücadeleler yetersiz kalmakta, bu ise suçluların tekrar toparlanmalarına ve daha iyi organize olmalarına imkan sağlamaktadır.

108

Teknolojik gelişmelerin paralelinde, nitelik ve nicelik olarak artış gösteren sınıraşan suçlarla mücadelede, ulusal polis güçlerinin yetersiz kalması sonucunda, alışılmış diplomatik yolların ağır mekanizmalarından kurtulmak suretiyle, ülkelerin polis teşkilatları arasında doğrudan doğruya temas sağlanması, polis örgütleri arasında bir işbirliği kurulması ihtiyacı doğmuştur. Gerçekten görülmüştür ki, belirli bir ülkede suç işleyen kişi, diğer bir ülkeye kolaylıkla geçme imkanını bulmakta ve orada yakalanması için diplomatik mekanizma hareketine geçinceye kadar, başka bir ülkeye geçebilmektedir. Buna karşı alınacak tedbir ise, çeşitli devletlerin polis örgütleri arasında doğrudan doğruya temasa geçmek imkanı ve bir işbirliğinin gerçekleştirilmesidir.

Sınıraşan Suçlara Karşı Uluslararası Alanda İşbirliği Girişimleri

Ülkelerin ekonomik ve sosyal yapılarındaki değişiklikleri, kendi çıkarları için kullanma düşüncesinde olan suç gruplarının, özellikle uluslararası alanda büyük ölçüde işbirliğine gittikleri yapılan çalışmalarla ortaya konulmuştur. Özellikle uyuşturucu madde, insan ve silah kaçakçılığı gibi, örgütlü suçların işlenmesinde, örgütün, üyelerinin kimliğini gizlemede sahte kimlik ve pasaport kullanması, edinilen kazancın yasallaştırılması için paravan şirketler kurulması (banka, kambiyo işlemleri vb.) karaparanın aklanmasını, dövizin kontrol dışında başka ülkelere götürülmesi döviz kaçakçılığını, paranın silaha yatırılması silah kaçakçılığını ve bu silahların terör örgütlerince kullanımı terörü doğurmakta, bu da farklı sahalarda yasadışı faaliyet yürüten suç grupları arasında yakınlaşmaya ve işbirliğine neden olmaktadır.

Bu noktada, böylesine karmaşık ilişkilere sahip ve düzenli bir işbirliği içerisinde hareket eden sınıraşan örgütlü suçlarla, bir ülkenin tek başına mücadele etmesi ve kayda değer neticeler alması mümkün olmamaktadır.

En önemli motivasyonu güç ve kazançlarını sürekli artırma olan sınıraşan örgütlü suçlar, öteden beri gerek ülkemizde ve gerekse diğer ülke mevzuatlarında suç sayılmakta ve cezalandırılmaktadır. Ancak özellikle uyuşturucu ve

buna bağılı organize suçluluğun artmasıyla birlikte, ülkeler, başta uyuşturucu olmak üzere diğer suçların da önlenmesi hususunda, hem hukuki altyapının oluşturulması hem de oluşturulan bu altyapının pratiğe geçirilmesi anlamında, ortak girişimlerde bulunmaya başlamışlardır. Bu girişimlerin ortak noktalarından birisi de, suç gelirlerine el koymak, yani suçluları suç gelirlerinden mahrum etmek suretiyle, bu suçların işlenmesini önlemektir.

Sınıraşan suçlarla mücadeleye yönelik oluşturulmuş bulunan uluslararası kuruluş ve enstrümanların fazlalığı, bu suç gruplarının, ülkelerin iç ve dış güvenliğini ne ölçüde tehdit ettiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Küresel bir tehdit olarak ortaya çıkan başta uyuşturucu madde olmak üzere, insan ve silah-mühimmat kaçakçılığı ile sınıraşan örgütlü suç tehlikesine karşı mücadelenin  er evesi, çeşitli uluslararası enstrümanlarla çizilmeye çalışılmıştır.

Uyuşturucu maddelerle mücadele konusunda, uluslararası alanda gösterilen çabalar sonucu birçok sözleşme ve protokolün yapılmış olmasına rağmen, bu maddelere olan alışkanlığın kişi ve toplum üzerinde yarattığı zararların devam ettiği ve bu maddelerin kullanımının ve üretiminin tam olarak kontrol altına alınmadığı görülmüştür. Bu nedenle, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey tarafından mevcut antlaşmaların gözden geçirilmesi ve tek metin halinde toplanması kararlaştırılmıştır. Bu maksatla, BM Ekonomik ve Sosyal Konsey tarafından hazırlanan "Uyuşturucu Maddelele Dair 1961 Tek Sözleşmesi" 40 devlet

tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Bu sözleşme, uyuşturucu konusunda bundan önce yapılan milletlerarası antlaşmaları yürürlükten kaldırmıştır. 19 şubat 1971'de ise, "BM 1971 tarihli Psikotrop Maddeler Sözleşmesi" imzaya açılmıştır.

Tavsiye kararı, protokol derken, ülkeler artık sınıraşan örgütlü suçlarla mücadelede hukuki sorumluluk altına girmeye başlamışlardır. BM gözetiminde, "1988 Tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi" imzaya açılmıştır. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 89 ülke tarafından imzalanan bu sözleşmede; esas olarak, uyuşturucu ve psikotrop maddelerin kaçakçılığından elde edilen gelirlerin aklanması suç kabul edilmekte ve bu işlemlerin cezai müeyyidelere bağlanması öngörülmektedir.

12-15 Aralık 2000 tarihleri arasında, İtalya'nın Palermo kentinde, "Sınıraşan  rg tl  Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi" BM'ye  ye 124 ülke tarafından imzalanmıştır. Suç dünyasında yaşanan gelişmelere paralel ve eşzamanlı olarak hazırlanan bu sözleşme ile; ülkeler arasında sınır aşan suçlarla mücadelede gerçekleştirilen uluslararası koordinasyonun, mümkün olacak en üst düzeyde sağlanması hedeflenmektedir.

Sınıraşan suçlarla mücadele konusunda, Avrupa Konseyi de önemli çalışmalar yapmıştır. Konuya yönelik olarak ilk aşamada, 1957 yılında "Avrupa Suçluların ladesi Sözleşmesi" hazırlanmıştır. Bundan yaklaşık iki yıl sonra, 1959 yılında "Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi" imzaya açılmıştır.

Çalışmalar birbirini izlemiş, 1977 yılında "Avrupa Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi" hazırlanmıştır.

Kasım 1990 yılında, BM Viyana Sözleşmesi'ni tamamlamak ve ulusal yasaları uyumlu hale getirmek amacıyla tasarlanan "Suçtan Elde Edilen Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Zaptedilmesi ve Müsadere Edilmesi Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesi (Strasbourg Sözleşmesi) kabul edilmiştir.

Gerek uyuşturucu maddeleri kontrol altına almak, bunların imal ve ticaretini bir şekle bağlamak, gerekse diğer örgütlü suçlarla etkin bir şekilde mücadele etmek, artık ülkelerin imkanlarını aşan uluslararası bir konu haline geldiği kabul edilmeye başlanmıştır. Bu konuda uluslararası sözleşmeler, antlaşmalar ve protokoller yapılmış, ancak zamanla yayımlanan enstrümanlara işlerlik kazandıracak uluslararası bir yapının oluşturulması ve ülkelerin bu oluşumlar altında daha üst düzeyde bir birliktelik ve entegrasyon içinde hareket etmelerinin sağlanmasının gerektiği yönündeki istekler de artmıştır.

İşte bu istekler, uluslararası alanda bir düzenin kurulmasını ve bu düzeni yürütecek etkin uluslararası örgütlerin oluşturulmasını gerektirmiştir. Böylece 20'nci yüzyıl, neredeyse bir uluslararası örgütler yüzyılı haline gelmiştir. Bunun sonucunda, sayısız uluslararası örgüt kurulmuştur.

1-Interpol

Uluslararası farklı alanlarda kurulmak istenen işbirliği ve karşılıklı yardımlaşma sorunu, polis çalışmalarında da kendini göstermiş ve

ilk kez uluslararası polis yardımlaşması düşüncesi 1914 yılında Monaco'da toplanan "Adli Polis Kongresi"nde ortaya atılmıştır. Bu kongrede uluslararası suç ve suçluluk sorunları görüşülmüş ve ulusların adli polis çalışmaları alanında birbirlerine ne şekilde yardım edebilecekleri tartışılmıştır.

1923 yılında Viyana'da yapılan "İkinci Uluslararası Adli Polis Kongresi"nde amaç gerçekleştirilmiş ve merkezi Viyana'da olmak üzere "Uluslararası Polis Birliği" adı altında bir örgütün kurulması karar altına alınmıştır. 1946 yılında Brüksel'de yapılan kongrede bugünkü çalışmalarının kaynağını oluşturan ilker kabul edilmiş ve çalışmalara başlanılmıştır.

2- Uyuşturucu Maddeler Komisyonu (Commission on Narcotic Drugs-CND)

Suçla mücadelede uluslararası bir yapının oluşturulmasına yönelik olarak, Birleşmiş Milletler çatısı altında da çalışmalar başlatılmıştır. Ekonomik ve Sosyal Konseye bağlı olarak faaliyet gösteren CND, 1946 yılında, uyuşturucu maddelerin yasadışı üretimi, kaçakçılığı ve kullanımıyla uluslararası düzeyde mücadele amacıyla kurulmuştur. Evrensel düzeyde bugüne kadar üç sözleşme CND tarafından hazırlanmıştır.

3- Uluslararası Uyuşturucu Maddeler Kurulu (International Narcotic Control Board-INC)

Uyuşturucu maddelerin denetimi amacıyla, Daimi Merkezi Afyon Kurulu (Permanent Central Opium Board-PCOB) kurulmuş, daha sonra

adı Daimi Merkez Narkotik Kurulu (Permanent Central Narcotics Board-PCNB) olarak değiştirilmiştir. Kurul, çalışmalarını özellikle denetim konusunda yoğunlaştırmıştır. Bu kurula daha sonra Uyuşturucu Denetleme Kurulu da (Drug Supervisory Board-DSB) eklenmiştir. Etkin bir çalışma yapılabilmesi amacıyla, 1961 TEK Sözleşmesine istinaden 1964 yılında kurulan INCB, 1966 yılında ECOSOC kararı ile PCNB ve DSB'nin fonksiyonlarını üstlenmiştir.

4- Pompidou Grubu

Avrupa Konseyi tarafından, üye ülkeler arasında mevzuat uyumunun sağlanmasına yönelik olarak yapılan hukuki çalışmaların yanısıra, kanun uygulayıcı birimler arasında da işbirliğini artırmak ve uyuşturucu madde kullanımı ve ticaretiyle ilgili sorunları çok yönlü olarak incelemek amacıyla, 1971 yılında Pompidou Grubu kurulmuştur. Grubun birçok konuda çalışma grubu bulunmaktadır. Bu grupların belirli aralıklarla toplanması suretiyle çalışma konularında üye ülke temsilcilerine tartışma ve görüş teatisi imkanı sağlanmaktadır.

5- Güneydoğu Çalışma Grubu (AG Südost)

Güney ve Güneydoğu Avrupa menşeli ve transit ülkelerden, organize bir şekilde yapılan uyuşturucu madde kaçakçılığını önlemek, projeler hazırlamak ve üye ülkelerle birlikte sürekli durum değerlendirmesi yapmak ve bu bilgilerin karşılıklı olarak değişimini sağlamak amacıyla, Güneydoğu Çalışma Grubu kurulmuştur.

Çalışma Grubu, 1972 yılındaki kuruluş top-

lantısında hedeflerini yazılı olarak belirlemiştir. Buna göre bu ortak çalışma; ham afyon, baz morfin, eroin ve diğer uyuşturucu maddelerin yasadışı kaçakçılığı ve ticaretiyle mücadelenin iyileştirilmesine katkıda bulunacaktır.

6- Orta ve Yakın Doğu Yasadışı Uyuşturucu Ticareti Alt Komisyonu (Subcommission on Illicit Drug Traffic and Related Matters in the Near and Middle East)

Birleşmiş Milletler, Orta ve Yakın Doğu Asya'da uyuşturucu ile mücadelede bölgesel işbirliğini geliştirmek ve güçlendirmek amacıyla, 1973 yılında, Orta ve Yakın Doğu Yasadışı Uyuşturucu Ticareti Alt Komisyonunu kurmuştur. Komisyon, bölge ülkelerine, uyuşturucu konusunda destek vermek ve ülkelerin uyuşturucu ile mücadeleye yönelik olarak sunmuş oldukları öneri ve kararları, bağlı bulunduğu CND'ye sunmakla görevlidir.

7- Uyuşturucu Madde Kaçakçılığıyla Mücadele Eden Ulusal Kuruluş Bölüm Başkanları (Heads of National Law Enforcement Agencies-HONLEA)

Küresel olarak uyuşturucu ve psikotrop maddeler ile bunların imalinde kullanılan kimyasalların kaçakçılığı ile mücadelede yeni yöntemler belirlemek, önlemler almak ve uyuşturucu maddeler ulusal yasa uygulayıcısı başkanları arasındaki işbirliğini arttırmak amacıyla, BM tarafından, 1988 yılında HONLEA kurulmuştur.

8- Mali Eylem Görev Gücü (Financial Action Task Force-FATF)

1989 yılında, G-7 ülkeleri tarafından, OECD bünyesinde, şu anda yine aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 26 ülke ve 2 uluslararası kuruluşun oluşan Mali Eylem Görev Gücü (FATF) kurulmuştur. Amacı, karaparanın aklanmasıyla mücadele konusunda politikalar geliştirmek ve bu mücadeleyi özendirmek olan bu örgüt, yayımladığı ve karaparanın aklanması ile mücadelenin anayasası sayılan 40 tavsiye kararı ile bu mücadelenin ana noktalarını belirlemiştir.

9- Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Programı (UN International Drug Control Programme-UNDCP)

21 Aralık 1990 tarihinde BM Genel Kurul kararıyla, uyuşturucu suistimaliyle mücadelede uluslararası faaliyetlerden sorumlu tek kuruluş olarak BM Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Programı kurulmuştur. UNDCP, uyuşturucu kullanımının kontrolünde dünya çapında bir bilgi ve uzmanlık merkezi olarak, 1991 yılında operasyonel faaliyetlerine başlamıştır.

10- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (Economic Cooperation Organization-ECO)

Türkiye, İran, Pakistan arasında bölgesel işbirliğini geliştirmek amacıyla 1964 yılında kurulmuş olan Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği Teşkilatı'nın şekli, 1992 yılında Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan'ın katılımı-

rı ve KKTC'nin gözlemci statüsü ile on üyeli bir örgüt haline gelmiştir.

Güvenlik alanında yapılan işbirliği projeleri çerçevesinde, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı ile BM Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Programı (UNDCP) arasında, 1998 yılında imzalanan bir anlaşma ile ECO Sekreteryası bünyesinde, uyuşturucu ile mücadele ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere "Uyuşturucu Kontrol Koordinasyon Birimi" (Drug Control Coordination Unit-DCCU) kurulmuştur.

11- Karadeniz Ekonomik İşbirliği (Blacksea Economic Cooperation- BSEC)

Türkiye'nin girişim ve öncülüğünde yürütülen çalışmalar sonucu 25 Haziran 1992 tarihinde İstanbul'da düzenlenen zirvede, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Deklârasyonunun, üye ülke temsilcileri tarafından imzalanmasıyla, Karadeniz Ekonomik İşbirliği kurulmuştur.

Ekonomilerin önemli sektörlerine sızan ve kontrolü eline geçiren örgütlü suçların teşkil ettiği tehdidi gözönüne alan BSEC ülkeleri, örgütlü suçlarla mücadelede bölgesel mekanizmanın genişletilmesi konusunu da gündemlerine almışlardır.

12- Suçun Önlenmesi ve Ceza Adaleti Komisyonu (Commission on Crime Prevention and Criminal Justice-CCPCJ)

1994 yılında, BM Genel Kurulu'nun kararı ile, yaşam kalitesinin gelişimi, istikrarı ve güvenliği arasında doğrudan bir ilişki olduğun-

dan hareketle, geçiş döneminde önem arz eden ülkelere yardımcı olmak, teknik işbirliği faaliyetlerini arttırmak, ulusal imkan ve kabiliyetleri iyileştirilmek, eğitimi geliştirmek ve suçlarla mücadeleleyi hedef alan bölgesel, bölgeler arası ve uluslararası işbirliği ile koordinasyonu sağlamak amacıyla, Suçun Önlenmesi ve Ceza Adaleti Komisyonu oluşturulmuştur.

13- Polisin Eğitimi Enstitüsü (Polizei Fortbildungs Institut-PFI)

Ülkemizin, 1996 yılından beri çalışmaları na aktif olarak katılım sağladığı Polisin Eğitimi Enstitüsü (PFI), 1993 yılından beri Almanya merkezli olarak, Belçika ve Hollanda'nın katılımlarıyla faaliyet gösteren bir kuruluştur.

PFI, uluslararası işbirliğini daha etkin hale getirerek operasyonel faaliyetlere zemin hazırlamak, çıkar amaçlı örgütlü suçlar ile özellikle organize uyuşturucu madde kaçakçılığı suçları konusunda araştırmalar yürüten görevlilerin birbirlerini daha yakından tanınmasına

imkan sağlamak ve bilgi alış-verişinde bulunmalarına zemin hazırlamak üzere eğitim seminerleri düzenleyen bir enstitüdür.

14- Güneydoğu Avrupa İşbirliği İnisiyatifi (South East Cooperation Initiative-SECI)

Bosna-Hersek'te çatışmalara son veren Dayton Anlaşmasını takiben, Balkanlarda barış ve istikrarın yerleşmesine yardımcı olmak üzere, bölge ülkeleri arasında her alandaki ilişkileri arttırmak, mevcut sorun ve engelleri azaltmaya çalışmak amacıyla, Ocak 1997'de Güneydoğu Avrupa İşbirliği İnisiyatifi başlatılmıştır.

Ulusal ve uluslararası kanun ihlalleri konusunda bilgi ve doküman alış verişi sayesinde organize suç, uyuşturucu madde, insan, silah-mühimmat kaçakçılığı ile mali suçlar ve yolsuzluğun önlenmesi ve mücadelesinde üye ülkeler arasında işbirliği sağlamak kuruluşun temel amaçları arasındadır.

SEMİNER VE TOPLANTILAR

Organize suçlarla mücadelede kazanılan tecrübeler şunu göstermiştir ki, kolektif bir tehdit olan bu suçlara karşı gerek ulusal gerekse uluslararası boyutta kolektif bir tepki verilme-
lidir.

Bu gerçekten hareketle Daire Başkanlığımız, mücadele kapsamında, ülkelerle¹ olan işbirliğini arttırmakta, uluslararası kuruluşlarla² ilişkilerini güçlendirmekte, ayrıca organize suçlarla mücadelede ulusal hukuki çerçevenin ilgili makamlarca tam olarak anlaşılması ve işlevselleştirilmesi için ülke genelinde çalışmalar yürütmektedir.

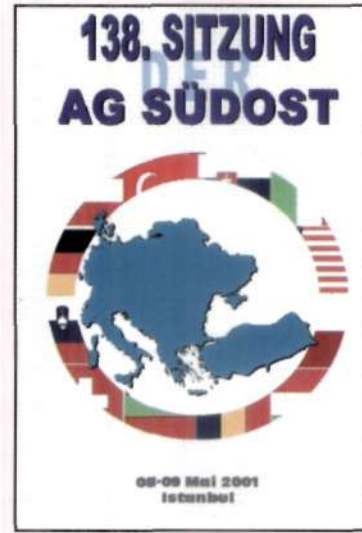
Başkanlığımız bu çabalarında, mücadelecı birimlerin organize suçluluğun yeni yöntemlerine karşı kendilerini dinamik bir yaklaşımla uyarlamalarını ve uygun tedbirleri almalarını hedeflemektedir.

2001 yılı içinde Dairemizin organizesinde veya katkılarıyla gerçekleştirilen toplantı ve seminerlere bir göz atacak olursak:

A-GÜNEYDOĞU ÇALIŞMA GRUBU 138. TOPLANTISI

1970-71 yıllarında görülen uyuşturucu madde suçlarındaki artış sebebiyle kurulan

Güneydoğu Çalışma Grubu (AG Súdost), Almanya, ABD, Avusturya, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, İsviçre, İtalya, Macaristan, Romanya, Slovakya, Slovenya ve Türkiye'den oluşan ve özellikle güneydoğu Avrupa coğrafyasını kapsayan bir çalışma grubudur.

Bu çalışma grubunun İstanbul'da yapılan 138. Toplantısı, 08-09 Mayıs 2001 tarihleri arasında, Başkanlığımızın ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.

Değişik ülkelerin gümrük ve polis birimlerinden iştirak edilen bu toplantıya 12 ülke ve 1 uluslararası kuruluştan toplam 50 civarında temsilci katılmıştır.

¹Bkz. sayfa 120

²Bkz. sayfa 119

B-ORGANİZE SUÇLULUKLA MÜCADELE KOLLOKYUMU

Organize Suçlulukla Mücadele Kollokyumu, 22-28 Eylül 2001 tarihleri arasında, 9 Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Giessen Justus-Liebig Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Daire Başkanlığımızın işbirliğiyle, İzmir'de gerçekleştirilmiştir. Kollokyumun açılışı, 22 Eylül Cumartesi günü saat 14.00'de Sabancı Kültür Sarayında yapılmıştır.

Açılış Oturumuna katılan İçişleri Bakanımız Sayın Rüştü Kazım Yücelen konuşmasında, çıkar sağlamaya yönelik suç örgütlerinin, günümüzde modern dünyanın en büyük tehditlerin-

den biri haline geldiğini belirterek, ülkelerin örgütlü suçlara karşı uluslararası mücadele yeteneklerini arttırmaları gerektiğini vurgulamıştır.

Sonraki günlerdeki oturumlar ise, 9 Eylül Üniversitesi'nin Gümüldür-Ürkmez mevkiinde bulunan tesislerinde yapılmıştır.

Uluslararası nitelikli bu Kollokyumda, 11 ülkeden (Türkiye, Almanya, Avusturya, İsviçre, Hollanda, Fransa, İtalya, Polonya, Danimarka, İngiltere, ABD) akademisyen ile ülkemizden 50 akademisyen ve temsilci bir araya gelmiştir.

Kollokyum süresince, hukuk devletinde organize suçlarla mücadele ve bu konuda elde edilen deneyimler tartışılmış, karaparanın aklanmasının önlenmesi, yolsuzluk, telefon dinleme, gizli görevli kullanılması ve tanıkların korunması gibi organize suçlarla mücadelede başvurulan yöntemler gündeme getirilmiştir.

C-HUKUK İHTİSAS SEMİNERLERİ

2000 yılı sonundan itibaren Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından İstanbul'da, Hukuk İhtisas Seminerleri düzenlenmeye başlamıştır. İlk etapta; hakim, savcı, avukat, kolluk ve öğretim görevlilerinden oluşan küçük çalışma gruplarınca yürütülmesi amaçlanan Hukuk İhtisas Seminerlerinin boyutları, gittikçe artmış ve 100 kişiyi geçen grupların katılımıyla gerçekleşmeye başlamıştır.

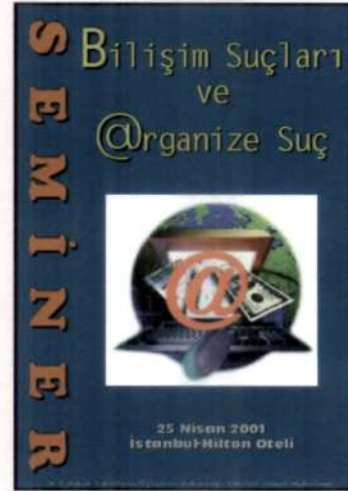
30 Kasım-03 Aralık 2000 tarihlerinde "Adli Tıp, TCK m.312, İnsan Hakları Hukuku, Ceza Muhakemesi Hukuku ve Trafik Hukuku" konularının ele alındığı 1.Hukuk İhtisas Semineri ile 18-22 Aralık 2000 tarihlerinde "Adli Tıp, Ceza Hukuku, İnsan Hakları Hukuku, Ceza Muhakemesi (duruşmada Cross Examination konusu) ve Trafik Hukuku" konularının ele alındığı 2.Hukuk İhtisas Semineri düzenlenmiştir.

25-28 Ocak 2001 tarihlerinde düzenlenen 3.Hukuk İhtisas Semineri'nin konularını; "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Uygulanması, İdare Hukuku, Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Yargıtay Kararları, İnsan Hakları, Emniyet Tedbirleri, Yakalama ve İfade Alma, Adli Tıp Sorunları, Almanya'da Örgütlü Suçla Mücadele, Önleyici Kolluk İşlemleri, Karaparanın Aklanması İle Mücadele" oluşturmuştur.

4.Hukuk İhtisas Semineri, iki bölüm halinde icra edilmiştir. İlk bölümde; 09 Şubat 2001 tarihinde bir Hollandalı Uzman tarafından "Hollanda Hukukunda Örgütlü Suçlulukla Mücadele" konusu anlatılmış; ikinci bölümde ise 22-24 Şubat 2001 tarihlerinde; "Ceza hukuku ile ilgili standart bilgiler, çıkar amaçlı örgütlü suçlarla mücadelede yapılan hazırlık soruşturmasının özellikleri, iletişimin dinlenmesi, gizli izleme, gizli görevli kullanılması ve özellikle yeni

yönetmelik hükümleri" ele alınmıştır. 5. Hukuk İhtisas Semineri, 22-25 Mart 2001 tarihlerinde düzenlenmiş ve "Adli Tıp, Çocuk Suçları İle Mücadelede Ceza Hukukunun Rolü, İnsan Hakları Hukuku, Ceza Muhakemesi (çocuk suçlarındaki araştırmaların özellikleri), Trafik Hukuku" konuları ele alınmıştır.

05-08 Nisan 2001 tarihlerinde düzenlenen ve Almanya'dan da uzmanların katıldığı 6.Hukuk İhtisas Semineri'nde, "Hazırlık Soruşturması, Duruşma, Çapraz Sorgu ve Kanun Yolları" konuları ele alınmıştır.

24-25 Nisan 2001 tarihlerinde Emniyet Genel Müdürlüğü'nün katkılarıyla düzenlenen 7.Hukuk İhtisas Seminerinin birinci günü "Milletlerarası Ceza Hukuku, Suçluların İadesi ve AB'nin Bu Alanda Yeni Hazırladığı Sözleşmeler"; ikinci gününde ise, "Bilişim ve İnternet Suçları, 4422 Sayılı Kanunun Bir Yıllık Uygulanması ve Yönetmeliği" konuları ele alınmıştır. Bu seminere Hollanda adli makamlarından görevliler ile, ülkemizden; Milletvekilleri, DGM Başsavcıları ve Hakimleri, İstanbul Adliyesi Hakim ve Savcıları, Gümrük Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı temsilcilerinin yanı sıra; Antalya, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Burdur, Bursa,

Çanakkale, Denizli, Edirne, Isparta, İstanbul, İzmir, Kırklareli, Kocaeli, Manisa, Muğla, Sakarya, Tekirdağ, Uşak ve Yalova illerinden Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Birim temsilcileri de katılmıştır.

Seminer süresince, Hollanda ve ülkemiz temsilcileri tarafından, Avrupa Konseyi ve AB Sözleşmeleri açısından adli yardım uygulamaları, internet suçlarında uluslararası adli yardımlaşma, suçluların iadesi, milletlerarası ceza hukuku ve 4422 Sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunun Uygulaması konularında sunuşlar yapılmış ve karaparanın aklanmasının önlenmesi, iletişimin dinlenmesi, gizli görevli, tanıkların korunması gibi konular gündeme gelmiştir.

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi bünyesinde düzenlenen Hukuk İhtisas Seminerlerinin sekizinci ve sonuncusu 23-25 Mayıs 2001 tarihlerinde düzenlenmiştir. 8.Hukuk İhtisas Semineri'nin konularını; "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Mahkemesi, Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku, Bankalar Hukuku, Rekabet Mahkemeleri, İcra İflas Hukuku, Vergi Hukuku" oluşturmuş, ayrıca Seminerin sonunda

"Adalet Reformu" konulu yuvarlak masa toplantısı düzenlenmiştir.

9.Hukuk İhtisas Semineri, 19-21 Ekim 2001 tarihlerinde düzenlenmiştir. Seminerde, "Anayasamız ve İnsan Hakları, Yeni Kanunlar, Avukatın Hazırlık Soruşturmasında Rolü, Hukuka Aykırı Deliller, Trafik Kazalarında Birlirkişilik, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Yargıtay Kararları ile Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve İnfaz Kanunu Tasarıları" ele alınmıştır.

23-25 Kasım 2001 tarihlerinde düzenlenen ve Hollandalı uzmanlar tarafından, "Polis ve İnsan Hakları, Ceza Hukukunda Yeni Eğilimler, İnsan Hakları ve Ceza Usulü ve Hollanda Yüksek Mahkemesi kararlarının" anlatıldığı 10.Hukuk İhtisas Semineri'ne de Emniyet Genel Müdürlüğü'nden katılım olmuştur.

24-26 Aralık tarihleri arasında, Başkanlığımız ve Polis Akademisi, Başkent Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi işbirliğiyle; TADOC'ta düzenlenen 13. Hukuk İhtisas Semineri'nde ise "Terör, Örgütlü Suç ve İnsan Hakları" konuları ele alınmıştır.

B-DİĞER TOPLANTILAR

Özel Statülü İllerin Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Birimleri Şube Müdürleri Değerlendirme Toplantısı

09.11.2000 tarihli "Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği" ile; İstanbul dışındaki özel statülü illerde (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Edirne, Gaziantep, İçel, İzmir ve Kocaeli) kurulu bulunan Mali, Narkotik ve Organize Suçlar Şubelerinin, "Kaçakçılık ve Organize Suçlar Şube Müdürlüğü" adı altında birleştirilmesi öngörülmüştür. Bu yeni yapılanma sonrasında; sözkonusu illerdeki şube müdürlerinin/vekillerinin katılımıyla; 11-12 Ocak 2001 tarihlerinde Ankara'da bir değerlendirme toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıda, şubelerin birleştirilme gerekçeleri ve yeni yapılanma sonrasındaki görev anlayışı ele alınmıştır.

Bilişim ve İnternet Teknolojilerinin Ceza Hukuku Açısından Doğurduğu Yeni Sorunlar Sempozyumu

Bursa Emniyet Müdürlüğü tarafından, 24 Mart 2001 tarihinde Bursa'da Ord.Prof.Dr. Sulhi Dönmez'in başkanlığında Bilişim ve İnternet Teknolojilerinin Ceza Hukuku Açısından Doğurduğu Yeni Sorunlar Sempozyumu gerçekleştirilmiştir.

Bu Sempozyumda, bilişim teknolojilerinin getirmiş olduğu sorunlar, bilişim teknolojilerinin güvenlik hizmetlerinde kullanımı tartışılmış ve Bursa'da Teşkilatımız tarafından suçla mücadele amacıyla kurulan bilişim sistemleri tanıtılmıştır.

Uluslararası İnternet Hukuku Sempozyumu

Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve İzmir Barosu tarafından, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin katkılarıyla; 21-22 Mayıs 2001 tarihlerinde İzmir'de Uluslararası İnternet Hukuku Sempozyumu düzenlenmiştir. Fikri Hukuk, Sözleşme Hukuku, İspat Hukuku ve Ceza Hukuku bakımından İnternet'in ele alındığı sempozyuma Türkiye, ABD ve Almanya'daki çeşitli üniversitelerden bilim adamları konuşmacı olarak katılmışlardır.

Stratejik Araştırmalar Kurulu Toplantıları

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği uyarınca; kaçakçılık ve organize suçlarla etkin mücadele yöntemlerinin tespit ve tayini ile hizmet politikalarının belirlenmesi ve eşgüdümün sağlanması konusunda görüş bildirmek üzere ihdas edilen Stratejik Araştırmalar Kurulu'nun toplantılarına 2001 yılında da devam edilmiştir.

Bu kapsamda Stratejik Araştırmalar Kurulu'nun; 22. Dönem Toplantısı 15.02.2001 tarihinde; 23. Dönem Toplantısı 30.03.2001 tarihinde; 24. Dönem Toplantısı 16.05.2001 tarihinde; 25. Dönem Toplantısı 25.07.2001 tarihinde; 26. Dönem Toplantısı 12.10.2001 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

2001 YILINDA KATILIM SAĞLANAN ULUSLARARASI KURULUŞ TOPLANTILARI			
TARİH	YER	KONU	DÜZENLEYEN KURULUŞ
25-28 Ocak	Almanya/Honever	Epos Projesi/Falcone Programı	AB
02-Şubat	Türkiye/Ankara	UNDAF Toplantısı	BM
06-07 Şubat	Belçika/Brüksel	Türkiye-AB Gümrükler, Yergilendirme, Uyuşturucu, Karapara Alt Komite Toplantısı	AB
07-Şubat	Türkiye/Ankara	AGIT Küçük ve Hafif Silahlar Eşgüdüm Toplantısı	AGİT
12-14 Şubat	Romanya/Bükreş	SECI 8. Ortak İşbirliği Komitesi Toplantısı	SECI
14-Şubat	Türkiye/Ankara	ODCCP Bölge Ofisi Toplantısı	BM/ODCCP
15 Subat	Türkiye/Ankara	ECO/DCCU Toplantısı	ECO/DCCU
26 Şubat-02 Mart	Avusturya/Viyana	SASMUS Protokol Görüşmeleri	BM/ODCCP
09-12 Mart	Macaristan/Budapeşte	FALCONE/EPOS Organize İnsan Kaçakçılığı Toplantısı	AB
14-15 Mart	Makedonya/Üsküp	SECI Uyuşturucu Kaçakçılığı Görev Gücü 2. Toplantısı	SECI
20-29 Mart	Avusturya/Viyana	UMK 44. Dönem Toplantısı	BM
21-23 Mart	Makedonya/Üsküp	SECI İnsan Kaçakçılığı Görev Gücü Bölgesel Eğitim Programı	SECI
09-10 Nisan	Romanya/Bükreş	SECI 9. Ortak İşbirliği Komitesi Toplantısı	SECI
23-25 Nisan	İsveç/Stockholm	TAIEX İnsan ve Uyuşturucu Kaçakçılığıyla Mücadele Semineri	AB
07-11 Mayıs	Türkiye/Ankara	UNDCP Heyeti Ziyareti	UNDCP
08-09 Mayıs	Türkiye/İstanbul	Güneydoğu Çalışma Grubu 138. Toplantısı	Güney Doğu Çalışma Grubu
13-18 Mayıs	Türkiye/Ankara	UNDCP Heyeti Ziyareti	UNDCP
14-16 Mayıs	Danimarka/Kopenhag	Pompidou Havaalanları Grubu Toplantısı	Pompidou Grubu
27-31 Mayıs	Finlandiya/Helsinki	Karapara Konulu İnceleme Ziyareti	AB
05-07 Haziran	Fransa/Lyon	Interpol Avrupa Uyuşturucu Bölüm Başkanları 27. Toplantısı	INTERPOL
06-07 Haziran	Almanya/Frankfurt	Teknik Takip Konulu İnceleme Ziyareti	AB
11-16 Haziran	Romanya/Bükreş	SECI Mali Suçlar Eğitim Semineri	SECI
21-24 Haziran	Almanya/Hanover	Epos İnsan Kaçakçılığı Toplantısı	AB
25-Haziran	Türkiye/Ankara	UNDAF Toplantısı	BM
25-26 Haziran	İtalya	Yolsuzluk ve Örgütlü Suçlarla Mücadele Konularında İnceleme Ziyareti	AB
09-10 Temmuz	Yunanistan/Selanik	SECI İnsan Kaçakçılığı Görev Gücü Toplantısı	SECI
09-20 Temmuz	ABD/New York	BM Küçük ve Hafif Silahların Yasadışı Kullanımı Konferansı	BM
30 Temmuz-03 Ağustos	Avusturya/Viyana	BM Yolsuzlukla Mücadele Toplantısı	BM
02-04 Eylül	Macaristan/Budapeşte	Sleper Operasyonu Uzmanlar Grubu Toplantısı	SECI
10-13 Eylül	Romanya/Bükreş	Temel Uyuşturucu Analizi Semineri	SECI
13-14 Eylül	Romanya/Bükreş	SECI 10. Ortak İşbirliği Komitesi Toplantısı	SECI
21-Eylül	Bulgaristan/Sofya	SECI Uyuşturucu Kaçakçılığı Görev Gücü Toplantısı	SECI
21-23 Eylül	İspanya/Barselona	Polis Eğitimi ve Yeni Teknolojiler Semineri	Avrupa Konseyi
16-18 Ekim	Türkiye/Ankara	EMCDDA Heyeti Ziyareti	AB
17-19 Ekim	Hollanda/Rotterdam	PFI Toplantısı	PFI
04-05 Aralık	Arnavutluk/Tiran	SECI 1. Gümrük Yolsuzluklarıyla Mücadele Toplantısı	SECI

2001 YILINDA KATILIM SAĞLANAN ULUSLARARASI ETKİNLİKLER VE
KARŞILIKLI YAPILAN GÜVENLİK İŞBİRLİĞİ FAALİYETLERİ

TARİH	YER	KONU
22-23 Ocak	Türkiye/Ankara	İtalya İçişleri Bakanının Ziyareti
25-28 Ocak	Türkiye/İstanbul	III. Hukuk İhtisas Semineri
31 Ocak-02 Şubat	Yunanistan/Atina	Operasyonel Konular
08-12 Şubat	Ürdün	GLB I.Ortak Komisyon Toplantısı
21-23 Şubat	Bulgaristan/Sofya	Güvenlik İşbirliği Ziyareti
09-Şubat	Türkiye/İstanbul	IV. Hukuk İhtisas Semineri
12-20 Mart	ABD/Washington	Gizli Servis Daveti
15-17 Mart	İtalya/Roma	Terör, Yasadışı Göç, Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı, GLB Görüşmeleri
25-29 Mart	Hollanda	Eğitim Konularında İnceleme Gezisi
25-30 Mart	Etiyopya	Güvenlik İşbirliği Görüşmeleri
25-31 Mart	Hollanda	Mali Tahkikatlar
26-28 Mart	Türkiye/Ankara	Arnavut İçişleri Bakanının Ziyareti
26-30 Mart	KKTC/Lefkoşe	Eğitim Konulu İkili İşbirliği Görüşmeleri
28-31 Mart	İtalya/Milano	Terör, Uyuşturucu ve İnsan Kaçakçılığı, GLB Görüşmeleri
01 Nisan-08 Haziran	ABD	FBI Kursu
05-08 Nisan	Türkiye/İstanbul	VI. Hukuk İhtisas Semineri
20-27 Nisan	Bosna-Hersek	Uyuşturucu Kaçakçılığıyla Mücadelede Özel Teknikler Kursu
22-28 Nisan	Hollanda	Mali Tahkikatlar
24-25 Nisan	Türkiye/İstanbul	VII. Hukuk İhtisas Semineri
25-28 Nisan	Ukrayna	GLB I.Ortak Komisyon Toplantısı
07-11 Mayıs	İran	Güvenlik İşbirliği Görüşmeleri
19 Mayıs-11 Aralık	İngiltere/Londra	Gümrük Teşkilatı Ortak Çalışma Grubu Toplantısı
21-22 Mayıs	Türkiye/İzmir	Uluslararası İnternet Hukuku Sempozyumu
21-24 Mayıs	Türkiye/Ankara	Moğolistan Polis Genel Müdürünün Ziyareti
22-Mayıs	Türkiye/Ankara	Türk-Kazak Ortak Çalışma Grubu III. Toplantısı
22-28 Mayıs	Hollanda/Nijmegen	Karapara Aklama Özel Soruşturma Teknikleri
23-29 Mayıs	Hollanda	Eğitim Konulu İkili İşbirliği Görüşmeleri
27-30 Mayıs	Hollanda	Big Tree Operasyonu Toplantısı
27-31 Mayıs	Suriye/Şam	Güvenlik İşbirliği Görüşmeleri
06-07 Haziran	Türkiye/Ankara	Kanada İrtibat Görevlisinin Ziyareti
13-16 Haziran	Türkiye/Ankara	BKA Uyuşturucu ile Mücadele Daire Başkanının Ziyareti
17-20 Haziran	Türkiye/Ankara	İsrail Polis Teşkilatı İstihbarat Daire Başkanının Ziyareti
19-Haziran	Türkiye/Ankara	İngiliz Heyeti ile Adli Yardımlaşma Toplantısı
21-22 Haziran	Fransa/Lyon	Firariler Konusunda Avrupa Uzmanlar I. Toplantısı
25-26 Haziran	İngiltere/Londra	Yasadışı Uyuşturucunun Küresel Ekonomisi Konferansı
27-28 Haziran	Avusturya/Neusiedl	Uyuşturucu Bağlantılı Suçlar ve Balkan Yolu Uzmanlar Toplantısı
28 Haziran-01 Temmuz	Türkiye/Ankara	Hindistan İçişleri Başkanlığı Heyetinin Ziyareti
03-06 Temmuz	Türkiye/Ankara	Arnavutluk Kamu Düzeni Bakanlığı İstihbarat Daire Başkanının Ziyareti
8-14 Temmuz	ABD/Quantico	Yeni Ortaya Çıkan Global Ekonomik Tehditler Konferansı
21-23 Temmuz	Cezayir/Cezayir	GLB Anlaşması İmzalanması ve Cezayir Polis Günü Kutlaması
25-29 Temmuz	Türkiye/Ankara	Rusya Vergi Polisi Heyetinin Ziyareti
15-18 Temmuz	ABD/Washington	Skynarc Konferansı
28 Ağustos	Türkiye/Ankara	Yunanistan Ortak Güvenlik Hazırlık Toplantısı
06-Eylül	Belçika/Brüksel	Kimyasal Ara Maddelerin Kontrolü Semineri
09-16 Eylül	Hollanda/Rotterdam	Polis Çalışmaları Eğitim Programı
22-28 Eylül	Türkiye/İzmir	Organize Suçlulukla Mücadele Kollokyumu
24-25 Eylül	Türkiye/Ankara	Oxford St.Antony's College Öğretim Görevlisi Dr.Robins'in Ziyareti
01 Ekim-30 Haziran 2002	İtalya	Kolluk Teşkilatı Orta Düzey Yöneticileri Eğitimi Programı
05-06 Ekim	Almanya/Trier	II. Uluslararası Göç, Kültürel Çatışma ve Suç Konferansı
07-19 Ekim	İngiltere/Londra	İngiltere Krallığı Gizli Görevli Kursu
10-14 Ekim	Türkiye/Ankara	Letonya III. Ortak Komisyon Toplantısı
15-18 Ekim	Türkiye/Ankara	Türkiye-İsrail Ortak Güvenlik I. Toplantısı
17-20 Ekim	Türkiye/Ankara	Slovakya IV. Ortak Komisyon Toplantısı
19-21 Ekim	Türkiye/İstanbul	IX. Hukuk İhtisas Semineri
21-23 Ekim	İspanya/Barcelona	Polis Eğitimi ve Yeni Teknolojiler Konferansı
29-31 Ekim	Macaristan	GLB Çalışma Grubu I.Toplantısı
30 Ekim-02 Kasım	Türkiye/Ankara	İngiltere UIABDI Suç İstihbarat Servisi Başkanının Ziyareti
11-14 Kasım	Rusya Federasyonu	Rusya Federasyonu Vergi Polisinin Daveti
12 Kasım-06 Mayıs 2002	İngiltere/Londra	Gümrük Teşkilatı Ortak Çalışma Grubu Toplantısı
26-29 Kasım	İngiltere	Harvest Projesi Görüşmeleri
28-30 Kasım	Ukrayna/Lviv	Organize Suçlar, Uluslararası Terörizm ve Yasadışı Göç Toplantısı
04-05 Aralık	Arnavutluk/Tiran	Güneydoğu Avrupa Ülkeleri İçişleri Bakanları Toplantısı
22-26 Aralık	Hollanda	Big Tree Operasyonu Değerlendirme Çalışmaları
24-27 Aralık	Türkiye/Ankara	XIII. Hukuk İhtisas Semineri

ÇIKAR AMAÇLI SUÇ ÖRGÜTLERİYLE MÜCADELE SEMİNERLERİ

4422 Sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun içerdiği hükümlerin en iyi şekilde anlaşılıp uygulanabilmesi ve uygulamada ortaya çıkan ya da çıkabilecek tereddütlerin giderilebilmesi amacıyla; söz konusu Kanunun Resmi Gazetede yayımlandığı tarihin hemen ardından bir dizi bilgilendirme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Bu bağlamda; 4 Ağustos 1999 tarihinde İzmir’de, 6 Ağustos 1999 tarihinde İstanbul’da ve 23 Eylül 1999 tarihinde Ankara’da “Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele” adı altında seminerler düzenlemiştir.

4422 Sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin de 26 Ocak 2001 tarihinde Bakanlar Kurulunca imzalanarak yürürlüğe girmesiyle birlikte kapsamı daha da genişleyen bu seminerlere, 2001 yılında da devam edilmiştir.

Yukarıda sözü edilen hukuki düzenlemelerin mimarlarından olan Sn. Ord. Prof. Dr. Sulhi DÖNMEZER ile Sn. Prof. Dr. Feridun YENİSEY’in konuşmacı olarak yer aldığı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Seminerlerinin;

- 4’üncüsü; İstanbul, Ankara, Adana, Antalya, Balıkesir, Bursa, Denizli, Edirne, İzmir, Kocaeli, Tekirdağ, Sakarya ve Zonguldak illerinden gelen adli yargı hakim ve savcıları ile kolluk görevlilerinin katılımıyla 24-25 Nisan

2001 tarihlerinde İstanbul’da,

- 5’incisi; Adıyaman, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Hakkari, Kahramanmaraş, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Tunceli ve Van illerinden gelen adli yargı hakim ve savcıları ile kolluk görevlilerinin katılımıyla 8 Haziran 2001 tarihinde Diyarbakır’da,

- 6’ıncısı; Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Iğdır, Kars, Ordu, Rize, Sivas, Trabzon illerinden gelen adli yargı hakim ve savcıları ile kolluk görevlilerinin katılımıyla 10-11 Eylül 2001 tarihlerinde Erzurum’da,

- 7’incisi; Ankara, Amasya, Bartın, Bolu, Çankırı, Çorum, Karabük, Kastamonu, Kırıkkale, Sakarya, Samsun, Sinop, Tokat ve Zonguldak illerinden gelen adli yargı hakim ve savcıları ile kolluk görevlilerinin katılımıyla 8-9 Ekim 2001 tarihlerinde Samsun’da,

- 8’incisi Adana, Aksaray, Gaziantep, Hatay, Içel, Karaman, Kilis, Konya, Niğde, Osmaniye, illerinden gelen adli yargı hakim ve savcıları ile kolluk görevlilerinin katılımıyla 12-13 Kasım 2001 tarihlerinde Içel’de gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, tüm seminerlere adli yargı ve kolluk mensuplarının yanında avukatlar, öğretim üyeleri ve bazı kamu kurum ve kuruluşlarından da görevliler iştirak etmişlerdir.

MEVZUAT ÇALIŞMALARI

2001 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN MEVZUAT DEĞİŞİKLİKLERİ

a) 4422 Sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik

4422 Sayılı yasanın öngördüğü tedbirlerin uygulamada hakim, savcı, kolluk görevlisi ve diğer görevliler ile vatandaşlar tarafından daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla, hazırlanan Yönetmelik, 9/11/2000 tarih ve 2000/1820 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanmış ve 26/1/2001 tarih ve 24299 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

4422 Sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik; 4422 sayılı Kanunda düzenlenen tedbirlere ilişkin taleplerin, kararların ve uygulamanın nasıl yapılması gerektiğini düzenlemektedir. Bunun yanında Yönetmeliğin getirdiği iki önemli yenilikten birincisi; bu soruşturmaların ilgili DGM Savcısı veya görevlendirceği kolluk yetkilisinin başkanlığında ve uzmanların da katılımıyla oluşan Çalışma Gruplarınca, projelendirilerek yürütülmesi, ikincisi ise; koruma biriminin kurulmasıdır. Koruma birimi; gizli görevli kullanılması işleminin yürütülmesi ile haklarında koruma kararı verilen tanık, muhbir ve kolluk görevlilerinin korunmasını sağlamak ile görevlidir.

b) 4422 Sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Görülen aksaklıklar üzerine, 4422 Sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 11 inci maddesinin son fıkrası, 26/10/2001 tarih ve 24565 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmelik değişikliği ile "Esas veri taşıyıcısındaki kayıtlar hazırlık soruşturması evrakıyla birlikte emanete alınmak üzere Cumhuriyet Başsavcılığına teslim edilir." şeklinde değiştirilmiştir.

c) 4723 Sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun, 18.11.1992 Tarih ve 3842 Sayılı Kanun ile Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

06.12.2001 tarihinde kabul edilen sözkonusu Kanun ile:

- 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'da,
 - 4422 Sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu'nda,
 - 18.11.1992 tarih ve 3842 sayılı Kanun'da,
- bazı değişiklikler yapılmıştır.

İNSAN KAYNAKLARI

Bilindiği üzere, kaliteli hizmet nitelikli personel gerektirir. Kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede başarılı sonuçlar alabilmek için konusunda uzman, iyi yetişmiş, bilgili ve nitelikli personele ihtiyaç vardır.

Bu bilinçle hareket eden Başkanlığımız, Merkezde ve 81 il ile 23 ilçede faaliyet gösteren Kaçakçılık ve Organize Suç Birimlerine belirli özellikleri taşıyan emniyet personelini seçerek almakta ve daha sonra belirli bir deneme süresi sonunda hizmete yatkınlığı görülen personeli "Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Temel Eğitim Kursuna" tabi tutarak, genel polislik bilgisi dışında bu birimlerde çalışacak personelin özel uzmanlık bilgi ve becerilerine kavuşmasını sağlamaktadır.

Ayrıca temel eğitim kursu gören Kaçakçılık ve Organize Suç Birimi personeli, Dairemiz görev alanına giren suçlar çerçevesinde; nar-kotik, organize, operasyon, tarihi eser, sahte para, karapara, soruşturma teknikleri gibi uzmanlık eğitimlerinden geçirilmektedir. Personelin; en üst seviyede bilgisayar ve yabancı dil bilgisine sahip olmasına büyük önem verilmektedir.

2001 yılı içerisinde, 606 personelimize Temel Eğitim ve Uzmanlık Eğitimi programları uygulanmıştır.

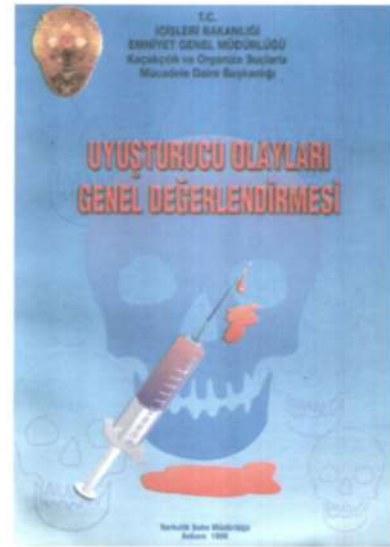
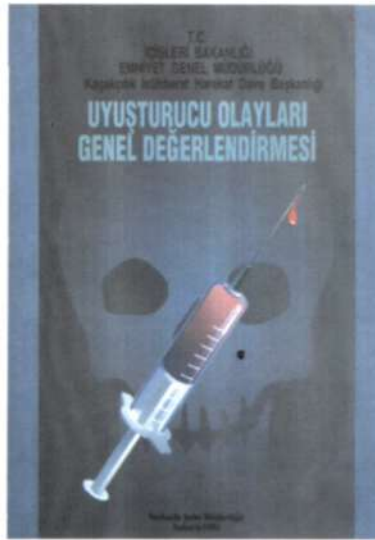
Konusunda uzmanlaşmış, nitelikli personel sayısının artırılması ve mevcut personelimizin daha nitelikli hale getirilmesi amacı ile yoğun bir şekilde eğitim çalışmaları devam etmektedir.

KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI YAYINLARI

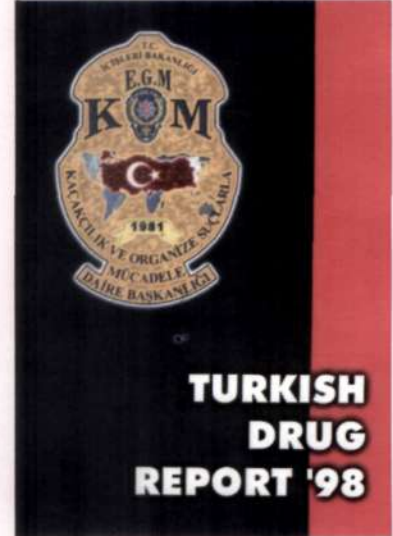
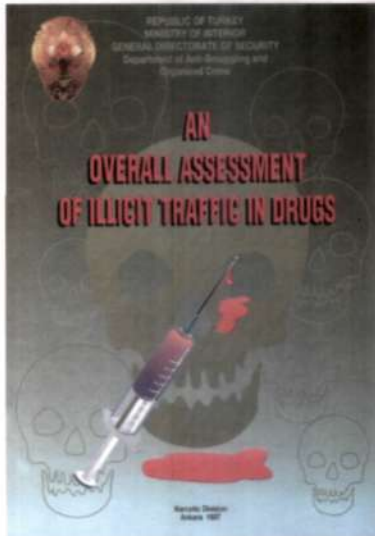
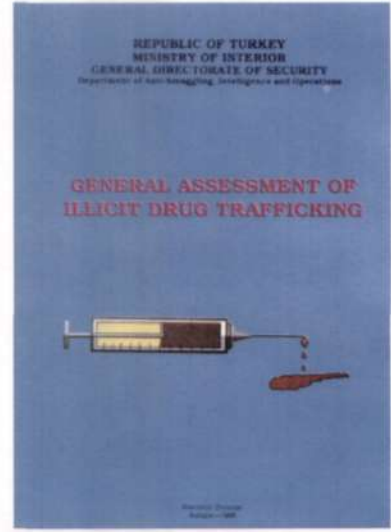
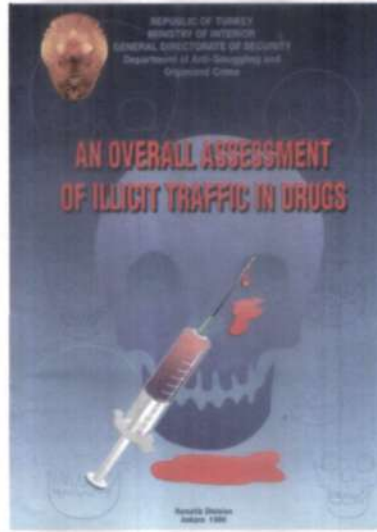
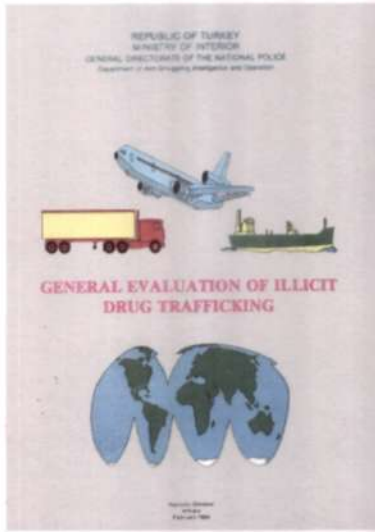
Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nca, 1994 yılından itibaren, gerek kendi merkez ve taşra birimi görevlileri bilgilendirmek ve görev başı eğitimi vermek, gerekse kamuoyunun doğru kaynaklardan bilgilendirilmesi amacıyla çeşitli yayınlar çıkartılmıştır. Bu yayınlardan bazıları Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nın www.kom.gov.tr adresli web sitesinin yayınlar bölümünde yayınlanmaktadır.

1. DEĞERLENDİRME KİTAPLARI (TÜRKÇE)

2. DEĞERLENDİRME KİTAPLARI (İNGİLİZCE)

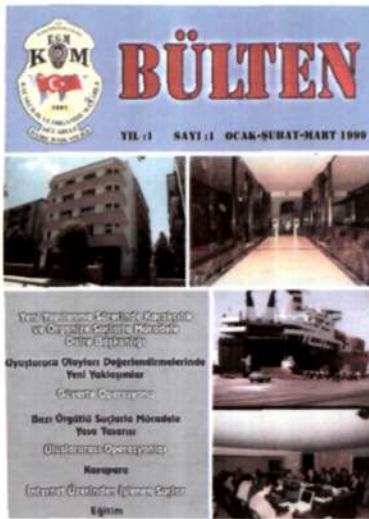
126

3.KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE REHBERLERİ

4.BÜLTENLER

5. BROŞÜRLER

6. PARANIZI TANIYOR MUSUNUZ?

128

7.DİĞER YAYINLAR

